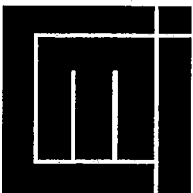

Hva får vi igjen?

En statistisk analyse av norske leveranser
til det multilateral bistandsmarkedet

Per Granberg

R 1993: 1
March 1993

Report
Chr. Michelsen Institute
Bergen Norway

Copyright © Chr. Michelsen Institute, 1993

CMI Report Series

Editors: Arve Ofstad and Hugo Stokke

Cover design by Dynamo Bergen

Printed by Bergen Print Service AS

This series can be ordered from:

Chr. Michelsen Institute

Fantoftvegen 38

N-5036 Fantoft-Bergen Norway

Fax: + 47 5 574166 Phone: + 47 5 574000

Price: NOK 90

ISSN 0803-0030

Indexing terms

Aid-dependent exports

Aid-financed procurements

Multilateral development organisations

Norway

Innhold

Forkortelser	iv
1. Innledning	1
2. Begrepsavklaring	3
3. Bistandsmarkedet	6
3.1 Bistandsmarkedets samlede størrelse og Norges direkte andel av dette	6
3.2 Bistandsmarkedets finansieringsformer	10
3.3 Innkjøpsmassens fordeling på produkttype	14
3.4 Returkvotientene	15
3.5 Norges returkvotienter i et internasjonalt perspektiv	18
4. Nærmere om de enkelte organisasjonene	26
4.1 FN-familien	26
4.2 Bankene	36
4.2.1 Verdensbanken	40
4.2.2 Den Afrikanske Utviklingsbanken	44
4.2.3 Den Asiatiske Utviklingsbanken	46
4.2.4 Den Inter-Amerikanske Utviklingsbanken	47
5. Oppsummering og avrunding	50
5.1 Oppsummering av en del hovedpunkter	50
5.2 Noen mulige årsaker til Norges lave markedsandel	54
Tabellvedlegg	59
Annex 1	88

Forkortelser

AfDB :	African Development Bank
AfDF :	African Development Fund
AsDB :	Asian Development Bank
AsDF :	Asian Development Fund
BUA :	Bank Unit of Account ("pengeenhet" benyttet av AfDB)
DAC :	Development Assistance Committee
FAO :	Food and Agricultural Organization of the UN
FN, FN-familien, FN-systemet osv.:	Refererer til det totale FN-systemet eksklusivt Verdensbanken
FSO :	Fund for Special Operations (ref. IDB)
FUA :	Fund Unit of Account ("pengeenhet" benyttet av AfDF)
GATT :	General Agreement on Tariffs and Trade
IAEA :	International Atomic Energy Agency
IAPSO :	Inter-Agency Procurement Services Office
IBRD :	International Bank for Reconstruction and Development
ICAO :	International Civil Aviation Organization
IDA :	International Development Association
IDB :	Inter-American Development Bank
IDB/OC :	Inter-American Development Bank/Ordinary Capital
IFAD :	International Fund for Agricultural Development
ILO :	International Labour Organisation
IMO :	International Maritime Organization
ITC :	International Trade Centre (UNCTAD/GATT)
ITU :	International Telecommunications Union
JPS :	Japan Special Fund
NOK :	Norske Kroner
NTF :	Nigerian Trust Fund
OC :	Ordinary Capital (ref. IDB)
OCR :	Ordinary Capital Resources (ref. AfDB, AsDB)
ODA :	Official Development Assistance

OECD :	Organisation for Economic Co-operation and Development
P/C-Ratio :	Returkvotient
PAHO :	Pan American Health Organization
“Soft Window”:	Bistands-bærende finansierings-alternativ
TA :	Technical Assistance (faglig bistand)
TASF :	Technical Assistance Special Fund (ref. AsDB)
UMDC :	Under-utilized Major Donor Countries
UN/ESCWA :	UN Economic and Social Commission for Western Asia
UN/ECLAC :	UN Economic Commission for Latin America and the Caribbean
UN/ECA :	UN Economic Commission for Africa
UN/ESCAP :	UN Economic and Social Commission for Asia and the Pacific
UN/CPTS :	UN Commercial Purchase and Transportation Services
UN/DTCDC :	UN Department of Technical Cooperation for Development
UNCHS(Habitat) :	UN Centre for Human Settlement
UNCTAD :	UN Conference on Trade and Development
UNDP :	UN Development Programme
UNDP/DAMS :	UNDP Division for Administrative and Management Services
UNDP/OPS :	UNDP Office for Project Services
UNEP :	UN Environment Programme
UNESCO :	UN Educational, Scientific and Cultural Organization
UNFPA :	UN Population Fund
UNHCR :	UN High Commissioner for Refugees
UNICEF :	UN Children’s Fund
UNIDO :	UN Industrial Development Organization
UNOG :	UN Office in Geneva
UNRWA :	UN Relief and Works Agency
UNU :	UN University
UPU :	Universal Postal Union
USD :	USA Dollar
WB :	World Bank
WFP :	World Food Programme
WHO :	World Health Organization
WIPO :	World Intellectual Property Organization
WMO :	World Meteorological Organization
WTO :	World Tourism Organization

1. Innledning

Norsk utviklingshjelp er alminnelig anerkjent for sin generøse karakter. Ikke bare er hjelpen relativt sett blant de aller største i verden, men den er også for en meget stor dels vedkommende gitt i form av ubundne gaver, dvs uten særlige krav om tilbakebetaling, kjøp av norske varer eller lignende. I denne studien skal vi se litt nærmere på det faktiske omfanget av uhjelpens tilbakeføring til Norge i form av vare- og tjenestekjøp. Det synes alminnelig antatt at dette er relativt lite, både fordi andre giverland gjennomgående binder sine bistandsmidler i høyere grad enn Norge, men også fordi norske varer og tjenester bare utgjør en liten andel av de innkjøpene som foretas på grunnlag av ubundne bistandsmidler. Det generelt aksepterte bildet synes følgelig å være at store norske bevilgninger alt i alt har resultert i små eksportleveranser.

Selv om den enkelte uhjelpsytter ikke har noe formelt krav på at "gjenkjøpene" står i noe spesielt forhold til bidraget (i den grad dette ikke er bundet), og selv om bistandsorganisasjonene forutsetningsvis skal bruke bevilgningene slik at de gir mest mulig effekt for *mottakeren*, så trekkes allikevel en markant ubalanse mellom bidrag og "gjenkjøp" til tider frem som et problem. I FN-sammenheng har en således begynt å interessere seg for hvordan gjenkjøpene fordeler seg på land, og for dette formål innført begrepet: *Under-utilized Major Donor Countries* (dvs: "Under-utilized" mht FN's totale innkjøp av varer og tjenester).

Også her hjemme blir forhold vedrørende graden av gjenkjøp fra tid til annen diskutert. I denne diskusjonen har en imidlertid tildels manglet et skikkelig statistisk grunnlag. Bakgrunnen for denne studien er et ønske om å avhjelpe denne mangelen. Vi skal følgelig forsøke å tallfeste omfanget av denne type gjenkjøp fra Norge, både i relasjon til vårt eget bistandsvolum og i forhold til tilsvarende forhold i sammenlignbare land.

En statistisk analyse av denne typen ble for et par år siden utarbeidet av Chr. Michelsens Institutt for de norske bistandsmyndigheter.¹ Den foreliggende analysen har sprunget ut av det tidligere arbeidet, men er omarbeidet og oppdatert på vesentlige punkter slik at den nu fremstår som et selvstendig produkt. Allikevel er både analysens format og siktemål

¹ Upublisert .

hovedsaklig de samme som i den opprinnelige analysen. Dette innebærer at den allerede i utgangspunktet er avgrenset til den *multilaterale* arena, nærmere bestemt til bistand og eksportsalg knyttet til de i denne sammenheng viktigste multilaterale bistandsorganisasjonene. Videre innebærer det at analysens formål, som allerede påpekt ovenfor, er av rent statistisk art. Det er følgelig ikke meningen å gå inn i en omfattende diskusjon om hvorvidt det ut fra allmene rettferdighets-oppfatninger egentlig kan sies å eksistere noe krav på gjenytelser av bistandsbevilgninger i form av retur-eksport, om hvor stor returandelen isåfall burde være, eller om hva den dypereliggende årsak til en eventuell mangel på returhandel overfor Norge kunne være.

2. Begrepsavklaring

Som allerede antydnet innledningsvis har denne analysen til formål å avdekke i hvilket omfang norske varer og tjenester blir etterspurt av de viktigste multilaterale bistandsorganisasjonene, og hvordan de tilsvarende forholdene er i land det er naturlig å sammenligne med. Men: hva er en *norsk* vare/tjeneste, hvordan avgrense *vare/tjeneste*-begrepet, hvilke er de *viktigste* multilaterale bistandsorganisasjonene, og hvilke *land* er det naturlig å sammenligne med?

Rent umiddelbart vil en med begrepet "norske varer og tjenester" trolig forstå varer og tjenester som i en eller annen forstand er *produsert* i Norge. Dette vil f.eks. synes den mest relevante definisjon dersom en primært er interessert i vareleveransens virkning på norsk sysselsetting, verdiskapning og netto eksportinntekt. I praksis er det imidlertid ikke denne definisjonen som ligger til grunn for de multilaterale bistandsorganisasjonenes klassifisering av opphavsland. Det som stort sett registreres er i hvilket land varen eller tjenesten er *innkjøpt*. Riktig nok har UNDPs sentrale innkjøpskontor IAPSO (Inter-Agency Procurement Service Office) gjort endel forsøk på å registrere både produsentland (country of origin) og innkjøpsland (country of procurement) for endel FN-organisasjoners vedkommende, men dette har vist seg vanskelig å få til. Av praktiske grunner er vi derfor henvist til å akseptere den definisjonen som ligger til grunn for "våre" organisasjoners statistiske innkjøps-klassifisering; dvs.: vi definerer en norsk vare/tjeneste som en vare/tjeneste som er innkjøpt fra en agent, bedrift e.l. beliggende i Norge. Dette betyr at tallmaterialet vårt ikke inkluderer norskproduserte varer levert gjennom agenter i andre land (f. eks. i selve mottakerlandet), samtidig som det inkluderer utenlandskproduserte varer som er solgt gjennom en norsk leverandør.²

Også når det gjelder avgrensningen av vare/tjeneste-begrepet er vi i praksis henvist til å akseptere den som ligger til grunn for det data-materialet vi har tilgjengelig fra de multilaterale organisasjonene. Disse opererer med forskjellige begreper som f.eks.: goods and services, equip-

² Tilsvarende gjelder for andre opphavsland. Det er ikke mulig å si noe sikkert om hvordan dette slår ut for de enkelte land, men antageligvis vil det være en tendens til underrapportering av varer produsert i de viktigste eksportlandene vi her behandler.

ment and services, equipment and sub-contracts o.l. uten at noen av disse er nærmere definert i vårt grunnlagsmateriale. Vi er derfor tvunget til å operere uten et klart definert vare/tjeneste-begrep, og vet heller ikke med sikkerhet om de dataene vi har til rådighet fra ulike organisasjoner ville kunne være sammenfallende innenfor rammen av en felles, enhetlig definisjon. Det synes allikevel god grunn til å anta at eventuelle definisjonsavvik de enkelte organisasjoner imellom er av relativt underordnet betydning, og at det vare/tjeneste-begrepet vi i praksis ender opp med inkluderer alle typer fysiske varer, konstruksjons-, bygg-, og vedlikeholdskontrakter samt diverse konsulenttjenester, mens lønnsutgifter m.v. til personell ansatt på mer regulær eller langvarig basis (f.eks. regulær stab, men også feltansatte eksperter o.l.) er ekskludert.

Alt i alt finnes det en rekke multilaterale organisasjoner innenfor bistandsverdenen. De aller fleste av disse er imidlertid bare av marginal interesse for vårt formål idet de på den ene side mottar lite eller ingen bidrag fra Norge og fra land "det er naturlig å sammenligne med", mens deres totale innkjøpsvolum fra disse landene på den annen side (høyst sannsynligvis) er tilsvarende ubetydelige. De organisasjonene vi ut fra dette skal begrense oss til er *Verdensbanken og den øvrige FN-familien, samt de regionale utviklingsbankene for Afrika, Asia og Latin-Amerika.*

Valget av disse organisasjonene har forøvrig også en praktisk side; det representere de organisasjonene som vi har offentlig tilgjengelige data for. Dette betyr allikevel ikke at vi i alle henseende har fullstendige data selv for disse. Tvert imot, i en rekke tilfeller mangler vi sikre og eksakte data. Resultatene som presenteres i denne analysen er følgelig tildels basert på noe usikre grunnlagsdata. Imidlertid, selv om enkelte tall således kan være beheftet med tildels betydelig usikkerhet, er det allikevel forfatterens overbevisning at det samlede bildet de gir av situasjonen er overveiende realistisk.

Også valget av sammenligningsland er i utgangspunktet begrenset av data-tilgjengeligheten, idet det kan by på problemer å skaffe tilstrekkelige bistands-data for en rekke land. I praksis er vi derfor henvist til gruppen av DAC-land.³ Dette innebærer imidlertid ikke noe stort problem, idet denne gruppen inneholder de fleste og viktigste av de rike, bistandsytende landene. I utgangspunktet består derfor DAC-gruppen, som også Norge er

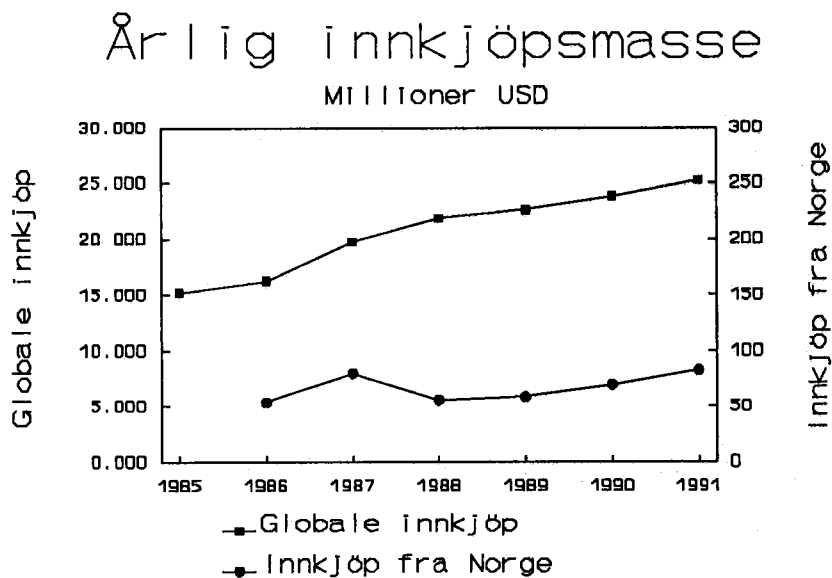
³ DAC (Development Assistance Committee) er en spesialkomite under OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development). Komiteen har følgende 18 medlemsland: Australia, Belgia, Canada, Danmark, Finland, Frankrike, Irland, Italia, Japan, Nederland, New Zealand, Norge, Storbritania, Sveits, Sverige, Tyskland, Østerrike, USA. (I tillegg til disse er også EF-kommisjonen medlem.)

medlem av, nettopp av land som det er naturlig å sammenligne i denne sak.
Et nærmere begrenset utvalg av DAC-land vil bli presentert senere.

3. Bistandmarkedet

3.1 Bistandsmarkedets samlede størrelse og Norges direkte andel av dette

Figuren under illustrerer noen hovedtall for de valgte multilaterale organisasjonenes totale globale innkjøp av varer og tjenester, samt deres innkjøp i Norge.⁴ Den globale innkjøpsmassen har vokst forholdsvis jevnt og trutt, fra ca. 15,2 milliarder USD i 1985 til ca. 25,3 milliarder USD i 1991. Dette gir en gjennomsnittlig årlig vekstrate på 8,8 prosent over perioden, hvilket skulle indikere et forholdsvis klart ekspanderende marked. Veksttakten er allikevel klart avtagende, i første del av perioden (1985-88) var det tilsvarende tallet hele 12,8 prosent, mens det i den siste del av perioden (1988-91) var nede i 5,0 prosent.

⁴ Illustrasjonen er basert på tall hentet fra tabell 1.1. Denne er gjengitt i et eget vedlegg bakerst i notatet, sammen med en rekke andre tabeller det vil bli henviset til i den videre analysen.

De totale årlige innkjøpene fra Norge har variert en god del fra år til år innen området 54-82 millioner USD i perioden 1986-91. Det gjennomsnittlige innkjøpsnivået var ca. 66,5 mill. USD, tilsvarende ca. 0,3 prosent av de globale innkjøpene.

Innkøpsmassens fordeling på organisasjon fremgår av følgende tall:

Gjennomsnittlig årlig innkjøpsmasse for perioden 1986-91,
fordelt på organisasjon

Organisasjon	Global innkjøp		Innkjøp fra Norge	
	Mill.USD	%	Mill USD	%
Verdensbanken	14.628	67,8	28	42,1
Den Inter-Am. Utviklingsb.	2.181	10,1	3	4,7
Den Asiatiske Utviklingsb.	2.081	9,7	6	9,0
Den Afrikanske Utviklingsb.	1.372	6,4	4	5,9
FN-familien	1.302	6,0	26	38,3
<i>Total</i>	<i>21.563</i>	<i>100,0</i>	<i>67</i>	<i>100,0</i>

Kilde: Tabell 1.1.

Verdensbanken er langt den største aktøren i dette markedet. I gjennomsnitt står den for ca. 2/3 av det globale innkjøpsvolumet. De tre regionale utviklingsbankene står for mesteparten av det resterende, slik at hele den resterende FN-familien⁵ bare står for 6 prosent av de totale innkjøpene. En kan derfor trygt si at bankene, og særlig Verdensbanken, dominerer etterspørselssiden i det markedet det her er snakk om.

Verdensbanken er den viktigste kunden også overfor Norge. Den er imidlertid langt fra en like dominerende kunde ovenfor norske eksportører som den er globalt, idet FN-systemet, som bare står for en mindre andel av totalletterspørselen, er en nesten like stor kunde i Norge. Dette innebærer at FN har en langt høyere etterspørselsandel overfor Norge enn Verdensbanken. Som det fremgår av vedleggstabell 1.1 gjør FN i gjennomsnitt nesten 2,0 prosent av sine totale innkjøp i Norge, mot bare 0,2 prosent for Verdensbankens vedkommende. En skal imidlertid være oppmerksom på at en ikke uvesentlig del av leveransene til FN-systemet skyldes bundet

⁵ Som det senere vil bli forklart består FN-gruppen av en lang rekke organisasjoner, hvorav mange er autonome i forhold til de øvrige. Verdensbanken er en slik organisasjon. På grunn av dens dominerende stilling vil vi allikevel behandle den som en egen enhet, mens de resterende medlemmer av FN-familien behandles under ett. Med mindre annet klart fremgår, vil dette forholdet være underforstått når vi i det følgende refererer til FN, FN-familien, FN-systemet osv.

bistand til matvareprogrammet (World Food Programme), Norges eneste bundne bistandsbevilgning av betydning. Dersom vi trekker ut denne spesielle leveransen, og bare ser på de resterende leveransene som FN forutsetningsvis selv har valgt å kjøpe fra Norge, finner vi at etterspørselsandelen blir redusert til under 1,0 prosent.

For bedre å kunne vurdere hva disse tallene innebærer sett med norske øyne, kan vi sette dem inn i en nasjonal sammenheng; eksempelvis gitt ved Norges samlede eksport. Tabell 2 i vedlegget illustrerer denne sammenhengen. Det første en kan lese ut av tabellen er at valutakursen, dvs verdien av USD uttrykt i NOK, har variert sterkt over perioden, med en klart fallende tendens i årene 1985-88. Den forholdsvis sterke veksten i global- etterspørselen fra de multilaterale organisasjonene som vi tidligere har påpekt nettopp for denne perioden, blir dermed kraftig redusert når vi måler den i NOK. Mens den gjennomsnittlige vekstraten over hele perioden 1985-91 er 8,8 prosent p.a. målt i USD, er den bare 3,8 prosent p.a. målt i NOK. I betraktning av at disse tallene gjelder verdier i løpende priser, tilsier en slik vekstrate at real-veksten må ha vært forholdsvis ubetydelig. Sammenligner en med den tilsvarende vekstraten for Norges samlede eksport (4,3 prosent), er allikevel ikke en vekstrate på 3,8 prosent ubetydelig. Dessuten synes 1985 på mange måter å ha vært et spesielt år; utelater vi dette året finner vi at vekstratene blir vesentlig høyere for samtlige størrelser.

Det kan imidlertid også stilles et spørsmålsteget ved betydningen av denne vekstrate-reduksjonen; er den i "dypere" forstand egentlig reell? I utgangspunktet reflekterer jo grunnmaterialets utstrakte referanse til USD mer enn valget av en tilfeldig regneenhet. I de fleste tilfeller er også de multilaterale bistandsorganisasjonenes budsjetttrammer o.l. fastlagt i USD. Anslaget på 8,8 prosent reflekterer derfor den *grunnleggende* vekstraten i bistandsmarkedet, mens reduksjonen til 3,8 prosent skyldes forhold på valutamarkedet, forhold som bistandsorganisasjonene hverken har ansvar for eller innflytelse over, og som i neste omgang kan slå ut i motsatt retning.

Men uansett, tallene under impliserer at de multilaterale bistandsorganisasjonene, fra *norske eksportørers* synspunkt, utgjør et relativt stort marked. I gjennomsnitt representerte de således et totalt markedspotensial på omlag 140 milliarder NOK per år, tilsvarende over 80 prosent av Norges samlede eksportverdi og over 150 prosent av den såkalte fastlandsbaserte eksporten.⁶ Denne størrelsesordenen synes dessuten noenlunde stabil, idet bistandsmarkedet har vokst noenlunde i takt med den

⁶ Strengt tatt halter sammenligningen mellom innkjøpsmassen og eksporten litt, idet førstnevnte inkluderer tjenester, hvilket sistnevnte ikke gjør. Dette er allikevel ikke av vesentlig betydning idet innkjøpsmassens tjenesteandel er forholdsvis liten.

norske eksporten. Regnet i NOK har vekstraten i markedspotensialet riktignok ligget under vekstraten i eksporten, men den underliggende trenden i førstnevnte har allikevel ligget fullt på høyde med sistnevnte.

Bistandsmarkedet sett med norske øyne, milliarder NOK

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	Gj.sn.
<i>Bistandsmarkedet:</i>							
Globale innkjøp	120	133	142	156	149	164	144
Innkjøp fra Norge	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4
<i>Norges samlede eksport:</i>							
Total eksport	134	145	146	187	212	220	174
Fastlandseksport	69	81	92	107	113	110	95
U-landseksport	16	15	9	11	15	18	14

Kilde: Tabell 2 i tabellvedlegget.

Fra norsk synsvinkel er det med andre ord snakk om et *betydelig* marked. Det betyr allikevel ikke at det også har vært et *viktig* marked for norsk eksport. Ser en således på hvordan Norge har utnyttet dette markedet, finner en at de norske bistandsleveransene bare utgjør 1/4 prosent av Norges samlede eksport, 1/2 prosent av den landbaserte eksporten og ca. 3 prosent av den samlede u-landseksporten. Dette inkluderer imidlertid den relativt store bundne leveransen til matvareprogrammet. Korrigerer vi for denne, finner vi at de totale ubundne innkjøpene, dvs de innkjøpene som organisasjonene selv har *valgt* å gjøre i Norge, utgjør 1/5 prosent av Norges totale eksport, 1/3 prosent av den landbaserte eksporten og omlag 2 prosent av u-landseksporten.

Det bistandsmarkedet vi her betrakter har følgelig vært av beskjeden betydning for Norges totale eksportutvikling. I og for seg er dette ikke særlig overraskende i betraktning av at dette markedet tross alt bare utgjør en liten andel av det totale eksportmarkedet landet står overfor. Dette kan illustrert ved følgende tall:

Årlige gjennomsnittsverdier for perioden 1986-90

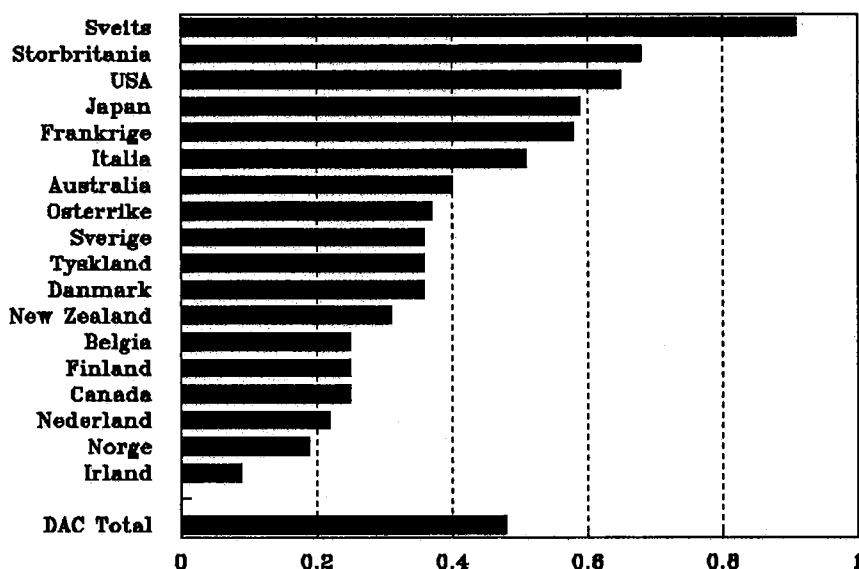
	Mill.USD	% av C	% av B
A: Bistandsmarkedet totalt	21	0,8	84
B: Norges totale eksport	25	0,9	100
C: Total global import	2.738	100,0	

Kilde: Tabell 3 (i vedlegget), og IMF: Direction of Trade Statistics.

Bistandsmarkedet er følgelig helt marginalt i forhold til det globale importmarkedet. At det samtidig er betydelig i forhold til Norges eksport, skyldes at også denne eksporten er liten i forhold til verdensmarkedet.

I utgangspunktet er det ikke å forvente at en marginal etterspørselskomponent på verdensmarkedet skal være annet enn av marginal betydning også for Norges eksport. Men tilsvarende gjelder for andre land; i et internasjonalt perspektiv er det derfor ikke opplagt at den norske eksportandelen skiller seg spesielt ut i den ene eller andre retningen. For å kunne studere dette litt nærmere har vi beregnet eksportandelene for samtlige land innenfor DAC-området:

Eksportandeler *)

*)Eksportandeler basert på tall fra perioden 1986-91, og definert som landets salg til de multilaterale bistandsorganisasjonene, uttrykt i prosent av landets totale eksport.

Kilde: Tabell 3 (i vedlegget).

Norges eksportandel er følgelig også i en internasjonal sammenheng svært lav, allikevel uten å være ekstremt lav. Norges andel befinner seg således klart i bunnsjiktet, bare Irland ligger lavere, men en rekke land har andeler som ikke er vesentlig høyere enn Norges. De økonomisk tyngste landene i DAC-gruppen oppviser allikevel jevnt over klart høyere andeler, slik at eksportandelen for DAC-gruppen som helhet ligger på 0,5 tilsvarende omlag 2,5 ganger Norges andel.

3.2 Bistandsmarkedets finansieringsformer

Diskusjonen om "returprosenten" på bistandsbidragene, synes implisitt å bygge på en forestilling om at en bistandsyter har et moralsk krav på at en viss andel av bistandsmidlene skal vende tilbake i form av økt eksport.

Som allerede tidligere fastslått er det ikke formålet med denne analysen å argumentere hverken for eller mot realitetene i denne forestillingen. En nærmere konkretisering vil allikevel være på sin plass idet denne forestillingen i utgangspunktet kan tolkes på ulike måter. Hvilke tolkning vi velger å legge til grunn for den påfølgende analyse er ikke likegyldig; ulike tolkninger krever ulike analyser.

Innledningsvis kan vi konstatere at kravet om en viss returandel kan være både av absolutt og relativ karakter. Det absolute kravet vil innebære en forventning om en *gitt* returandel på bidragene, et *bestemt* returbeløp e.l. (jfr. bundet bistand), mens det relative kravet vil innebære en forventning om at den prosentvise returandelen på bidragene skal tilsvare det som andre bidragsytere oppnår. Sistnevnte tolkning ligger til grunn for den videre analysen i dette notatet.

Men selv om vi har valgt å konsentrere oss om de "prosentvise returandelene", er det ikke dermed opplagt hvordan disse skal beregnes. Problemet består i første rekke i å avgjøre om organisasjonenes innkjøp bør inngå i den "bidragsrelaterte innkjøpsmassen" i sin helhet, tatt i betraktning de høyst ulike finansieringsformene som ligger bak. Ovenfor har vi nemlig konstatert at *bankene* står for den alt overveiende del av organisasjonenes samlede innkjøp. Disse innkjøpene er imidlertid for en stor del finansiert ved regulære lån og kreditter, snarere enn ved typiske bistandsmidler. Dette forholdet kan gi grunnlag for alvorlig tvil om denne innkjøpsmassen overhodet kan klassifiseres som bidragsrelatert, og følgelig også om den bør være med i beregningsgrunnlaget for returandelene.

Spesielt gjelder dette de lån som ytes på markedsvilkår, uten *direkte* subsidiering eller tilskudd av bistandsmidler. Disse lånemidlene skaffer bankene seg ved låneopptak i det regulære pengemarkedet. Bistandsytternes eneste tilknytning til disse lånene er at bankene har en aksjekapital som grunnlag for sin lånevirkosomhet, en aksjekapital som i stor grad er skutt inn av bistandsytterne, og som i realiteten består av bidrag snarere enn investeringsmidler i den forstand at de ikke gir noen regulær avkastning. Den *innbetalte* aksjekapitalen er allikevel relativt liten i forhold til lånevolumet; i perioden 1986-91 utgjorde eksempelvis den samlede innbetalte aksjekapitalen til Verdensbankens "regulære bankavdeling" (IBRD) bare 12 prosent av låntagernes samlede IBRD-finansierte import av varer og tjenester. Siden disse import-kjøpene bare utgjør en del av den totale lånemassen, kan det synes at aksjeeiernes "bidrag" til denne type lån er ytterst små. Bankenes *totale* egenkapital-base består imidlertid av såvel innbetalte som ikke innbetalte midler. Sistnevnte type aksjekapital, som bankene kan kreve innbetalt om behovet skulle melde seg, er vanligvis *vesentlig* større enn den innbetalte. For IBRD var eksempelvis den ikke innbetalte delen av

aksjekapitalen nesten 14 ganger større enn den innbetalte pr. 30 juni 1991 (se tabell 4 i vedlegget). Aksjeeierne står derfor i realiteten som økonomiske garantister for lånevirkksomheten i sin alminnelighet.

Om en ut fra dette kan forsvare å klassifisere de lånefinansierte innkjøpene som bidragsrelaterte, med derav følgende krav til en "bidragsveiet" fordeling, blir et skjønnsspørsmål som vi ikke skal ta nærmere stilling til her. I det følgende skal vi allikevel gjennomføre vår sammenlignende analyse *som om* et slikt krav var reelt begrunnet også for denne type innkjøp. Dette innebærer imidlertid ikke noen reell stillingstagen; bare at vi anlegger analysen bredest mulig ved ikke a priori å avskjære denne muligheten.

Dette betyr allikevel ikke at vi vil ignorere forskjellen mellom lån- og gavefinansierte innkjøp. I tabell 1.2 og 1.3 (i tabellvedlegget) har vi derfor fordelt totalene (fra tabell 1.1) etter finansieringsform. Førstnevnte tabell gir tall for innkjøp foretatt "under Ordinary Capital Resources", dvs. på grunnlag av lån til regulære markedsbetingelser,⁷ mens sistnevnte gir tall for innkjøp foretatt "under misc. soft windows (incl.grants)", dvs. på grunnlag av bistands-finansierte gaver og kreditter. Sammenholder en disse tabellene finner en følgende:

Gjennomsnittlig årlig innkjøpsmasse (1986-91),
fordelt på organisasjon og finansieringsform

Millioner USD	Globale innkjøp		Innkjøp fra Norge	
	Lån	Gave	Lån	Gave
Verdensbanken	10.998	3.630	17,7	10,3
Den Inter-Am. Utviklingsb	1.836	345	3,1	0,0
Den Asiatiske Utviklingsb.	1.260	821	0,1	5,9
Den Afrikanske Utviklingsb.	903	469	1,9	2,0
FN-familien	-	1.302	-	25,5
<i>Total</i>	<i>14.996</i>	<i>6.566</i>	<i>22,8</i>	<i>43,7</i>

Kilde: Tabell 1.2 og 1.3 i tabellvedlegget.⁸

⁷ Merk at de "regulære markedsbetingelsene" det her er snakk om reflekterer de betingelsene bankene kan oppnå i pengemarkedet. Disse vil forutsetningsvis være bedre enn de betingelsene de aktuelle låntagerne ville kunne oppnå på egenhånd. Indirekte er det derfor innebygget et visst bistandselement også i bankenes regulære utlån, et element som dypest sett reflekterer bidragsytternes garantiansvar.

⁸ Merk at dataene for den inter-amerikanske utviklingsbanken er mindre sikre enn for de øvrige organisasjonene; innkjøpsmassens fordeling på finansieringsform reflekterer anslag snarere enn primærdata for denne.

Mer enn 2/3 av det totale innkjøpsvolumet kan følgelig tilbakeføres til de regulære markedslånene; mens mindre enn 1/3 er egentlig bistandsfinansiert. Den lånefinansierte andelen varierer imidlertid endel de enkelte organisasjonene imellom, fra ca. 9/10 for den inter-amerikanske banken til ca. 6/10 for den asiatiske banken, og til null for FN-systemet som forutsetningsvis ikke formidler denne type finansiering.

For leveransene fra Norge er forholdet omvendt, anslagsvis 1/3 av disse er finansiert ved regulære lån, mens 2/3 er bistandsfinansiert. Som tilfellet var for totalinnkjøpene, er innkjøpene til den inter-amerikanske banken også for Norges del de minst bistandsrelaterte, mens innkjøpene til den asiatiske banken er de mest bistandsrelaterte (når en ser bort fra FN). Men ulikhetene de enkelte bankene imellom er større i dette tilfellet; mens nesten alle innkjøp til Asiabanken er bistandsrelaterte, er den tilsvarende andel null for den inter-amerikanske bankens vedkommende.

Konsentrerer vi oppmerksomheten om de lånefinansierte innkjøpene ser vi at Verdensbanken er helt dominerende på dette markedet; alene står den for 73 prosent av de globale innkjøpene og 78 prosent av innkjøpene foretatt i Norge. I forhold til den enkelte banks innkjøpstotal er det imidlertid Afrikabanken som handler mest med Norge; 0,22 prosent av dens samlede innkjøp er foretatt her i landet. De øvrige bankene ligger allikevel ikke særlig langt under, bortsett fra den asiatiske banken som praktisk talt ikke har foretatt lånefinansierte innkjøp i Norge siden 1985. Den gjennomsnittlige innkjøpsandelen fra Norge er 0,15 prosent for bankene under ett.

Også på det bistandsrelaterte markedet er Verdensbanken totalt sett størst; alene står den for mer enn halvparten av de samlede innkjøpene. Den største etterspørrelse overfor Norge er imidlertid FN-systemet, som står for godt over halvdel av disse innkjøpene. Som før omtalt er imidlertid dette inklusive en forholdsvis betydelig bundet leveranse, men selv om vi trekker ut denne ser vi (i tabell 1.3) at de resterende ubundne innkjøpene fra FN-systemet er nesten like store som Verdensbankens. Siden FN-systemets globale bistandsrelaterte innkjøp bare utgjør noe over en tredjedel av Verdensbankens, medfører dette at FN har en langt høyere innkjøpsandel overfor Norge enn Verdensbanken har.

Vi står følgelig overfor den tilsynelatende noe paradoksale situasjon at FN-systemet, som har begynt å vie omfanget av sin egen innkjøpsandel overfor Norge og andre "lite benyttede giverland" endel oppmerksomhet, allerede oppviser langt den største slik andel. Dette forholdet kan naturligvis skyldes nettopp denne oppmerksomheten. Ifølge tallene nedenfor kan FNs innkjøpsandel overfor Norge i løpet av perioden 1985-91 imidlertid knapt nok sies å innebære noen særlig overbevisende vekst over tid. Ser vi således på andelen for de *totale* leveransene fra Norge, som FN

rimeligvis selv har tatt utgangspunkt i ved klassifiseringen av landet som "lite benyttet giverland", impliserer denne en forholdsvis klart fallende trend over perioden. Dette skyldes i vesentlig grad at andelen av de bundne leveransene har gått klart tilbake. Men også andelen av de ubundne leveransene har gått tilbake om vi ser på hele perioden 1985-91. Dette er bemerkelsesverdig, ettersom dette forutsetningsvis er en størrelse FN selv har direkte innflytelse over, og må bruke aktivt om de går inn for å øke den totale leveringsandelen fra Norge. Dersom vi imidlertid bare ser på de tre siste årene av perioden, finner vi en klar økning i andelen for de ubundne innkjøpene. I lys av de tilsvarende andelen i foregående år synes det allikevel også mulig å tolke dette som tilfeldige årlige avvik fra et relativt stabilt gjennomsnittsnivå.

Norske leveranser til FN, i % av FNs globale innkjøp

	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Totale leveranser	3,2%	2,2%	2,2%	2,2%	1,8%	1,7%	1,8%
Ubundne leveranser	1,6%	0,7%	0,7%	0,7%	0,5%	0,6%	0,9%
Bundne leveranser	1,6%	1,5%	1,5%	1,5%	1,3%	1,1%	0,9%

Kilde: Tabell 1.3 i vedlegget.

3.3 Innkjøpsmassens fordeling på produkttype

En kartlegging av hvilke type varer og tjenester som etterspørres av de multilaterale organisasjonene burde ideelt sett inngå i en dyperegående analyse av deres innkjøpsstruktur. Ut fra de tilgjengelige datakildene er imidlertid en slik kartlegging bare mulig i *meget begrenset* grad; enkelte organisasjoner oppgir ingen vare-klassifisering, og de øvrige benytter meget grove og tildels ulike klassifiseringer. I praksis er vi derfor ikke i stand til å analysere denne dimensjonen. De tilgjengelige dataene gir allikevel grunnlag for en fordeling av den totale innkjøpsmassen på varer og tjenester, selv om også denne fordelingen må bli ufullstendig og upresis.

Som en ser av tabellen under er tjenesteandelen ca. 15 prosent for FNs totale innkjøp, og ca. 6-7 prosent for bankenes. De norske tjenesteandelene ligger alt i alt godt under dette. Bildet av den gjennomgående lave leveranseandelen fra Norge kan derfor utdypes noe: leveransegraden er spesielt lav for tjenestenes vedkommende. Så ubetydelige er disse

leveransene at de knapt har innvirkning på den samlede leveransegraden.⁹

Innkjøpsmassens prosentvise vare/tjeneste-fordeling

	Globale innkjøp		Innkjøp fra Norge	
	Varer	Tjenester	Varer	Tjenester
Verdensbanken	93	7	96	4
Asiabanken	94	6	91	9
FN-familien	85	15	93	7
<i>Total</i>	92	8	95	5

Kilde: Tabell 5 i vedlegget.

3.4 Returkvotientene

Ovenfor har vi sett på størrelse, type og fordeling av de innkjøp som foretas av de utvalgte multilaterale organisasjonene totalt og overfor Norge. Men for at vi skal kunne trekke noen konklusjoner på grunnlag av disse tallene, sett i relasjon til det tidligere presenterte "krav" om en "sammenlignbar" returandel på bistandsbevilgningene, nytter det ikke å se på disse tallene isolert; vi må se dem i relasjon til størrelsen på bevilgningene, og til tilsvarende tall for endel andre land.

I tabell 6 (i vedlegget) har vi stilt opp sammenlignbare tall over innkjøp og bidrag for samtlige DAC-medlemmer vis-a-vis gruppen av utvalgte organisasjoner.¹⁰ Innkjøpsdataene, som angir hvert DAC-lands årlige totale salgsvolum til denne gruppen, korresponderer med dataene i tabell 1.1, idet de kun representerer en omgruppering av disse.¹¹ Bistandstallene angir i utgangspunktet de enkelte lands direkte (bilaterale) bidrag, som rapportert

⁹ En skal allikevel ikke legge for mye vekt på disse konklusjonene; datagrunnlaget for tabell 5 er utilfredsstillende.

¹⁰ Datagrunnlaget for Tyskland representerer i så måte et visst problem idet dette er definert i forhold til den tyske *forbundsrepublikken*. Dataene representerer følgelig Vest-Tyskland forut for gjenforeningen av de to tyske stater i 1990, og deretter det forenede Tyskland. Denne definisjonen synes mest logisk i forhold til valget av DAC-området som sammenliknings-grunnlag for analysen, ettersom Øst-Tyskland aldri var medlem av DAC. Strengt tatt innebærer dette allikevel en diskontinuitet i datagrunnlaget. I praksis er imidlertid betydningen av denne marginal, idet Øst-Tyskland ikke var noen vesentlig bidragsyter eller leverandør til de internasjonale bistandsorganisasjonene vi her behandler.

¹¹ De årlige totalene er allikevel noe forskjellige idet disse bare dekker DAC-gruppen i tabell 6.

av OECD. EF-landene bidrar imidlertid også indirekte via multilaterale EF-fond, særlig til FN. Disse indirekte FN-bidragene er innarbeidet i tallmaterialet.

Som det fremgår av tabellen har vi i tillegg til innkjøps- og bidragsanslagene også innført en tredje type tall som representerer forholdet mellom disse (i tabellen betegnet P/C-Ratios). Disse forholdstallene, som vi velger å kalle *returkvotienter*, skal vi i det følgende gjøre utstrakt bruk av for å kunne beskrive forholdet mellom salgs- og bidragsvolum de enkelte landene imellom på en noenlunde kortfattet måte. Vi vil operere med to typer returkvotienter, en absolutt og en relativ. Den absolutte kvotienten, som tilsvarende den *direkte* returandelen, er simpelthen beregnet ved å dele de totale innkjøpene fra et gitt land med landets bidrag. Denne forteller oss med andre ord hvor mange kroners eksportsalg hver bidragskrone gjennomsnittlig har "resultert i". Eksempelvis ser vi i tabellen at Norge, med en direkte returandel på 0,14, oppnådde eksportsalg tilsvarende 14 øre per bistandskrone i perioden 1986-90.¹²

Selv om den direkte returandelen kan være av interesse i endel sammenhenger, forteller den ikke uten videre alt. Dersom vi igjen tar utgangspunkt i målet om en noenlunde jevn "ytelsesveiet" fordeling av innkjøpene bistandsyterne imellom, er det ikke tilstrekkelig å se utelukkende på det enkelte lands direkte returandel; vi må sette denne opp mot de andre lands returandeler. I et slikt perspektiv er det ikke uten videre gitt at selv en direkte returandel på fattige 0,14 er spesielt liten. Det vil avhenge av hvor stor den totale, gjennomsnittlige returandelen er. Denne størrelsen er i utgangspunktet ikke gitt; på den ene siden gir ikke alle bistandsmidler opphav til den type innkjøp vi her betrakter, og på den annen er ikke alle disse innkjøpene direkte bistandsfinansierte.

I tabell 6 er den gjennomsnittlige direkte returandelen for hele DAC-området beregnet til 0,94. Med utgangspunkt i ovennevnte ideal om en jevn eksportfordeling bistandsyterne imellom, innebærer dette at hver enkel bistandsyter ideelt sett burde oppnå en returandel på 0,94. Land som har andeler under dette nivået kan isåfall sies å ha oppnådd "for lite" returkjøp for sine bidrag. Når vi i det følgende skal sammenligne returkvotienter for ulike land kan det imidlertid virke noe forvirrende å skulle operere med gjennomsnitt av denne art, gjennomsnitt som i tillegg kan endre seg ganske mye fra tabell til tabell. Det ville være langt å foretrekke om gjennomsnittet hele tiden kunne være et gitt, rundt tall som f.eks. 1,00. Den relative retur-

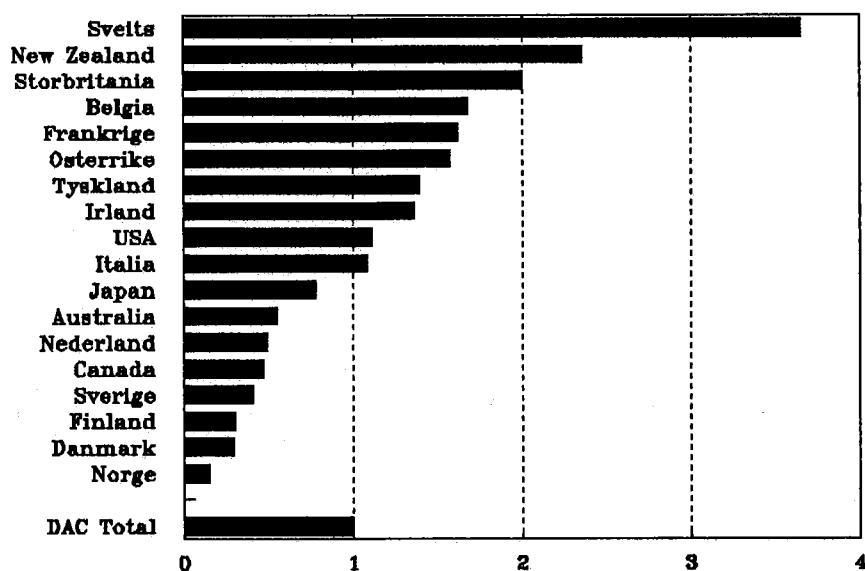
¹² Tallene angir gjennomsnitt for hele perioden. Disse er i utgangspunktet å foretrekke fremfor de tilsvarende andeler for gitte *enkeltår*, idet det ikke nødvendigvis er noen nøye sammenheng mellom registrerte innkjøp og bidrag i løpet av en slik begrenset periode.

kvotienten er innført med dette for øyet. Den er beregnet ved å dele et gitt lands prosentvise andel av de totale innkjøpene med landets prosentvise andel av bidragene.

Ser vi på de relative kvotientene beregnet i tabell 6, finner vi at Norge kommer ut med kvotientverdi på 0,15. *Norge har med andre ord oppnådd en returandel som bare tilsvarer 15 prosent av DAC-gjennomsnittet. Det kan derfor synes å være godt grunnlag for den utbredte oppfatningen om at Norge "får lite igjen for sine bidrag".*

Denne konklusjonen kan utdypes ytterligere ved å sammenligne den norske returandelen med tilsvarende for andre land. Som det fremgår av figuren under ligger Norges relative returkvotient (0,15) *klart lavest av samtlige DAC-land*. Nærmest Norge kommer Danmark og Finland, med kvotienter på henholdsvis 0,29 og 0,30. På den andre siden av skalaen finner vi Sveits klart i ledelsen med en kvotient på 3,65, fulgt av New Zealand og Storbritannia, med henholdsvis 2,36 og 2,00. De klart størst bidragsyterne, som også har de største salgsvolumene, er USA og Japan. Begge disse har returkvotienter noenlunde nær 1,00, USA litt over (1,11), og Japan endel under (0,78).

Relative returkvotienter *)

*) Relative returkvotienter, beregnet på grunnlag av data for perioden 1986-91.

Kilde: Tabell 6 i vedlegget.

3.5 Norges returkvotienter i et internasjonalt perspektiv

Forholdet mellom ulike DAC-lands returandeler er allerede illustrert i kapittelet over, ut fra de enkelte lands relative returkvotienter med hensyn på den totale innkjøpsmassen, (dvs aggregert både mht innkjøps-organisasjon og finansieringsform). I det følgende skal vi utdype dette bildet med tilsvarende analyser på disaggregert nivå. Forut for dette vil vi imidlertid fokusere sammenligningsgrunnlaget en smule ved å ekskludere fra den videre analysen enkelte land som ikke synes av spesiell interesse for vårt formål.

Det fremgår av tabell 6 i vedlegget at DAC-landene er inndelt i følgende tre grupper:

<u>Gruppe 1:</u>	<u>Gruppe 2:</u>	<u>Gruppe 3:</u>
Canada	Frankrike	Sveits
Danmark	Tyskland	Belgia
Finland	Italia	Østerrike
Nederland	Japan	Irland
Norge	Storbritannia	Australia
Sverige	USA	New Zealand

Den første gruppen består av de seks landene som FN har klassifisert under betegnelsen Under-utilized Major Donor Countries (UMDC), dvs den representerer forutsetningsvis de landene som etter FNs mening yter mye men mottar lite (i form av "gjenkjøp"). Den andre gruppen består av de seks største eksportørene til de multilaterale bistandsorganisasjonene. Sammen med de seks UMDC-landene er disse landene også de klart viktigste bistandsyttere. I den tredje gruppen har vi samlet alle de øvrige DAC-landene.

Studerer vi tallene i tabell 6 finner vi belegg for denne gruppeinndelingen. I perioden 1986-90 sto landene i UMDC-gruppen for ialt 24 prosent av de samlede bidrag, men bare for 9 prosent av innkjøpene, slik at deres samlede relative returkvotient var 0,4. Landene i den andre gruppen derimot sto for 80 prosent av innkjøpene, men også for 69 prosent av bidragene, slik at deres kvotient var 1,2. Landene i den siste gruppen oppnådde en kvotient på hele 1,6, men er forøvrig bare av marginal betydning idet de sto for beskjedene 6 prosent av bidragene og 11 prosent av innkjøpene.

I det følgende skal vi av plasshensyn velge å se bort fra de fleste landene i den tredje gruppen. Selv om enkelte av disse er tildels betydelige bidragsyttere eller selgere, så representerer allikevel landene i de to andre gruppene "det meste og det beste" av sammenligningsgrunnlag for vår analyse. To

av gruppens land står allikevel frem som mer interessante enn de andre, nemlig Sveits og Australia. Sveits har en ekstremt høy returkvotient, og er av denne grunn såpass interessant at vi har valgt å inkludere det i den påfølgende analyse. Australia for sin del synes å ha mye til felles med landene i UMDC-gruppen, men FN har allikevel ikke funnet landet kvalifisert til medlemskap i denne. Siden det ikke synes å være noe annen spesiell grunn til å ta Australia med i analysen, har vi valgt å følge FNs eksempel i så måte.

Som allerede påpekt, bygger de ovenfor presenterte returkvotientene på aggregerte tall. De underliggende innkjøpstallene inkluderer således den innkjøpsmassen som er finansiert ved regulære markedsorienterte lån, mens bidragene inkluderer de innbetalte egenkapitaltilskudd til bankene. Som vi før har vist utgjør denne innkjøpsmassen hoveddelen av alle innkjøp. De innbetalte egenkapitaltilskuddene til bankene utgjør derimot bare en mindre andel av de totale bistandsbevilgningene. Det kan derfor sies å være en "innebygget strukturell ubalanse" i dette tallmaterialet. Dette innebærer et spesielt alvorlig problem dersom en ikke aksepterer at kravet om en sammenheng mellom innkjøp og bidrag de enkelte landene imellom også skal omfatte bankenes lånebaserte virksomhet. Dette spesielle problemet er imidlertid allerede omtalt tidligere. Her skal vi bare gjenta at analysen ovenfor er gjennomført "som om" en slik sammenheng eksisterte.

Dette betyr likevel ikke at vi vil ignorere forskjellen mellom den rene lånebaserte og den mer gavebaserte virksomheten. I tabell 7 i vedlegget har vi derfor oppsummert endel data som belyser hvordan totalstrømmene i tabell 6 fordeler seg på disse to typene av virksomhet. I tillegg er fordelingen på organisasjon gitt.¹³

Tabell 7.1 i vedlegget belyser hvordan de totale innkjøps- og bidragsstrømmene fordeler seg på de fem enkelt-organisasjonene og på de to finansieringstypene vi ovenfor har operert med. For hver av disse finansieringstypene viser i tillegg tabell 7.2 og 7.3 fordelingen på organisasjon.

Av tabell 7.1 fremgår det at DAC-landenes totale salg av varer og tjenester til de utvalgte organisasjonene nesten er på størrelse med deres totale bidrag til dem, et forhold som også gikk klart frem av tabell 6. Balansen var allikevel mer markert i tabell 6, et forhold som skyldes at de

¹³ Tabell 7 bygger i sin helhet på de separate analysene som er foretatt for hver enkelt organisasjon og aktivitet (ref. tabell 9-23 i vedlegget). Dette medfører at bidragene er av noe ulike størrelse i tabellene 6 og 7. Mens tallene i tabell 6 var basert på OECDs bistands-statistikk, er tallene i tabell 7 (for bankene) basert på de enkelte organisasjoners årsrapporter. Avvikene er imidlertid ikke så store at de er av noe særlig praktisk betydning for vårt formål.

to tabellene reflekterer noe ulike perioder samt at datagrunnlaget med hensyn til bistandsvolumet er ulikt. Således var den direkte returandelen for hele DAC-området 0,94 i tabell 6, mens tallene i tabell 7.1 impliserer en andel på 0,84. Denne tilnærmede balansen mellom bistands- og salgsvolum gjelder imidlertid ikke for det enkelte land, et forhold som igjen klart går frem av begge tabellene. Således har Norges ifølge tabell 7.1 oppnådd en relativ returkvotient på 0,16, mens Sveits har oppnådd 3,85. Bortsett fra marginale forskjeller i data, gir dette samme beskrivelse av forholdene som tabell 6, med Norge lavest og Sveits høyest.

Dette betyr allikevel ikke at Norges returkvotient *alltid* ligger lavest og Sveits alltid høyest. Situasjonen blir langt mer nyansert når vi ser på de enkelte lands returkvotientene overfor individuelle organisasjoner. Som rimelig er varierer disse tildels betydelig fra deres gjennomsnittsnivå. For Norges vedkommende ser vi således at kvotienten er nede i 0,09 for Afrika-banken, mens den er oppe i 1,31 for Asiabanken. Med utgangspunkt i idealet om en "jevn" bidragsveiet innkjøps-fordeling (tilsvarende en relativ returkvotient lik 1,00), betyr dette at "forfordelingen" overfor Norge *ikke bare* går i negativ retning. Av tabellen under fremgår det allikevel at det generelle bildet av Norges stilling i så måte er overveiende negativ; bortsett fra for Asiabanken ligger Norges returkvotient i området 0,09 til 0,27 for samtlige organisasjoners vedkommende. Dette er ikke bare *lavt*, det er også i hvert enkelt tilfelle *lavest* av samtlige land i tabellen.

Norges returkvotient overfor de enkelte organisasjonenes totalletterspørsel

Organisasjon	Kvotient*	Rangering**
Verdensbanken	0,27	Lavest av samtlige
Den Inter-Am. Utviklingsb.	0,12	Lavest av samtlige
Den Asiatiske Utviklingsb.	1,31	I midtskiktet
Den Afrikanske Utviklingsb.	0,09	Lavest av samtlige
FN-familien	0,18	Lavest av samtlige
<i>Total</i>	<i>0,16</i>	<i>Lavest av samtlige</i>

*) Relativ returkvotient, for det samlede låne- og bistandsfinansierte marked.

***) Norges kvotient rangert i forhold til tilsvarende i de øvrige land spesifisert i tabell 7.1
Kilde: Tabell 7.1 i tabellvedlegget.

Det fremgår av tabellen at den norske returkvotienten er klart høyere overfor Verdensbanken enn overfor FN (0,27 versus 0,18). Dette kan muligens synes å stå i motsetning til det forholdet vi tidligere har påpekt, nemlig at FN's norske innkjøpsandel er høyere enn Verdensbankens. Denne

forskjellen skyldes imidlertid at vi dengang bare betraktet Norges direkte andel av FNs innkjøp, mens vi nå også har trukket inn Norges andel av de totale bidragene. Det tilsynelatende paradokset vi tidligere påpekte er følgelig ikke reelt når vi også ser på hvordan bidragene fordeler seg; da ligger FNs returandel klart under Verdensbankens.¹⁴

Verdensbanken er dominerende både på innkjøps- og bidragssiden. Som det fremgår av tabellen under står den for hele 69 prosent av den totale innkjøpsmassen, mens dens andel av de totale bidragene er 50 prosent.

Total innkjøps- og bidragsmasse
fordelt på organisasjon og finansieringsform

Organisasjon	Innkjøp		Bidrag	
	Mill. USD	%	Mill. USD	%
Verdensbanken	6.610	69	5.688	50
Den Inter-Am. Utviklingsb.	910	10	114	1
Den Asiatiske Utviklingsb.	797	8	1.263	11
Den Afrikanske Utviklingsb.	543	6	832	7
FN-familien	645	7	3.470	31
<i>Total</i>	<i>9.504</i>	<i>100</i>	<i>11.367</i>	<i>100</i>
hvorav:				
Lånefinansiert	6.482	68	593	5
Bistandsfinansiert ¹⁵	3.022	32	10.775	95

Kilde: Tabell 7.1 i vedlegget.

Av tabellen fremgår det også at den ovenfor omtalte “ulikevekten” med hensyn til fordelingen av innkjøp og bidrag på finansieringsform er høyst

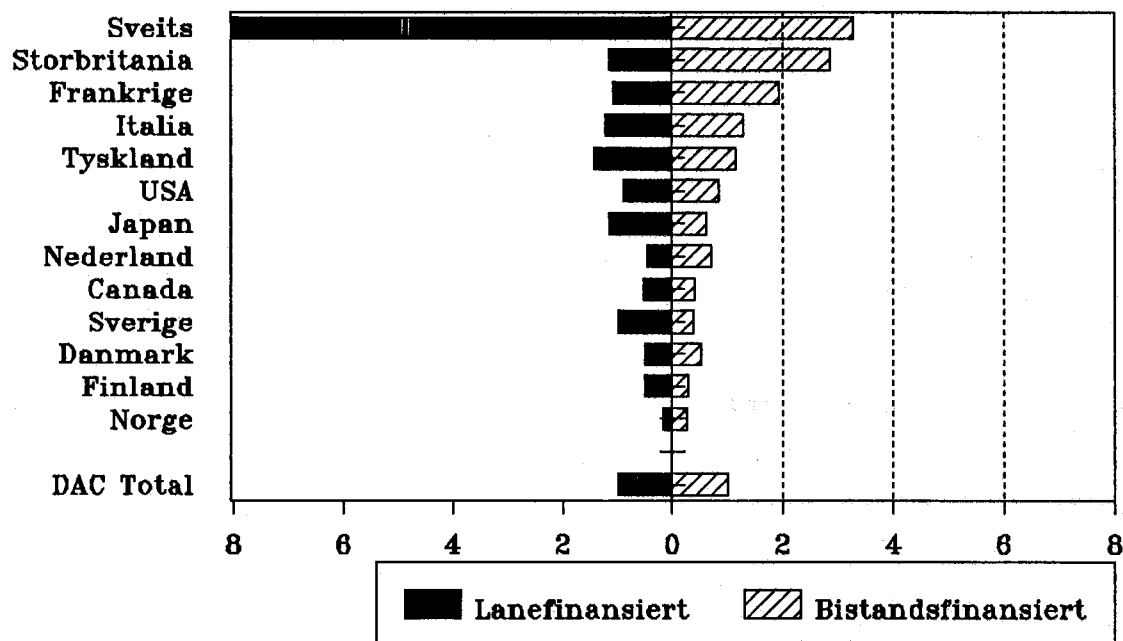
¹⁴ Returkvotientene i tabell 7.1 innebærer forøvrig også et tilsynelatende matematisk paradoks; mens Norges kvotienter for den låne- og bistandsrelaterte virksomheten er henholdsvis 0,17 og 0,26, er totalkvotienten bare 0,16 til tross for at denne logisk sett må være en slags veiet gjennomsnitt av de to førstnevnte. Og Norge er i så måte langt fra det eneste eller “verste” eksempelet. For Danmark ser vi således at de tilsvarende tallene er 0,51, 0,53 og 0,33, mens de for USA er 0,89, 0,84 og 1,20. Avviket mellom enkeltkvotientene og deres gjennomsnitt er følgelig tildels betydelig, det er ulikt for ulike land og kan slå ut i forskjellige retninger. Årsaken til dette forholdet er den tidligere påpekte ubalansen mellom innkjøp og bidrag de to hovedaktivitetene (lån og bidrag) imellom, samt at denne ubalansen slår ulikt ut for de enkelte landene. Rent beregnings-teknisk gir dette seg utslag i at de matematiske vektene som implisitt benyttes hverken er de samme for de forskjellige land eller summerer seg til 1,00. Dette forholdet er nærmere behandlet i Annex 1.

¹⁵ Det fremgår at de bistandsfinansierte innkjøpene er mindre enn bidragene. Dette skyldes at disse også dekker en rekke andre kostnader, utover de innkjøpene vi her betrakter.

reell. Mer enn 2/3 av alle innkjøp er finansiert med rene lån, mens de direkte innbetalte bidragene til denne type virksomhet bare utgjør 1/20 av totalbidragene. Dette medfører at DAC-landene under ett har oppnådd en absolutt returkvotient på hele 10,94 for sine innbetalte bidrag til bankenes egenkapital, men bare 0,28 for andre typer bidrag. Disse landene har m.a.o. oppnådd eksportorder tilsvarende 11,94 dollar for hver dollar innbetalt i egenkapitalbidrag, og 0,28 dollar for hver dollar gitt i form av regulær bistand.

De tilsvarende kvotientene for Norge er 1,89 og 0,07. Norge har med andre ord oppnådd 1,89 dollars eksport for hver dollar innbetalt i egenkapitalbidrag, og 0,07 dollars eksport for hver dollar gitt i form av regulær bistand. Dette tilsvarende henholdsvis 1/6 og 1/4 av gjennomsnittsnivået. Til tross for at Norges kvotient er vesentlig høyere på det store lånefinansierte markedet enn på det mindre bistandsfinansierte, har Norge derfor relativt sett gjort det dårligst på det største av de to, (dvs: det lånefinansierte markedet).

Nasjonale returkvotienter i ulike hovedmarkeder *)

*) Relative returkvotienter i det låne-finansierte og det bistands-finansierte markedet, rankert etter størrelsen på returkvotienten i det samlede markedet.

Kilde: Tabell 7.1 i vedlegget.

Dette forholdet gjenspeiler seg i de relative returkvotientene. Mens Norges relative returkvotient er 0,17 for de lånefinansierte innkjøpene, er den 0,26 for de bistandsfinansierte. *De lånefinansierte innkjøpene fra Norge utgjorde med andre ord bare 17 prosent, og de bistandsfinansierte innkjøpene 26 prosent, av hva det forutsetningsvis burde vært ut fra idealet om en gjennomsnittlige returandel tilsvarende DAC-gjennomsnittet.* Som det fremgår av figuren over har Norge i begge markeder den klart laveste returkvotienten blant de analyserte landene, mens Sveits har den suverent høyeste.

Nedenstående tabell viser hvordan "hovedmarkedet", dvs de lånefinansierte transaksjonene, fordeler seg på organisasjon:

Total lånebasert innkjøps- og bidragsmasse fordelt på organisasjon

Organisasjon	Innkjøp		Bidrag	
	Mill.USD	%	Mill.USD	%
Verdensbanken	4.926	76	411	69
Den Inter-Am. Utviklingsb.	764	12	38	6
Den Asiatiske Utviklingsb.	464	7	69	12
Den Afrikanske Utviklingsb.	327	5	74	13
FN-familien	0	0	0	0
<i>Total</i>	<i>6.482</i>	<i>100</i>	<i>593</i>	<i>100</i>
Hvorav: Norges andel	21	0,3	11	1,9

Kilde: Tabell 7.2 i vedlegget.

Det fremgår klart at Verdensbanken atter er suverent størst både m.h.t. innkjøp og bidrag. Av tabell 7.2 i vedlegget fremgår det videre at Norge er det minst benyttede innkjøpsland (målt i absolutt volum), både av Verdensbanken og de andre bankene. Men Norges bidrag til disse organisasjonene er også blant de minste; bare Danmark, Finland og Sveits oppviser et mindre bidrag til bankenes samlede, regulære aksjekapital.

Sveits står i så måte i en særstilling, med klart de laveste bidragene. Dette henger sammen med at Sveits ikke er medlem av Verdensbanken. Landet yter følgelig heller ikke (regulære) bidrag til denne. Verdensbanken foretar allikevel betydelige innkjøp i Sveits, med den følge at landet har oppnådd et betydelige samlet salgsvolum på det lånefinansierte markedet.

Implikasjonene av dette er at landet har oppnådd en *meget* høy returkvotient overfor dette markedet, som illustrert i ovenstående figur.¹⁶

På den andre siden av skalaen finner vi, som vanlig, Norge, med en returkvotient lik 0,17. Intet annet land i tabellen har en tilnærmedesvis like lav kvotient. Ser vi på kvotientene vis-a-vis de enkelte organisasjoner, ser vi at Norge ligger klart lavest overfor samtlige bortsett fra den inter-amerikanske banken, hvor Canada gjør oss rangen stridig. Returkvotientene overfor denne banken er forøvrig uvanlig høye for de aller fleste lands vedkommende. Unntaket fra denne regelen er særlig USA, som er bankens suverent største bidragsyter.

Dette forholdet skyldes at denne banken, som alt i alt står for betydelige innkjøp, fordeler disse langt jevnere på sine medlemsland enn bidragene skulle "tilsi". Det skyldes åpenbart at bidragene i dette tilfellet er *ekstremt* skjevt fordelt; USA alene står for ca. 3/4 av totalen. En tilsvarende fordeling av innkjøpene er knapt nok en realistisk mulighet så lenge disse i det vesentlige er fri for spesielle bindinger e.l. Forutsetningsvis bør jo en organisasjons innkjøpsmønster, i mangel av slike bindinger, avspeile det tilbudsmønsteret den konkret står overfor på verdensmarkedet snarere enn dens egen finansieringsstruktur. Og heri ligger trolig en del av forklaringen på hvorfor endel mindre land med store bidrag har tendert til å bli underbenyttet som leverandører; det skyldes ikke nødvendigvis så meget at de i utgangspunktet er "unormalt" *svakt* representert på innkjøpssiden som at de er "unormalt" *sterkt* representert på bidragssiden.

Fordelingen av de *bistandsrelaterte* transaksjonene er illustrert under. Igjen ser vi at Verdensbanken er klart størst både mht det totale innkjøps- og bidragsvolum, men også FN er betydelig, særlig på bidragssiden. Som det fremgår av vedleggstabell 7.3 har Norge konsentrert hele 65 prosent av sine bidrag til FN, men oppnådd størst salg til Verdensbanken, slik at returkvotienten er langt høyere vis-a-vis Verdensbanken (0,40) enn overfor FN (0,18). I begge tilfeller ligger imidlertid Norges returkvotient klart i bunnsjiktet; såvidt "slått" av Sverige og Finland i forhold til Verdensbanken, men nokså alene i forhold til FN. Som tidligere illustrert ligger Norge også lavest overfor samtlige organisasjoner under ett, tett fulgt av Finland.

¹⁶ Noenlunde tilsvarende forhold gjør seg gjeldende på det bistandsfinansierte markedet (ref. tabell 7.3 i vedlegget). I forbindelse med omtalen av tabell 6 konstaterte vi at Sveits ligger klart høyere enn alle andre DAC-land m.h.t. returkvotient, og at vi av denne grunn fant landet såpass interessant at vi tok det med i den videre analysen. Vi kan nå slå fast at vi har funnet en hovedårsak for dette forholdet.

Total bistandsbasert innkjøps- og bidragsmasse fordelt på organisasjon

Organisasjon	Innkjøp		Bidrag	
	Mill. USD	%	Mill. USD	%
Verdensbanken	1.684	56	5.277	49
Den Inter-Am. Utviklingsb.	145	5	76	1
Den Asiatiske Utviklingsb.	333	11	1.194	11
Den Afrikanske Utviklingsb.	215	7	758	7
FN-familien	645	21	3.470	32
<i>Total</i>	<i>3.022</i>	<i>100</i>	<i>10.775</i>	<i>100</i>
hvorav: Norges andel	25	0,8	343	3,2

Kilde: Tabell 7.3 i vedlegget.

Under vår tidligere omtalen av totaltransaksjonene påpekte vi at Norges returkvotient overfor Asiabanken skilte seg ut fra de øvrige idet den lå godt over 1,00. Dette spesielle tilfellet finner vi igjen i tabell 7.3, bare i enda sterkere grad; den tilsvarende kvotienten der er hele 3,11. Selv om dette i og for seg er en betydelig størrelse, så representerer det allikevel bare et forholdsvis ubetydelig avvik fra det generelle bildet av et land helt i bunn-sjiktet hva returandelen av bistandsmidlene angår; ikke bare er dette den *eneste* norske kvotienten av noen størrelse, men den avspeiler også en ganske "atypisk" begivenhet. Kvotienten skyldes nemlig i det alt vesentlige en større eksportordre i 1987. Dette var imidlertid et enkeltstående tilfelle; dersom en ser bort fra denne ordren har de norske leveransene til Asia-banken vært ytterst små.

4. Nærmere om de enkelte organisasjonene

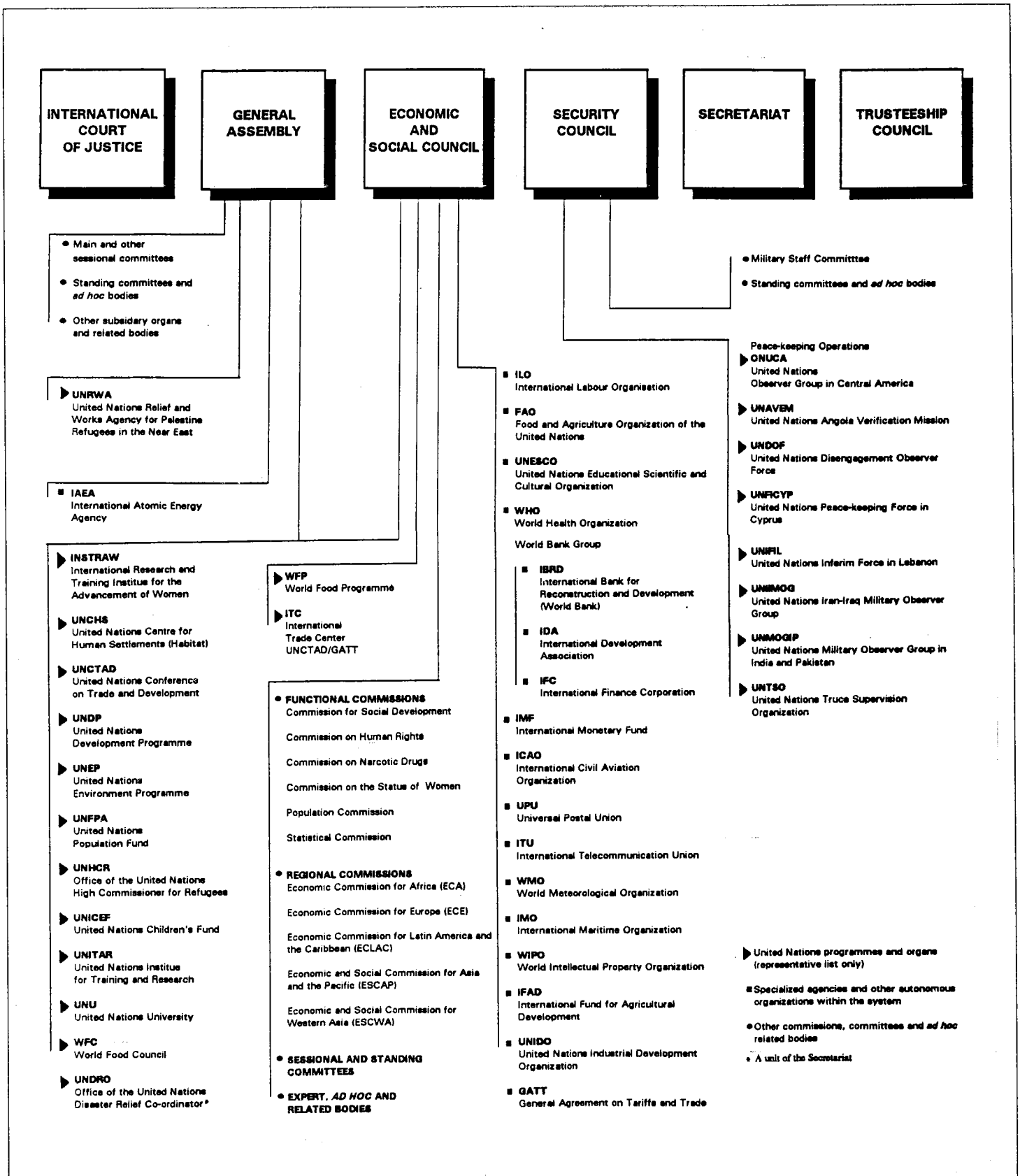
I det følgende skal vi gå nærmere inn på enkeltheter vedrørende de forskjellige organisasjonene. Presentasjonen er av praktiske årsaker delt i to: på den ene siden FN og på den annen side bankene. Dette skillet er innført fordi FN har en del særegenheter som krever spesiell omtale, mens bankene på sin side har mange fellestrekk m.h.t. organisasjonsform o.l.

4.1 FN-familien

Når vi i denne studien har valgt å operere med begrepet FN, eller FN-familien, som om denne var en enhet, så innebærer dette i realiteten noe av en forenkling. Som diagram 1 viser består nemlig FN-familien av et stort antall spesial-organisasjoner, programmer, organer, kommisjoner, komiteer osv. En rekke av disse er autonome i forhold til "den øvrige familie". En slik autonom enhet (Verdensbanken) har vi valgt å skille ut fra de øvrige, men alle andre enheter har vi i prinsippet samlet under FN-betegnelsen enten de er autonome eller ikke. Dette impliserer at vi, med unntak av Verdensbanken, ikke vil foreta noen analyse av forholdet mellom bidrag og innkjøp for de enkelte FN-institusjons vedkommende. I og for seg kunne nok en analyse av enkelt-organisasjoner være av interesse, men i praksis tillater ikke datagrunnlaget oss å gjennomføre noe slikt. Dette skyldes at den statistikken vi har tilgjengelig bare angir de enkelte DAC-landenes samlede bidrag til FN som helhet (eksklusive Verdensbanken), uten at det er mulig å splitte disse opp på den individuelle mottager.

Men selv om vi hadde hatt tilgang til informasjon om bidragene fordelt på mottagende organisasjon, så ville en slik analyse i beste fall være meget vanskelig å gjennomføre med noen form for presisjon. Dette skyldes det faktum at det foregår en utstrakt grad av "kryss-finansiering" innen FN-familien; en organisasjon (for eksempel UNDP) kan stå for finansieringen av et gitt prosjekt, mens en helt annen (for eksempel UNIDO) kan stå for gjennomføringen av det. Hvis dette er tilfellet vil penger som i utgangspunktet var bevilget til UNDP bli brukt (i form av vare- og tjenesteinnkjøp) av UNIDO. En slik arbeidsdeling er helt legitim og vanlig innenfor FN-systemet, hvor noen medlemmer er typiske finansieringsinstitusjoner mens andre er typiske implementeringsorganer.

**Diagram : 1
FN-familien**

Bistandsdataene angir i utgangspunktet de enkelte DAC-lands direkte bilaterale ODA-bidrag.¹⁷ Dette innebærer imidlertid en svakhet hva EF-landene angår, i og med at EF som institusjon også bidrar med bevilgninger; bevilgninger som i sin opprinnelse er finansiert av medlemslandene. Totalt sett er allikevel disse bidragene relativt små i forhold til de bilaterale bidragene. Som det fremgår av tabell 8 i vedlegget utgjorde således EFs sentrale bidrag til multilaterale organisasjoner i perioden 1986-90 omlag 6,6 prosent av de aktuelle bilaterale bidragene fra EF-land med DAC-medlemskap. Ettersom førstnevnte bidrag gjelder multilaterale mottakere i sin alminnelighet, mens sistnevnte bare gjelder våre utvalgte organisasjoner, og ettersom enkelte EF-medlemmer ikke er med i DAC, må vi kunne anta at undervurderingen av de totale bidragene fra "våre" land til "våre" organisasjoner ligge endel under nivået på 6,6 prosent.

I og for seg synes ikke dette som noen avskrekkende feilmargin, gitt den grad av usikkerhet som nødvendigvis må hefte ved våre estimater. Imidlertid er de multilaterale bidragene konsentrert om en enkelt mottaker, nemlig FN. Som det fremgår av tabell 8 utgjør bidragene til FN hele 3/4 av de totale multilaterale bidragene, men bare en 1/3 av de bilaterale bidragene. Dette har til følge at de multilaterale FN-bidragene tilsvarer omlag 15 prosent av de bilaterale FN-bidragene. Dette synes såpass mye at det bør tas hensyn til. Vi har derfor "tilbakeført" de multilaterale FN-bidragene til opphavsland. I mangel av noe bedre metode er dette gjort i form av en enkel og omtrentlig oppjustering av de bilaterale FN-bidragene. Oppjusteringen er foretatt med en felles faktor; denne er satt til 14 prosent ut fra en antagelse om at svært lite av de multilaterale bidragene er finansiert av EF-land utenom DAC-gruppen.¹⁸

For de resterende multilaterale bidragene viser tabell 8 at den tilsvarende prosentsatsen bare er 2,5 prosent. Ettersom disse bidragene forutsetningsvis ikke bare tilfaller "våre" utvalgte banker, finner vi liten grunn til å korrigere de bilaterale bidragene til disse.

Mens bistands-bevilgnings-estimatene reflekterer *aggregerte* data fra giversiden, bygger innkjøps-estimatene på data samlet inn fra de *enkelte*

¹⁷ ODA = Official Development Assistance. Våre kilder er OECDs forskjellige Development Cooperation Reports for perioden 1989-91.

¹⁸ Hellas, Luxemburg, Portugal og Spania.

FN-organisasjonene.¹⁹ De programmer, organer o.s.v. som disse dataene helt eller delvis dekker, er de følgende:²⁰

A. Programmer og organer:

- UN(Secretariat): United Nations Secretariat
- UN/CPTS: UN Commercial Purchase and Transportation Services
- UN/DTCD: UN Department of Technical Cooperation for Development
- UNOG: UN Office in Geneva
- UNCTAD: UN Conference on Trade and Development
- UNEP: UN Environment Programme
- UNCHS(Habitat): UN Centre for Human Settlement
- UNICEF: UN Children's Fund
- UNDP: UN Development Programme
- UNDP/OPS : UNDP Office for Project Services
- UNDP/DAMS : UNDP Division for Administrative and Management Services
- WFP: World Food Programme
- UNHCR: UN High Commissioner for Refugees
- UNRWA: UN Relief and Works Agency
- UNFPA: UN Population Fund
- UNU: UN University

B. Regionale kommisjoner:

- UN/ECA: UN Economic Commission for Africa
- UN/ECLAC: UN Economic Commission for Latin America and the Caribbean
- UN/ESCAP: UN Economic and Social Commission for Asia and the Pacific
- UN/ESCWA: UN Economic and Social Commission for Western Asia

C: Spesial-organisasjoner:

- ILO : International Labour Organisation
- FAO : Food and Agricultural Organization of the UN
- UNESCO : UN Educational, Scientific and Cultural Organization
- ICAO : International Civil Aviation Organization
- WHO : World Health Organization
- PAHO : Pan American Health Organization

¹⁹ Data-innsamlingen er foretatt av UNDPs innkjøpskontor: Inter-Agency Procurement Services Office (IAPSO). Våre kilder er ulike Annual Statistical Reports for perioden 1986-91, og General Business Guides for årene 1989-92, begge utgitt av IAPSO.

²⁰ Gruppering og betegnelser er tatt fra diagram 1.

- UPU : Universal Postal Union
- ITU : International Telecommunications Union
- WMO : World Meteorological Organization
- IMO : International Maritime Organization
- WTO : World Tourism Organization
- WIPO : World Intellectual Property Organization
- IFAD : International Fund for Agricultural Development
- UNIDO : UN Industrial Development Organization

D: Andre FN-beslektede organisasjoner:

- IAEA : International Atomic Energy Agency
- GATT : General Agreement on Tariffs and Trade
- ITC : International Trade Centre (UNCTAD/GATT)

Sammenholder en denne listen med diagram 1 vil en finne at den inneholder langt de fleste av de FN-enhetene som er angitt der. Men noen er allikevel utelatt. Dessuten spesifiserer heller ikke diagram 1 absolutt alle FN-enheter. Datagrunnlaget vårt er følgelig ikke 100 prosent fullstendig. Eksempelvis er ulike former for fredsbevarende operasjoner, katastrofehjelp, de funksjonelle komiteer, de fleste forsknings- og utdannelseinstitusjoner og FNs fredskorpsaktivitet utelatt. Videre er den internasjonale domstol, pengefondet (IMF) og Verdensbankgruppen utelatt. Bortsett fra sistnevnte, som er inkludert i vår analyse, men p.g.a. sin størrelse er behandlet separat, står disse neppe for betydelige innkjøp av varer og tjenester innenfor en typiske *bistandssammenheng*. Endel av dem vil imidlertid kunne være betydelige formidlere av andre typer hjelpemidler, for eksempel katastrofe- og nødhjelpsmidler. De organisasjoner o.l. som er inkludert i vår liste står derfor trolig for den alt overveiende delen av det totale innkjøpsvolum hva varer og tjenester for regulære utviklingsformål angår, mens deres andel av de samlede innkjøp uansett formål ventelig er noe mindre.

For endel av disse organisasjonene har vi imidlertid bare ufullstendige data. For hver av disse er vi bare i stand til å anslå de totale årlige innkjøpsvolum gjennom perioden 1988-91, mens fordelingen på opphavsland er ukjent. Dette gjelder for følgende 10 organisasjoner: UN/CPTS, UNOG, UNCTAD, UNEP, UNDP/DAMS, WFP, UNU, IFAD, GATT, ITC.

Grovt sagt kan vi derfor si at vi står overfor tre grupper av FN-institusjoner:

- A: For det første 25 institusjoner som vi har noenlunde fullstendige data for. (Disse er opplistet f. eks. under seksjon A i tabell 9.)

- B: Dernest de 10 ovennevnte institusjonene som vi bare har få og grove anslag for.
- C: Og endelig den tredje gruppen, som består av alle de resterende medlemmer av FN-familien (eksklusive Verdensbanken), som vi overhodet ikke har noen data for, og som derfor unndrar seg enhver analyse.

For å kunne benytte hele det tilgjengelige datamaterialet er også organisasjonene i gruppe B inkludert i analysen sålangt som mulig. I praksis innebærer dette at ulike tabeller dekker FN-familiens totale innkjøpsvolum i ulik grad. Således er disse organisasjonenes innkjøp inkludert i vedleggstabellene 1 og 9 (delvis v.h.a. imputasjoner), mens dette ikke har vært mulig i tabellene 6, 7, 10, 11 og 12 ettersom disse krever landspesifiserte innkjøpsdata. Dette tilsier m.a.o. at de innkjøpstotalene vi beregner i utgangspunktet vil tendere til å undervurdere de reelle alt-inklusive totalene²¹, og at omfanget av denne undervurderingen ikke vil være den samme i alle tabeller.

I og med at dette problemet er begrenset til FN, som står for en relativt liten andel av de totale innkjøpene, kan vi allikevel trygt anta at underbalansen er av relativt underordnet betydning for de *globale* totalene som er presentert i oversikts-tabell 1 (som inkluderer alle "registrerte" innkjøp foretatt av FN), samt i tabellene 6 og 7 (til tross for at disse ekskluderer innkjøp foretatt av FN-organisasjoner under gruppe B).

Bekymringen synes derfor i første rekke reell for de FN-spesifikke tabellene 9-12. Forholdet er allikevel trolig av relativt liten betydning for det totale innkjøpsvolumet beregnet i tabell 9 ettersom denne i likhet med tabell 1 inkluderer samtlige "registrerte" FN-innkjøp, og ettersom disse antageligvis dekker det vesentligste av de bistandrelaterte innkjøpene.

Mer påtagelige utslag vil nok underbalansen gi seg for de sammenligninger vi foretar mellom ulike land i tabell 11 og 12, idet en ikke ubetydelig del av innkjøpsmassen her er utelatt. Dersom land-fordelingen av de ekskluderte innkjøpene så noenlunde tilsvarer fordelingen av de inkluderte innkjøpene har dette allikevel relativt begrenset betydning for

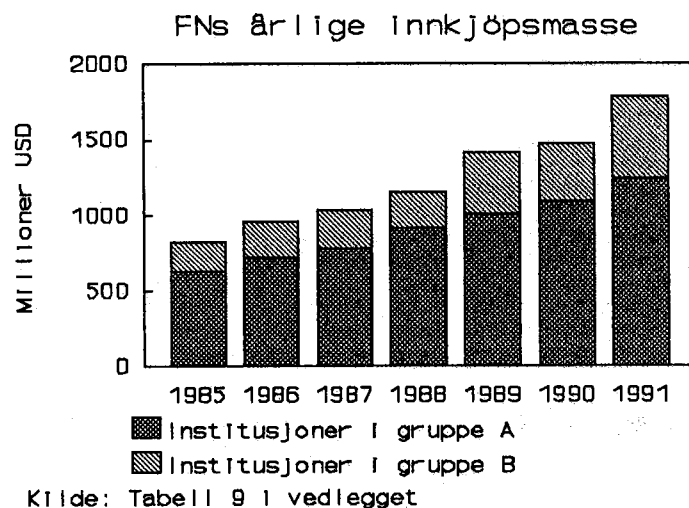
²¹ Et poeng i denne forbindelse er allikevel at selv om vårt datagrunnlag utelater endel bistandsrelaterte innkjøp, så er det ikke dermed sagt at det samlede omfanget av disse innkjøpene nødvendigvis er undervurderer i samme grad. I prinsippet er det nemlig mulig at enkelte av de dataene vi baserer oss på overvurderer de reelle innkjøpene, for eksempel fordi de rapporterende organisasjoner inkluderer *alle* sine innkjøp enten disse er bistandsfinansierte eller ikke. I denne sammenheng, hvor DAC-landenes *ODA-bidrag* utgjør sammenlignings-grunnlaget, er imidlertid bare de bistandsfinansierte innkjøpene av relevans.

analysen. Under disse betingelsene vil således de relative returkvotientene være nokså upåvirket av underbalansen i innkjøpsmassen.²² Selv om vi i praksis ikke vet om dette er tilfellet for det aktuelle tallmaterialet, mener vi allikevel å ha et berettiget håp om at dette tross alt er såpass representativt at det tegner et noenlunde realistisk bilde av virkeligheten.

I tillegg til problemet med data-tilgjengeligheten har vi imidlertid også et problem med data-kvaliteten. I endel tilfeller har vi tilgang til alternative datakilder. Disse kildene oppgir tildels ulike estimater for den enkelte organisasjons årlige innkjøpsvolum. Dette er for eksempel tilfelle for de to ovenfor refererte IAPSO-kildene. I noen tilfeller kan ulikhetene være ganske betydelige, uten at det er klart hvilke tall som er mest realistisk. Hvilket estimat en i slike tilfeller benytter må følgelig i siste instans bli noe tilfeldig. Igjen blir det imidlertid vår påstand at dette problemet ikke er så stort at det umuliggjør vår analyse. I vurderingen av resultatene av denne analysen, skal en allikevel ikke glemme eksistensen av kvalitets- og tilgjengelighetsproblemet; tilsammen tilsier de at disse resultatene gir en *indikativ, snarere enn en absolutt*, beskrivelse av situasjonen.

Tabell 9 i vedlegget angir størrelsen på de totale årlig innkjøpene foretatt av forskjellige FN-organisasjoner i perioden 1985-91. Som ovenfor antydnet er disse dataene av noe varierende kvalitet: A-gruppens data er vesentlig bedre enn B-gruppens.

Den totale beregnede verdi av FN-innkjøpene har vokst fra anslagsvis 826 mill. USD i 1985 til 1785 mill.USD i 1991. En skal imidlertid merke seg at B-gruppen står for en betydelig andel av de totale innkjøpene, og at de oppgitte tall for gruppens innkjøp i

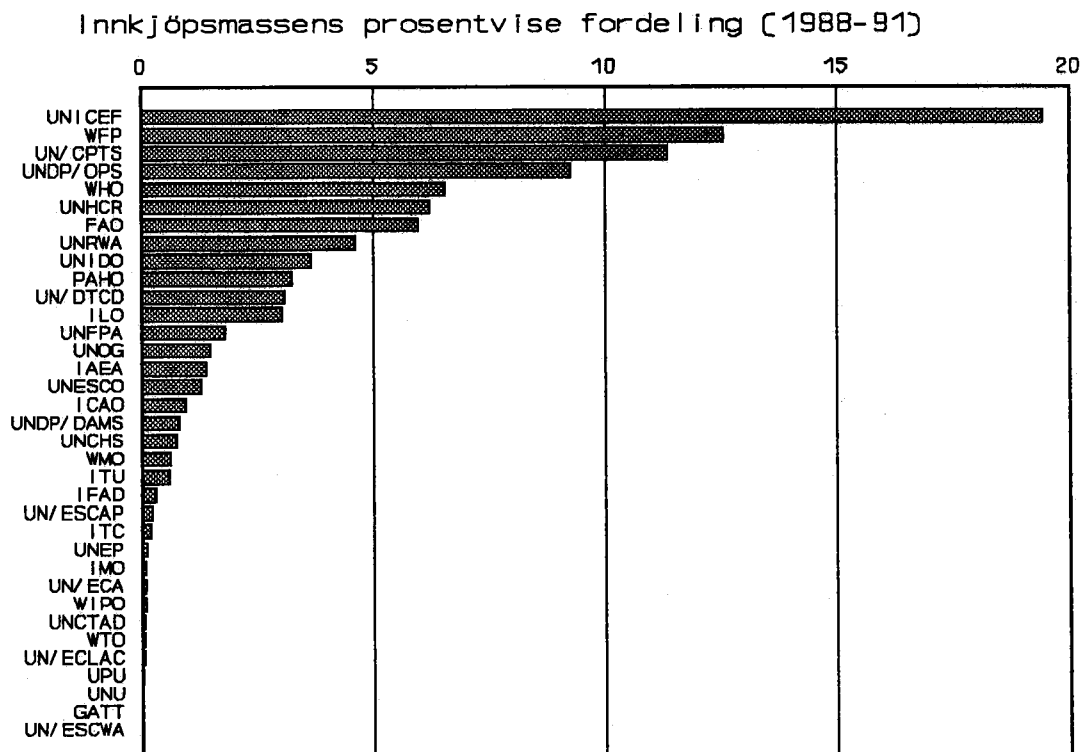

årene 1985-87 er rene imputasjoner. Totalanslagene for disse årene er følgelig svært usikre. Trolig gir de allikevel en brukbar illustrasjon av de reelle forholdene. Heller ikke for perioden 1988-91 er tallene like sikre for

²² De *absolutte* returkvotientene vil imidlertid bli undervurdert. Dette skyldes den underliggende ubalansen i datagrunnlaget, bestående i at bidragene forutsetningsvis er dekket i sin helhet, hvilket innkjøpene ikke er.

B-gruppen som for A-gruppen, men det er allikevel klart at førstnevnte i de senere år har stått for en andel av totalinnkjøpene i størrelsesordenen 20-30 prosent.

Majoriteten av organisasjonene er relativt ubetydelige i innkjøps-sammenheng. Dersom vi ser på perioden 1988-91, som vi har fullstendige tall for, ser vi for eksempel at bare de syv største innkjøperne har en

Kilde: Tabell 9 i vedlegget

andel på mer enn 5 prosent av den totale innkjøpsmassen. Tilsammen står disse for 71 prosent av innkjøpene, mens de resterende 29 prosent er delt mellom ialt 28 organisasjoner, som hver står for mindre enn 5 prosent av totalinnkjøpene. UNICEF er den største innkjøperen, med 19 prosent av totalen. Dernest følger WFP med 13 prosent og UN/CPTS med 11 prosent. Tilsammen står følgelig disse tre organene for 43 prosent av de totale innkjøpene til FN.²³

²³ Dette skjeve innkjøpsmønsteret, hvor et fåtall organisasjoner står for mesteparten av innkjøpene, kan eventuelt være retningsgivende for potensielle salgsframstøt. I den grad den potensielle eksportør ønsker å selge til FN-markedet, men finner det fragmentert, fremmedartet og generelt vanskelig å trenge inn i, kan han "under ellers like forhold" konsentrere sin oppmerksomhet om noen ganske få organisasjoner uten dermed å avskjærer seg fra særlig store deler av markedspotensialet.

Tallene i vedleggstabell 9 er totaler, både med hensyn til innkjøpstype og leveranseland. I vedleggstabell 10 har vi splittet disse noe opp, slik at det fremgår om det dreier seg om "equipment" (som grovt sagt tilsvarer varer) eller "subcontracts" (som grovt sagt tilsvarer tjenester). Videre er det angitt hvor mye av disse som er levert fra Norge. Av plasshensyn er estimatene bare gitt i form av årsgjennomsnitt.

På grunn av begrensninger i datamaterialet inkluderer tabell 10 bare organisasjoner i gruppe A (som ovenfor definert), og bare perioden 1987-91. Fra før vet vi at organisasjonene i gruppe B står for 20-30 prosent av det totale innkjøpsvolumet, og at to av de største innkjøps-enhetene (WFP og UN/CPTS) befinner seg i denne gruppen. I og med at vi nå er tvunget til å utelate disse organisasjonene fra vår analyse, reduseres følgelig datagrunnlaget betraktelig. Dette forholdet bør vi ha i mente ved vurderingen av tallmaterialet i denne tabellen.²⁴

Gjennomsnittlig årlig innkjøp av diverse FN-organisasjoner
Millioner USD

	Totale innkjøp	Innkjøp fra Norge	Norges andel (%)
UNICEF	269	3,9	1,5
UNHCR	79	2,3	2,9
UNDP/OPS	128	1,1	0,9
IMO	1	0,3	22,6
ICAO	13	0,4	3,1
Andre (samlet)	515	1,5	0,3
<i>Total</i>	<i>1.005</i>	<i>9,5</i>	<i>0,95</i>

Kilde: Tabell 10 i vedlegget.

Det totale gjennomsnittlige innkjøpsvolumet til disse organisasjonene utgjør omlag 1 milliard USD pr. år, hvorav Norges andel utgjør noe under 10 millioner, tilsvarende 0,95 prosent.²⁵ Norge har hatt størst leveranser (i absolutt forstand) til UNICEF, UNHCR og UNDP/OPS; disse er de eneste FN-organer som kjøpte for mer enn 0,5 mill. USD fra Norge. Som

²⁴ Tilsvarende forhold gjør seg gjeldende for vedleggstabell 7, 11 og 12.

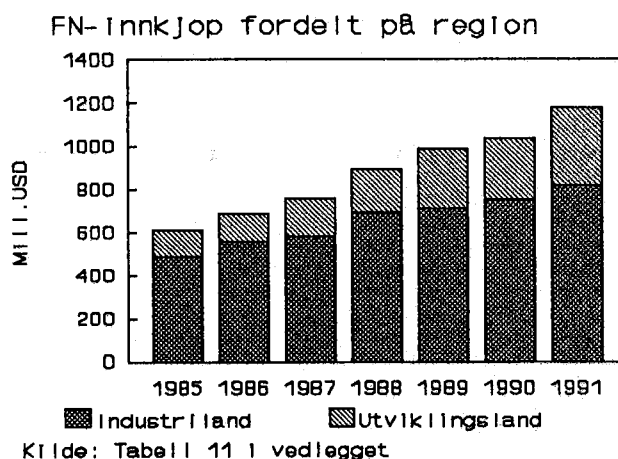
²⁵ I tillegg vet vi fra tabell 1 at Norges årlige gjennomsnitts-leveranser til de ekskluderte organisasjonene må utgjøre minst 17 mill. USD, som er Norges bundne bidrag til WFP. Den ovenstående sum på 9,5 mill. USD kan, i tråd med omtalen av tabell 1, tolkes som en nedre grense for de ubundne leveransene fra Norge.

allerede påpekt er imidlertid disse organisasjonene også blant de størst m.h.t. den samlede innkjøpsmasse. Innkjøpsandelen fra Norges er derfor ikke nødvendigvis spesielt høy. Rekordene i så måte innehas av IMO med hele 22,6 prosent, fulgt av ICAO med 3,1 prosent. Først deretter følger de tre ovennevnte organisasjoner med andeler mellom 2,9 prosent og 0,9 prosent. Deretter faller andelsprosentene raskt, og overfor ialt seks organisasjoner har Norge en leveranse-andel på 0,00 prosent. For ytterligere fem organisasjoner er de norske leveransene så små at de ikke vises i tabellen (dvs at de er verdt mindre enn 50.000 USD). Ialt elleve organisasjoner har med andre ord enten ikke foretatt innkjøp fra Norge overhodet, eller bare kjøpt ytterst lite. Som en kunne forvente er imidlertid disse organisasjonene blant de som kjøper minst også totalt. Med unntak av UNFPA står ingen av dem for innkjøp over 10 mill. USD.

Varer utgjør ca. 85 prosent av FN's totale innkjøp, og tjenester ca. 15 prosent. For Norges vedkommende er tjenesteandelen bare halvparten av sistnevnte, slik at Norges andel av det totale tjenestemarkedet er klart lavere enn andelen av varemarkedet. Bare overfor UNDP/OPS og UN/DTCD har norske tjeneste-leveranser vært større enn 50.000 USD. P.g.a. den ubetydelige tjenesteandelen i de samlede norske leveranser, er bildet m.h.t. vareleveransene stort sett det samme som allerede beskrevet ovenfor m.h.t. totalleveransene.

Tabell 11 i vedlegget belyser hvordan FN's innkjøp fordeler seg på land og region. Datagrunnlaget er det samme som i den foregående tabellen, hvilket medfører at bare organisasjoner spesifisert i seksjon A av tabell 9 er inkludert, men presentasjonsformen er annerledes idet estimatene, som angir FN's årlige innkjøp fra de ulike land og regioner gjennom perioden 1985-91, er aggregert m.h.t. innkjøps-organisasjon og produkt-type.

Den regionale fordelingen viser at verdien av innkjøpene regnet i løpende priser har økt nokså jevnt over hele perioden for alle regioners vedkommende. Økningen har allikevel vært klart sterkest for utviklingslandenes vedkommende, slik at deres relative andel av totalen har vokst med omtrent 50 prosent. Det har med andre ord foregått en ganske markant vridning av innkjøpsmønsteret i u-landenes favør. Fremdeles står imidlertid industrilandene generelt, og

DAC-landene spesielt, for brorparten av alle leveranser til FN. Av DAC-landene har USA solgt mest til FN, i gjennomsnitt for ca. 100 mill. USD pr år, tilsvarende nesten 11 prosent av totalen. Nærmest USA kommer Italia og Japan, begge med ca. 9 prosent av totalen. De minste leveransene har Finland, med årlig gjennomsnitts-salg på ca. 8 mill. USD, tilsvarende 0,9 prosent av totalen. Dernest følger Norge med omlag 10 mill. USD og 1,1 prosent.

Tabell 12 i vedlegget bygger videre på innkjøps-estimatene fra tabell 11, men gir i tillegg også tall for bidragene. Fordi de sistnevnte ikke er tilgjengelige for 1991, er perioden i denne tabellen skåret tilsvarende ned. Innkjøpsdataene er de samme som i foregående tabell, og er derfor ikke nærmere spesifisert. I denne tabellen blir de imidlertid sett i forhold til DAC-landenes total, på samme måte som for bidragene. De enkelte lands prosentvise andeler, som er gitt i tabellen, blir derfor noe annerledes enn i tabell 11, uten at den innbyrdes fordelingen dem imellom er endret.

Av bidragsdataene fremgår det at USA, som vi ovenfor konstaterte hadde de størst salgene til FN, også yter langt de største bidragene. Når vi veier innkjøpene mot bidragene finner vi derfor at USAs gjennomsnittlige returkvotient er forholdsvis lav, faktisk så lav at den bare er en smule større enn kvotienten til UMDC-landet Nederland.²⁶ Høyest returkvotient har Sveits, med en verdi oppunder 3, fulgt av Italia og Frankrike med kvotienter i overkant av 2. I den andre enden av skalaen finner vi at Finland, som hadde de minste salgene til FN, også yter de minste bidragene. Norge, som solgte nesten like lite som Finland, yter vesentlig mer, med det resultat at Norges returkvotient på ca. 0,2 er den klart laveste, fulgt av Finlands og Canadas på oppunder 0,4.

4.2 Bankene

Som tidligere antydnet driver utviklingsbankene med to prinsipielt ulike former for kreditt-virksomhet; på den ene siden utlån på kommersielle betingelser, og på den andre siden kreditter o.l. med et innebygget element av bistand. Bankenes organisatoriske oppbygging reflekterer vanligvis dette forholdet i form av et formelt skille mellom disse aktivitetene; en bank-organisasjon til å håndtere den regulære låneaktiviteten, og en fonds-organisasjon som håndterer bistandskredittene o.l. Selv om dette skillet er

²⁶ En merker seg at vi her benytter de *gjennomsnittlige* returkvotientene. Som allerede tidligere påpekt er disse i utgangspunktet å foretrekke fremfor estimer for individuelle år. Sistnevnte er allikevel spesifisert i tabell 12 for å gi et mest mulig fullstendig bilde.

prinsipielt viktig, foregår allikevel disse virksomhetene i praksis innenfor rammen av en og samme organisasjon. Det gir derfor god mening å omtale for eksempel Verdensbanken som en enhet bestående av både bank- og fondsorganisasjonene, slik vi har gjort i dette notatet. Allikevel er det et faktum at de to aktivitetstypene er *meget* ulike m.h.t. finansieringsform. Dette forholdet gjenspeiler seg i vårt datamateriale, idet vi så langt det lar seg gjøre velger å beholde skillet mellom de ulike aktiviteter også i analysen av den enkelte utviklingsbank.

For ytterligere å utdype og illustrere dette poenget kan vi se på forholdet mellom Verdensbankens to aktiviteter: IBRD og IDA. Som det fremgår av tabellen under er de totale (kumulative) bidragene til bankaktiviteten (IBRD) meget mindre enn innkjøpene, mens det omvendte er tilfellet for fondsaktiviteten (IDA). Dette skyldes at IDAs virksomhet er direkte finansiert av bidragene, mens IBRDs virksomhet ikke er det. Som tidligere forklart består nemlig IBRD-bidragene av innbetalte aksjekapital, som bare utgjør en mindre andel av den totale aksjekapital (se tabell 4 i vedlegget). Denne er riktignok grunnlaget for bankens virksomhet, og må derfor stå i et vist forhold til bankens innlånsmasse, men det er denne innlånsmassen som finansierer utlånene, og følgelig også innkjøpsmassen. Det er følgelig ikke noe direkte kobling mellom bidragene og innkjøpene, snarere er det snakk om en indirekte sammenheng hvor fordelingen av bidragene representerer fordelingen av det totale garantiansvaret overfor bankens virksomhet.²⁷

Verdensbanken, totale kumulative bidrag og innkjøp, 1991
Millioner USD

	IBRD	IDA
A: Bidrag	9.393	69.510
B: Innkjøp	84.310	28.427
C: Bidrag/Innkjøp (A/B)	0,11	2,45

Kilde: Tabell 13 og 14 i vedlegget.

Selv om de ovenfor omtalte to aktivitetsformene i all hovedsak gjenspeiler seg i to tilsvarende formelle enheter, eksempelvis IBRD og IDA i

²⁷ Spørsmålet om hvorvidt dette forholdet impliserer at bankaktiviteten i det hele tatt bør inngå i denne analysen på linje med fondsaktiviteten, har vi allerede berørt tidligere. Som da forklart tar vi ikke egentlig stilling til dette problemet, men utføre allikevel analysen *som om* samtlige av bankenes aktiviteter var av relevanse, idet vi velger en bredest mulig tilnærming.

Verdensbankens tilfelle, betyr ikke dette at bankenes *totale* aktivitet nødvendigvis er samlet innenfor rammen av disse. I praksis opererer bankene med en rekke mindre enheter i tillegg til hoved-enhetene. Fondssiden er i så måte mest typisk; foruten hovedfondene opererer bankene en rekke mindre fond. Enkelte av disse inngår i bankenes formelle struktur, mens andre er formelt uavhengige. I sistnevnte tilfellet står bankene bare ansvarlig for å administrere fondene etter avtale med "eierne". Eksempelvis opererer Asiabanken med et Technical Assistance Special Fund (TASF) og et Japan Special Fund (JSP). Disse fondene har samme funksjon, idet de begge tjener til å finansiere personell-bistand (technical assistance) under Asiabanken. Formelt er imidlertid TASF en del av AsDB, mens JSF ikke er det.

Bankenes årsrapporter utgjør hovedkilden for bidrags- og innkjøpsdataene, komplementert med spesiell innkjøpsstatistikk i den grad denne har vært tilgjengelig. Det er imidlertid noe varierende praksis de enkelte bankene imellom m.h.t. hvordan de presenterer sine aktiviteter, særlig gjelder dette de ovenfor omtalte "ekstra"-fondene. Eksempelvis presenteres TASF helt på linje med AsDF i Asiabankens kilder, mens JSF i hovedsak er "ut-definert" i forhold til disse. Derimot "inn-definerer" både Afrikabanken og den inter-amerikanske banken fond med en bakgrunn noenlunde lik JSPs. Således presenterer Afrikabanken sitt Nigerian Trust Fund (NTF) i omtrent samme detalj som AfDF, mens den inter-amerikanske banken inkluderer innkjøp finansiert av bl.a. the Venezuelan Trust Fund i sine innkjøpstotaler. Sistnevnte presenteres til gjengjeld bare i form av et felles aggregat for alle bankens virksomheter, slik at det ikke uten videre er klart hvilke innkjøp som er finansiert av de enkelte fondsenheter o.l. Disse forholdene har implikasjoner for hvilke aktiviteter vi kan dekke i vår analyse. Selv om vi i prinsippet burde operere med et klart kriterium for hvilke aktiviteter som skulle inngå i analysen, så er valget i praksis *begrenset* av bankenes egne rapporterings-rutiner. Vi har derfor valgt å la disse også være *avgjørende* for vårt utvalg av analyserelevante enheter, idet vi inkluderer samtlige av bankenes virksomheter sålangt dette er mulig ut fra datakildene. Dette har den implikasjon at graden av "inkludering" i prinsippet vil kunne variere bankene imellom, og uten at vi vil vite hvordan, idet vi ikke har noen oversikt over formell status o.s.v. for de enhetene dette gjelder. I praksis er det imidlertid snakk om forhold av marginal betydning for vår analyse.

Det forholdet at bidragsdataene i det følgende blir basert på bankenes årsrapporter o.l. innebærer at vi opererer med noe forskjellige bidragsanslag i ulike tabeller, idet de tilsvarende estimatene i vedleggstabell 6 var basert på OECD-tall. Dette skyldes det forholdet at bankenes egne tall er gitt i

form av kumulative totaler istedenfor som årlige bevilgninger, men forøvrig er ganske disaggregerte. OECDs tall er derimot gitt i form av årlige bevilgninger, men er såpass aggregerte m.h.t. mottaker at det vanskelig lar seg gjøre å få noen fullstendig oversikt over hva den enkelte organisasjon og aktivitet mottar. Det lar seg allikevel gjøre å skille ut FN (som vi ikke har noen alternativ datakilde for), samt å komme svært nær de *samlede* årlige bevilgningene til de fire bankene. Disse dataene representerer derfor et komplett og konsistent aggregert datasett m.h.t. de totale årlige bidragene til disse organisasjonene, og er benyttet som sådant i tabell 6. For analyse på mer disaggregerte nivå lar de seg imidlertid ikke bruke, til dette formålet må vi ty til de alternative dataene gitt i bankenes årsrapporter. Selv om deres rapporteringsform er noe ulike OECDs, er det imidlertid de samme pengestrømmene som måles. Bortsett fra mindre avvik, som kan skyldes forskjeller i bokførings-tidspunktet for betalingsstrømmene, hvordan de er omregnet til felles valutaenhet e.l., er det også lite som tyder på at de to aktuelle datasettene er vesentlig forskjellige.

De årlige estimatene refererer seg til kalenderåret for samtlige organisasjoner, bortsett fra Verdensbanken. Sistnevntes regnskapsår (Fiscal year) refererer seg til tidsrommet juli-juni, slik at for eksempel regnskapsåret 1991 dekker perioden 1.7.90-30.6.91. Selv om dette bryter med de øvrige organisasjoners regnskapsår, og selv om det i og for seg ikke ville by på særlig store problemer å foreta en grov omregning av Verdensbankens data, har vi valgt ikke å gjøre dette. Valget er begrunnet ut ifra det argument at vi ved omregning ville måtte gi tapt på 1991-dataene uten at vi dermed vant noe merkbart i form av en kvalitativt bedre analyse for de tidligere år. Implikasjonen av dette valget er riktignok at Verdensbanken er "faseforkjøvet" seks måneder i forhold til de øvrige organisasjonene i vår analyse, men de praktiske implikasjonene av dette er ubetydelige idet vi primært er ute etter å avdekke gjennomsnittsnivåer og tendenser siden midten av 80-årene, og legger mindre vekt på hva som har skjedd i korte enkeltperioder.

Sistnevnte forhold har også vært bestemmende for utformingen av de tabellene som er benyttet for å presentere bankenes ulike aktiviteter. Dette tabell-formatet innebærer at vi konsentrerer oss om de kumulative totaler ved den valgte periodens begynnelse og slutt, samt de årlige gjennomsnittsverdiene innen perioden. I tillegg angir tabellene også endel årlige basisdata, men bare for innkjøpenes vedkommende. Denne "særbehandlingen"

av innkjøpsdataene er hovedsaklig begrunnet i det forhold at de er basisdata for samletabellene 1-7 (i vedlegget).²⁸

I samletabell 5, samt i FN-tabell 10, har vi presentert endel data til illustrasjon av innkjøpsmassens fordeling på varer og tjenester. Tilsvarende vil ikke bli gitt for bankene separat, idet de tilgjengelige tallene for disse ikke gir særlig mye informasjon ut over det som allerede er gitt i vedleggstabell 5.

4.2.1 Verdensbanken

Som ovenfor forklart skiller vi i vår analyse mellom en bankstruktur og en fondsstruktur, for Verdensbankens vedkommende representert ved IBRD (International Bank for Reconstruction and Development) og IDA (International Development Association). I tilknytning til disse hovedenhetene finnes det imidlertid også endel mindre enheter, eksempelvis: International Finance Corporation, Special Fund og Special Facility for Sub-Saharan Africa. Førstnevnte, administrert av IBRD, skal i prinsippet være ekskludert fra vårt datamateriale, mens de to sistnevnte, som administreres av IDA, skal være inkludert.

Tabell 13 i vedlegget illustrerer de utvalgte DAC-landenes eksportsalg og bidrag til IBRD. En merker seg at den norske andelen av innkjøpene har ligget uendret på 0,3 prosent gjennom hele perioden 1985-91, mens den norske andelen av de totale bidragene samtidig økte fra 0,5 prosent til 0,8 prosent, slik at den relative returkvotienten falt fra 0,59 til 0,35. Dette medførte at Norges relative kvotient falt ned fra tredje siste plass i 1985 til absolutt siste plass i 1991. På den andre siden av skalaen finner vi Japan tett fulgt av Tyskland, som hadde de høyeste returkvotientene i begge år. Denne plassen er ellers vanligvis besatt av Sveits, som imidlertid ikke lar seg kvotient-beregne i dette tilfellet idet landet ikke er medlem av IBRD, og derfor heller ikke har innbetalt noe andel av den aksjekapitalen det her er snakk om.

Tabell 14 i vedlegget illustrerer de tilsvarende forholdene overfor IDA. Igjen ser vi at Norges andel av innkjøpene er blant de aller lavest, og er klart lavere enn andelen av bidragene. Begge har imidlertid økt mellom 1985 og 1991. Også den relative returkvotienten har økt i denne perioden, fra 0,16 til 0,23. Begge disse ligger allikevel klart under andre lands kvotienter. I den motsatte enden av skalaen har Sveits gjeninntatt sin leder-

²⁸ Tilsvarende er ikke uten videre tilfellet for de primære bidragsdataene, idet disse bare foreligger i form av kumulative totaler. Som ovenfor forklart er de etter en samlet vurdering skiftet ut med OECD-data i samletabell 6 nettopp av den grunn.

posisjon, med enorm margin til de øvrige land. Dette skyldes igjen det forholdet at landet ikke er medlem av Verdensbanken. Det er derfor ikke en regulær bidragsyter til IDA, men har allikevel foretatt en mindre innbetaling forut for 1985. Videre kan en merke seg de høye kvotientene for land utenfor DAC-gruppen. U-landene utgjør hovedtyngden av landene i denne gruppen, selv om den også omfatter endel andre land som f.eks. Spania, Hellas, Sør-Afrika. Vi kan derfor ta gruppens høye returkvotienter som et uttrykk for at også u-landsgruppen selv i stadig tiltagende grad er leveringsdyktig.

De høye returkvotientene for ikke-DAC gruppen er desto mer bemerkelsesverdige i lys av det faktum at innkjøpstallene er eksklusive en vesentlig del av de innkjøpene som er foretatt i låntakerlandene selv. Innkjøpene, som referert i tabellene 13 og 14, omfatter nemlig bare en del av Verdensbankens totale innkjøpsmasse, nemlig den delen som banken har spesifisert både m.h.t. finansieringsform og innkjøpsland i sine årsrapporter o.l. Denne dekker bare *importleveransene* til de finansierte prosjektene. Innkjøpstotalene er derfor eksklusive innkjøp foretatt i de enkelte prosjektlandene selv, (selv om også disse i mange tilfeller vil kunne inneholde import). Dette har ingen særlig praktisk betydning for de land-spesifikke estimatene som er angitt, idet ingen av disse landene selv er prosjektland, (og idet vi i praksis har "bort-definert" problemet vedrørende den indirekte importen). Det kan allikevel være av en viss interesse å se litt på størrelsen av de ulike innkjøpstypene.

Verdensbankens innkjøpsmasse, 1985 og 1991

Kumulative data, USA milliarder	1985		1991	
IBRD utenlandske innkjøp	46	(51%)	84	(47%)
IDA utenlandske innkjøp	14	(15%)	28	(16%)
Totalt utenlandske innkjøp	60	(66%)	113	(63%)
Totalt lokale innkjøp	31	(34%)	66	(37%)
<i>Totalt innkjøp</i>	<i>91</i>	<i>(100%)</i>	<i>178</i>	<i>(100%)</i>

Kilde: 1) for 1985 : Verdensbankens Årsrapport ; 2) for 1991 : Tabell 15 i vedlegget.

Verdensbanken oppgir ikke størrelsen på lokale innkjøp fordelt på IBRD og IDA. Ut fra disse dataene kan vi derfor bare si at de *samlede* lokale innkjøp utgjør over halvparten av de tilsvarende utenlandske innkjøpene, og at denne andelen har vist en klart voksende tendens i perioden 1985-91. Videre ser vi at dette har gått på "bekostning" av IBRDs utenlandsinnkjøp, som har fått redusert sin andel av totalen med fire prosentpoeng, men som allikevel fremdeles representerer nær halvparten av alle innkjøp. I absolutt

verdi viser imidlertid samtlige kategorier en imponerende vekst; rundt regnet fordobles de alle sammen fra 1985 til 1991. Siden det her er snakk om kumulative størrelser innebærer dette at den nominelle verdien av innkjøpsvolumet i løpet av denne perioden var like stort som i alle år forut for den.

Tidligere har vi konstaterte at Verdensbankens innkjøp er helt dominerende i forhold til de øvrige multilaterale bistandsorganisasjonenes, mens vi ovenfor konstaterte at de lokale innkjøpene står for en betydelig del av bankens totale innkjøp. Verdensbankens lokale innkjøp må følgelig være betydelige også i forhold til de samlede globale innkjøpene. Det er følgelig av en viss betydning at også disse er inkludert i beregningsgrunnlaget for globaltallene, hvilket vedleggstabell 13 og 14 ikke gir grunnlag for. For dette formål har vi i tabell 15 fordelt bankens totale lokale innkjøp på de to finansierings-“vinduene” IBRD og IDA. Fordelingen er foretatt på grunnlag av bankens oppgitte innkjøpstall (Procurements), samt dens tall over totale utbetalinger (Gross disbursements) via de to finansierings-“vinduene”. Den herved estimerte totalfordelingen inngår i grunnlaget for beregningen av vedleggstabell 1.

På grunnlag av estimatene i tabell 15 kan vi utfylle det bildet av innkjøpsmønsteret for IBRD og IDA som er gitt i tabell 13 og 14. Vi kan trygt se bort fra muligheten for at noe av de lokale innkjøpene er foretatt i DAC-landene. Den lokale innkjøpsmassen kan derfor i sin helhet allokere til gruppen av land utenfor DAC. Det er allikevel bare mulig å korrigere for de *årlige* innkjøpene; for de lokale *kumulative* innkjøpstotalene mangler vi fortsatt estimater for fordelingen på IBRD og IDA. Siden de kumulative totalene har viktige funksjoner i alle bank-tabellene er vi følgelig avskåret fra å korrigere tabell 13 og 14 som sådan. Istedenfor skal vi nøye oss med å beregne alternative estimater for hovedgruppene av land med referanse til de årlige gjennomsnitt for perioden 1986-91.

På grunnlag av estimater gitt i tabellvedlegget beregner vi først følgende gjennomsnitt:

Gjennomsnittlig årlige innkjøpsverdier for perioden 1986-91 USD'mill.			
	DAC- gruppen	Ikke-DAC- gruppen	Total
<i>IBRD</i>			
Lokale innkjøp	0	4.564	4.564
Utenlandske innkjøp	4.916	1.517	6.433
<i>Totale innkjøp</i>	<i>4.916</i>	<i>6.081</i>	<i>10.993</i>
<i>IDA</i>			
Lokale innkjøp	0	1.204	1.204
Utenlandske innkjøp	1.679	747	2.426
<i>Totale innkjøp</i>	<i>1.679</i>	<i>1.951</i>	<i>3.630</i>

Kilde: Tabell 13-15 i vedlegget.

På grunnlag av disse gjennomsnittene, og bistandsdata fra tabell 13 og 14, kan vi dernest beregne følgende nye returkvotienter (de "gamle" kvotientene fra tabell 13 og 14 er til sammenligning gitt i parentes):

	Reviderte returkvotienter					
	DAC- gruppen		Ikke-DAC- gruppen		Total	
<i>IBRD</i>						
Absolutt kvotient	11,97	(11,97)	20,43	(5,10)	15,53	(9,08)
Relativ kvotient	0,77	(1,32)	1,32	(0,56)	1,00	(1,00)
<i>IDA</i>						
Absolutt kvotient	0,32	(0,32)	6,57	(3,79)	0,66	(0,44)
Relativ kvotient	0,48	(0,72)	14,93	(8,56)	1,00	(1,00)

Inkluderingen av de innenlandske innkjøpene har følgelig resultert i en vesentlig reduksjon i DAC-landenes relative returkvotienter, mens de absolutte kvotientene er upåvirket. Dette skyldes at de innenlandske innkjøpene i sin helhet er allokert til gruppen av land utenfor DAC. Den absolutte verdien av DAC-landenes salg er derfor uforandret, mens deres relative andel av innkjøpstotalen er redusert. For ikke-DAC-landene øker begge typer kvotienter, som en følge av at både deres absolutte salgsvolum, og deres relative andel av totalinnkjøpet, øker. Resultatet er at verdien på

denne gruppens returkvotienter går klart forbi DAC-gruppens m.h.t. IBRDs transaksjoner. I forhold til IDA hadde disse landene allerede i utgangspunktet et stort forsprang på DAC-landene, et forsprang som bare blir ytterligere forsterket ved inkluderingen av de lokale innkjøpene.

4.2.2 Den Afrikanske Utviklingsbanken

Også Afrikabankens virksomhet er delt mellom en bankstruktur og en fondsstruktur. Bankstrukturen bærer i dette tilfellet betegnelsen the African Development Bank (AfDB). Den bærer med andre ord det samme navnet som vi benytter for å betegne hele organisasjonen. For å unngå misforståelse, blir derfor denne virksomheten også omtalt som aktiviteter under bankens Ordinary Capital Resources (OCR). Fondsstrukturen, slik den presenteres i bankens årsrapporter, består i all hovedsak av the African Development Fund (AfDF), pluss det mye mindre Nigerian Trust Fund (NTF).

Tabell 16, 17 og 18 i vedlegget presenterer tallmaterialet for disse tre enhetene. Som for de øvrige bankene, bygger tallmaterialet i utgangspunktet på Afrikabankens egne årsrapporter o.l. En skal imidlertid merke seg at det primære datamaterialet for Afrikabankens vedkommende er noe mangelfullt, idet det i praksis har vist seg umulig å få tilgang til alle aktuelle kilder. Dette har medført at endel basisdata vedrørende enkelte lands årlige innkjøp ikke er observert men er estimerte (sålangt dette har latt seg gjøre). Dette gjelder allikevel ikke for de kumulative totalene, som danner grunnlaget for beregningen av returkvotientene. Men til gjengjeld har vi måttet la den analyserte perioden starte i 1986 istedenfor 1985 for AfDBs og AfDFs vedkommende.

En skal videre merke seg at estimatene som gis i vedleggstabell 16-18 skiller seg endel fra tilsvarende tallene i de andre vedleggstabellene idet de ikke er angitt i USD. Isteden er de oppgitt i Afrikabankens egne "pengeenheter": BUA og FUA.²⁹ Endelig skal vi merke oss at omfanget av innkjøpene ikke er klart definert i kildene, men det synes overveiende sannsynlig at de oppgitte data refererer seg til de totale innkjøp (dvs inklusive både lokale og utenlandske innkjøp).

Tabell 16 i vedlegget viser at Norges andel av AfDBs samlede kumulative innkjøp under OCR bare utgjorde 0,3 prosent i 1986, og falt

²⁹ Både BUA og FUA er imidlertid definert i forhold til SDR (Special Drawing Rights), og lar seg lett omregne til USD (hvilket er nødvendig for deres presentasjon i samletabellene 1-7).

ned til 0,2 prosent i 1991. Allikevel hadde ikke Norge de laveste andelene; Finland lå klart lavere med en stabil andel på 0,1 prosent. Finlands bidrag er imidlertid også klart minst, slik at landets relative returkvotienter er av samme størrelsesorden som Norges, marginalt over i 1986 og marginalt under i 1991. Sammen utgjør disse to landene bunnsjiktet m.h.t. returkvotienten. De fleste UMDC-landene gjør det imidlertid relativt dårlig på dette markedet, med unntak av Nederland, som oppviser uvanlig høye kvotienter. Noe uvanlig er også kvotientene for Japan, som er endel lavere enn vanlig. De høyeste 1986-kvotientene finner vi hos Storbritannia og Frankrike, d.v.s. hos de to landene som var de ledende kolonimakter i Afrika. Dette skyldes trolig eksistensen av en historisk økonomisk binding til disse, en binding som imidlertid synes å avta endel i løpet av perioden. Den høyeste kvotienten *innen* perioden hadde således Italia.

Sammenligner en DAC-landenes 1986- og 1991-kvotienter finner en at de relative kvotientene gjennomgående har avtatt merkbart, mens de absolutte har økt. Dette skyldes en økning av innkjøpsmassen i forhold til de innbetalte kapitalbidragene, samt en vridning av innkjøpsmønsteret henimot land som ikke er medlemmer av DAC. Således har den samlede relative returkvotient for disse ikke-medlemmene økt fra 0,43 til 0,78. Dette avspeiler trolig atter en gang at u-landsgruppen selv er blitt stadig mer leveringsdyktig.³⁰

Tabell 17 i vedlegget viser forholdene overfor AfDF. Igjen ser vi at Norges andel av innkjøpsmassen ligger stabilt i området 0,3 prosent, og at bare Finland har en lavere andel. Igjen er imidlertid Finlands bidrag klart minst, slik at landets kumulative returkvotienter ligger noe høyere enn Norges. Sistnevnte ligger helt i bunnsjiktet m.h.t. returkvotientene, men allikevel uten å ligge absolutt lavest; både Canada og Sverige ligger lavere. Et trekk som går igjen fra forrige tabell er at Storbritannia og Frankrike har de høyeste kvotientene blant DAC-landene, mens Japan har uvanlig lave kvotienter. Et nytt trekk i bildet er det imidlertid at også USA og Sveits oppviser meget lave kvotienter, mens landene utenfor DAC-gruppen har meget høye. Som i tabell 16 øker disse kvotientene i løpet av perioden, selv om de allerede i utgangspunktet var klart høyest.

Tabell 18 i vedlegget illustrerer innkjøpsmønsteret til NTF. Disse innkjøpene er av helt marginal betydning, men er allikevel tatt med her fordi Afrikabanken selv inkluderer denne virksomheten i sine årsrapporter o.l.

³⁰ En skal imidlertid ha i mente at *leveringsdyktighet* ikke nødvendigvis er identisk med *produksjonsdyktighet* slik våre data er definert. En må kunne anta at vesentlige deler av de registrerte u-landsleveransene i realiteten er i-landsprodukter solgt via lokale agenter o.l.

Fondet er i sin helhet finansiert av Nigeria; returkvotientene har derfor ingen mening i dette tilfellet. Av tabellen fremgår det at Frankrike har vært den suverent største leverandør.

4.2.3 Den Asiatiske Utviklingsbanken

Asiabankens virksomhet er i all hovedsak fordelt på følgende to "vinduer": The Asian Development Bank (AsDB) og the Asian Development Fund (AsDF); førstnevnte står for bankens regulære bankvirksomhet og sistnevnte for dens fondsvirksomhet.

Banken opererer også med et Technical Assistance Special Fund (TASF). Dette presenteres på linje med AsDF i årsrapporter o.l., og er derfor i utgangspunktet av relevans for denne analysen. Det er allikevel noe usikkert om innkjøpsaktiviteten i TASF strengt tatt faller innenfor rammen av det vare/ tjenestebegrepet vi definerte innledningsvis, idet dette fondet konsentrerer seg om å finansiere personellbistand (Technical Assistance). Grovt sagt kan vi si at slike aktiviteter faller innenfor rammen av denne definisjonen i den grad de består i innkjøp av konsulenttjenester o.l., men utenfor i den grad de består i regulære lønnsutgifter til feltansatte o.l. Ut fra de foreliggende data er det ikke mulig å skille mellom disse. I praksis er vi derfor henvist til å foreta et nokså arbitrært valg. Til støtte for dette valget bygger vi atter på det forhold at banken selv behandler TASF helt på linje med AsDB og AsDF hva innkjøpene angår. Uten å kjenne de nærmere årsakene til dette, vil vi igjen velge å følge banken i så måte.

Tabell 19, 20 og 21 i vedlegget presenterer tallmaterialet for hver av disse. De angitte innkjøpsstrømmene gjelder de totale innkjøp, (dvs. inklusive både lokale og utenlandske innkjøp).

Tabell 19 illustrerer innkjøps- og bidragsmønsteret i bankens regulære bankaktivitet: AsDB, (også omtalt som aktiviteter under bankens Ordinary Capital Resources (OCR)). Av denne fremgår det at Norge omtrent ikke har levert noen varer og tjenester i perioden, slik at landets andel av totalleveransene falt fra fattige 0,1 prosent i 1985 til 0,0 prosent i 1991. Dette medførte at den relative returkvotienten ble halvert fra 0,16 til 0,08 i samme tidsrom. Sistnevnte kvotient er tabellens klart laveste overhode, mens førstnevnte deler 1985-sisteplassen med Finlands kvotient. På den andre siden av skalaen finner vi at Sverige ligger meget høyt, landets kvotienter ligger nest høyest av samtlige i 1985, klart høyest i 1991, og suverent høyest i perioden imellom. Dette forholdet skyldes en kombinasjon av betydelige leveranser og marginale bidrag, en kombinasjon som i andre sammenhenger særlig kjennetegner Sveits.

Av tabell 20 fremgår det at Sverige også har gjort det forholdsvis "godt" overfor AsDF. Men det har også Norge, med en 1991 kvotient helt på høyde med Sveriges, til tross for at kvotienten lå helt på bunnen i 1985. Dette "spranget" skyldes det forholdet at de norske leveransene økte voldsomt i 1987, som en følge av en USD 32 millioners eksportordre på utstyr til elektrisitets-sektoren. Men dette var åpenbart en enkeltforeteelse, leveransene har både før og siden ligget på et nivå nær null. Japan er den klart største selgeren, men også den suverent største bidragsyteren; alene står landet for omlag halvparten av alle bidrag. Igjen ser vi at dette "straffer seg" i form av lave returkvotienter. De høyeste kvotientene blant DAC-landene finner vi hos Sveits og Storbritannia. Disse er allikevel langt under de meget høye kvotientene for land utenfor DAC-gruppen. Som vanlig når det gjelder spesielt høye kvotienter, har disse hovedsaklig sin bakgrunn i meget lave bidragsandeler. Sammenligner vi f. eks. med de tilsvarende dataene for Afrikabanken finner vi således at bidragsandelen til disse landene var mer enn 100 ganger større i AfDF enn i AsDF i 1985-86, og omlag 10 ganger større i 1991, mens innkjøpsandelene var av noenlunde tilsvarende størrelser.

Tabell 21 viser at TASF er av relativ underordnet betydning, med et gjennomsnittlige årlige innkjøpsvolum tilsvarende 6 prosent av AsDFs. Som ovenfor antydnet er det også noe usikkert om hele dette innkjøpsvolumet overhodet er av relevans for vårt formål. Av tabellen fremgår det at Japan også overfor dette fondet er helt dominerende på bidragssiden. Leveransene er allikevel ganske moderate slik at de relative returkvotientene er meget lave. Også Norge har meget lave relative kvotienter, mens USA har de suverent høyeste.³¹

4.2.4 Den Inter-Amerikanske Utviklingsbanken

Den Inter-Amerikanske Bankens virksomhet fordeler seg på følgende "vinduer": den regulære bankvirksomheten, som foregår innenfor rammen av the Inter-American Development Bank/Ordinary Capital (IDB/OC), og fondsvirksomheten, som er lagt til the Fund for Special Operations (FSO). I tillegg til sistnevnte administrerer banken også etpar mindre fond av

³¹ De *absolutte* returkvotientene er imidlertid generelt svært høye i TASF. Årsaken til dette er at de samlede bidragene bare dekker en mindre andel av de samlede innkjøpene, et forhold som er spesielt fremtredende for 1991. Dette skyldes hovedsaklig at banken forskutterte utbetalinger tilsvarende avtalte, men til da enda ikke innbetalte, nye bidrag til TASF. Dessuten har fondet en del andre inntekter, eksempelvis renteinntekter og tilbakebetaling på tidligere utlånte midler.

relevans for vårt formål: Social Progress Trust Fund og Venezuelan Trust Fund (på vegne av henholdsvis USA og Venezuela).

Som vanlig er bankens årsrapporter hovedkilden for våre data. Disse er imidlertid noe mangelfullt spesifisert for vårt formål. Således synes det nokså klart at innkjøpsdataene inkludere de samlede innkjøpene (lokale og importerte) under samtlige finansieringskilder, mens bidragene bare er oppgitt for de to viktigste av disse (IDB/OC og FSO). Dette er imidlertid ikke så alvorlig ettersom de øvrige fondene er relativt små. Verre er det at årsrapportene heller ikke skiller mellom bank- og fondsfinansierte innkjøp, ettersom oversiktstabellene 1 og 7 (i vedlegget) krever en slik oppdeling av innkjøpsmassen. Denne oppdelingen har vi derfor måttet foreta på grunnlag av den parallelle fordelingen av låneutbetalinger o.l., samt på grunnlag av endel disaggregerte tilleggsinformasjon med referanse til innkjøpsmønsteret i 1989/90.

Tabell 22 i vedlegget illustrerer fordelingen av IDBs samlede aktivitet, estimert som ovenfor antydnet. I en vurdering av disse dataene er det viktig å ha i mente at innkjøps-estimatene er høyst tentative. Allikevel illustrerer de nokså klart at finansieringsstrukturen i FSO skiller seg klart fra tilsvarende fond i andre banker, idet de årlige innkjøpene i perioden er mange ganger større enn de årlige bidragene. Fondet må følgelig i hovedsak finansieres på andre måter enn ved direkte bidrag. I så måte synes FSO derfor å ha en del til felles med de regulære bankaktivitetene, i alle fall i forhold til spørsmålet om relevansen av å "kreve" fulle returandeler i det lånefinansierte markedet. Det er imidlertid mulig at også de ikke-bidragsfinansierte inntektene til FSO er *indirekte* bidragsrelatert, f. eks. fordi de reflekterer innbetalte renter og avdrag på tidligere utbetalte bistandslån o.l. som opprinnelig var finansiert med bistandsmidler. Men selv om dette skulle være tilfellet, synes sammenligningen med bankvirksomhetene likevel relevant for den periode vi her betrakter, og spesielt så for Norge som ikke var bidragsyter til banken forut for denne perioden. I utgangspunktet synes det derfor ikke ulogisk om vi her begrenser analysen av vårt forholdet til IDB til bare å omfatte en analyse av selve primærmaterialet, d.v.s. analyserer forholdet til IDB som om det dreide seg om en enkelt aktivitet.

I tabell 23 i vedlegget har vi utelukkende basert oss på dette primære tallmaterialet, som viser innkjøpene fordelt på land og år, men ikke på finansieringskilde. Tabellen illustrerer at Norge ikke har hatt særlig "samkvem" med IDB. Som det eneste av landene i tabellen ble Norge ikke engang medlem av banken før i andre halvdel av 1980-årene. Ved utgangen av 1985 var derfor Norges samlede bidrag lik null, og dets samlede salg til banken likeså. Også ved utgangen av 1991 var Norges andel av de samlede

innkjøpene små, bare Finland har en tilnærmedesvis like liten andel. Disse landene er imidlertid også de to minste bidragsyterne, slik at deres returkvotienter ikke er av de aller laveste. Sisteplassen i så måte ble i 1991 besatt av Canada, med hovedaksjonæren USA på nest siste plass. Først dernest fulgte Norge, og så Finland. I den andre enden av skalaen finner vi at Sverige denne gangen ligger meget høyt, bare Sveits ligger høyere.

5. Oppsummering og avrunding

5.1 Oppsummering av en del hovedpunkter

I denne studien har vi tallfestet salget av varer og tjenester til endel viktige multilaterale bistandsorganisasjoner i tidsrommet 1985-91, analysert disse i lys av Norges bidrag til organisasjonene, og sammenlignet med tilsvarende forhold for en del andre giverland. Sammenfatningsvis har vi konstatert at:

- Organisasjonenes totale innkjøpsmasse har vokst forholdsvis jevnt i perioden, fra ca. 15,2 milliarder USD i 1985 til ca. 25,3 milliarder USD i 1991. Dette gir en gjennomsnittlig årlig vekstrate på 8,8 prosent over perioden.
- De totale årlige innkjøpene fra Norge har variert en god del fra år til år innen området 54-82 millioner USD (i perioden 1986-91). Det gjennomsnittlige innkjøpsnivået var ca. 66,5 mill. USD pr. år, tilsvarende ca. 0,3 prosent av de globale innkjøpene.
- Fra norsk synsvinkel utgjør de multilaterale bistandsorganisasjonene et totalt markedspotensial på omlag 140 milliarder NOK per år, tilsvarende over 80 prosent av Norges samlede eksportverdi og over 150 prosent av den såkalte fastlandsbaserte eksporten.
- Norge har imidlertid ikke utnyttet dette markedspotensialet i særlig stor grad, de norske bistandsleveransene utgjør således bare 1/4 prosent av Norges samlede eksport, 1/2 prosent av den landbaserte eksporten og ca. 3 prosent av den samlede u-landseksporten.
- Dette inkluderer imidlertid en relativt stor bundet FN-leveranse. Korrigerer vi for denne, finner vi at de totale ubundne innkjøpene, d.v.s. de innkjøpene som organisasjonene selv har *valgt* å gjøre i Norge, utgjør 1/5 prosent av Norges totale eksport, 1/3 prosent av den landbaserte eksporten og noe over 2 prosent av u-landseksporten.

- I internasjonal sammenheng er Norges totale eksportandel til det multilaterale bistandsmarkedet (definert som landets totalsalg på dette markedet, i prosent av landets samlede eksport) ganske lav. Blant DAC-landene har bare Irland en lavere andel. Eksportandelen for DAC-gruppen som helhet ligger på 0,5, tilsvarende omlag 2,5 ganger Norges andel.
- Verdensbanken er langt den største aktøren i det multilaterale bistandsmarkedet. I gjennomsnitt står den for ca. 2/3 av det globale innkjøpsvolumet. De tre regionale utviklingsbankene står for mesteparten av det resterende, slik at FN (utenom Verdensbanken) bare står for 6 prosent av de totale innkjøpene.
- Verdensbanken er den viktigste kunden også overfor Norge. Den er imidlertid langt fra en like dominerende kunde ovenfor norske eksportører som den er globalt. FN-systemet, som bare står for en mindre andel av totalletterspørselen, er en nesten like stor kunde i Norge. En skal imidlertid være oppmerksom på at en ikke uvesentlig del av leveransene til FN-systemet skyldes bundet bistand til matvareprogrammet (World Food Programme), Norges eneste bundne bistandsbevilgning av betydning.
- Mer enn 2/3 av organisasjonenes totale innkjøpsvolum er finansiert ved regulære markedslån; mens mindre enn 1/3 er egentlig bistandsfinansiert. Den lånefinansierte andelen varierer en del de enkelte organisasjonene imellom, fra ca. 9/10 for den inter-amerikanske banken til ca. 6/10 for den asiatiske banken, og til null for FN-systemet som forutsetningsvis ikke formidler denne type finansiering.
- For leveransene fra Norge er forholdet omvendt, anslagsvis 1/3 av disse er finansiert ved regulære lån, mens 2/3 er bistandsfinansiert. Innkjøpene til den inter-amerikanske banken er også for Norges del de minst bistandsrelaterte, mens innkjøpene til den asiatiske banken er de mest bistandsrelaterte (når en ser bort fra FN).
- Verdensbanken er helt dominerende på det *lånefinansierte markedet*; alene står den for ca. 3/4 av de globale innkjøpene. Andelen er tilsvarende overfor Norge. I forhold til den enkelte banks innkjøpstotal er det imidlertid Afrikabanken som handler mest med Norge; 0,22 prosent av dens samlede innkjøp er foretatt her i landet. Lavest andel har den asiatiske banken, denne har praktisk talt ikke foretatt lånefinansierte innkjøp overhodet i Norge i løpet av perioden. Den gjennomsnittlige innkjøpsandelen fra Norge for bankene under ett er 0,15 prosent.

- Også på det *bistandsrelaterte markedet* er Verdensbanken totalt sett størst; alene står den for mer enn halvparten av de samlede innkjøpene. Den største etterspørrelse overfor Norge er imidlertid FN-systemet, som står for godt over halvdelen av disse innkjøpene. Dette er riktig nok inklusive den forholdsvis betydelig bundne leveransen til WFP, men selv om vi trekker ut denne er FNs resterende ubundne innkjøp nesten like store som Verdensbankens.

- Norges *absolutte* returkvotient for det samlede bistandsmarkedet var av størrelsesordenen 0,14 (for perioden 1986-90). Norge oppnådde med andre ord eksportsalg tilsvarende 14 øre per bistandskrone. For DAC-landene under ett var returkvotienten 0,94.³²

- Norges tilsvarende *relative* kvotient er beregnet til 0,15. Norges eksportsalg har med andre ord bare utgjort 15 prosent av hva det forutsetningsvis burde vært ut fra idealet om likhet m.h.t. de sammenlignede landenes returandeler. Denne kvotienten er den klart laveste av samtlige DAC-land.

- Det generelle bildet av Norges stilling er også overveiende negativt om vi betrakter de individuelle returkvotientene overfor enkelt-organisasjoner, selv om Norges kvotient ikke alltid ligger lavest. Med *ett* unntak ligger Norges returkvotient lavere enn de øvrige analyserte DAC-landene. Unntaket er Asiabanken, som har en relativ returkvotient overfor Norge på hele 1,31. Med utgangspunkt i idealet om en "jevn" bidragsveiet innkjøpsfordeling (tilsvarende en relativ returkvotient lik 1,00), betyr dette at "fordelingen" overfor Norge *ikke alltid* går i negativ retning. Dette forholdet representerer allikevel bare et nokså ubetydelig avvik i bildet av et land helt i bunnsjiktet hva returandelen på bistandsmidler angår; ikke bare er dette den eneste norske kvotienten av noen størrelse, men den avspeiler også et enkeltstående og "atypisk" eksporttilfelle.

- I vurderingen av ovennevnte kvotienter bør en imidlertid ha i mente at disse uttrykker det relative forholdet mellom den totale innkjøpsmassen og den totale bidragsmassen, og at det totale innkjøpsmarkedet reelt sett består av to separate delmarkeder, det lånefinansiert og det bistandsfinansierte. Disse er høyst ulike m.h.t. forholdet mellom innkjøp og bidrag. Mens mer

³² Estimer beregnet på grunnlag av alternative data er noe lavere, henholdsvis 0,13 og 0,84. Ut fra disse blir den relative kvotienten 0,16 istedenfor 0,15 (se neste punkt i teksten). Dette er allikevel såpass marginale forskjeller at det ikke har noen innvirkning på det generelle bildet av situasjonen.

enn 2/3 av alle innkjøp er lånefinansiert, utgjør de direkte innbetalte bidragene til denne aktiviteten bare 1/20 av totalbevilgningene. I klar motsetning til dette står det bistands-finansierte markedet for mindre enn 1/3 av innkjøpsmassen, men hele 19/20 av bidragsmassen. Dette medfører at DAC-landene under ett har oppnådd en absolutt returkvotient på hele 10,94 for sine innbetalte bidrag til bankenes egenkapital, men bare 0,28 for andre typer bidrag. DAC-landene har m.a.o. oppnådd eksportordrer tilsvarende 11,94 dollar for hver dollar innbetalt i egenkapitalbidrag, og 0,28 dollar for hver dollar gitt i form av regulær bistand.

- De tilsvarende kvotientene for Norge er 1,89 og 0,07. Norge har med andre ord oppnådd 1,89 dollars eksport for hver dollar innbetalt i egenkapitalbidrag, og 0,07 dollars eksport for hver dollar gitt i form av regulær bistand. Dette tilsvarende henholdsvis 1/6 og 1/4 av gjennomsnittsnivået. Til tross for at Norges kvotient er vesentlig høyere på det lånefinansierte markedet enn på det bistandsfinansierte, har Norge derfor relativt sett gjort det dårligst på det største av de to, (dvs det lånefinansierte markedet).

- Dette forholdet gjenspeiler seg i de relative returkvotientene. Mens Norges relative returkvotient er 0,17 for de lånefinansierte innkjøpene, er den 0,26 for de bistandsfinansierte. De lånefinansierte innkjøpene utgjorde med andre ord bare 17 prosent, og de bistandsfinansierte innkjøpene 26 prosent, av hva det forutsetningsvis burde vært ut fra idealet om en gjennomsnittlige returandel tilsvarende DAC-gjennomsnittet. Dette er i begge tilfeller den klart laveste returkvotienten blant de analyserte landene.

- Ser vi på transaksjonene i det *lånefinansierte* markedet, finner vi at de norske aksjekapitalbidragene til de enkelte bankene er blant de minste. På den annen side er innkjøpene fra Norge klart lavest for samtliges vedkommende. Norges relative returkvotienter er derfor klart lavest overfor samtlige banker, med unntak av den inter-amerikanske, der Canada gjør oss rangen stridig.

- Fordelingen av de *bistandsrelaterte* transaksjonene på organisasjon viser at Verdensbanken er klart størst både mht det *totale* innkjøps- og bidragsvolum. Norge har imidlertid konsentrert 2/3 av sine bidrag til FN, men oppnådd størst salg til Verdensbanken, slik at den relative returkvotienten er langt høyere vis-a-vis Verdensbanken (0,40) enn overfor FN (0,18). I begge tilfeller er imidlertid Norges returkvotient blant de klart laveste. Dette er også tilfellet for de øvrige bankene, med unntak av Asiabanken, hvor kvotienten gjenspeiler det ovenfor omtalte eksporttilfellet.

5.2 Noen mulige årsaker til Norges lave markedsandel

Ut fra den foregående analysen har vi kunnet trekke den konklusjon at Norges andel av det bistandsmarkedet vi her betrakter har vært forholdsvis beskjedne, ikke bare ut fra et rent nasjonalt synspunkt, men også sett i en internasjonal sammenheng. Men en ting er å *konstatere* at denne andelen har vært beskjedne, noe ganske annet å *forklare* hvorfor dette har vært så. De mulige årsakene til Norges beskjedne stilling på det multilaterale bistandsmarkedet er imidlertid ikke diskutert i det foregående, idet dette ville kreve en betydelig merinnsats, noe som har ligget utenfor rammen for denne analysen. Avslutningsvis vil vi allikevel tillate oss å *antydde* endel mulige årsaker.

En mulighet er åpenbart at det totale markedspotensialet vi ovenfor har beregnet ut fra organisasjonenes samlede innkjøp overvurderer det markedspotensialet norske eksportører reelt står overfor. Det er således en kjent sak at mange giveland binder deler av sin bistand til leveranser fra eget næringsliv, eller i det minste gir preferanser til dette. Selv om dette trolig er mer utbredt i den bilaterale bistanden, så finnes den også i den multilaterale. En slik binding har vi således allerede omtalt for Norges del, og påpekt at denne utgjør en ikke ubetydelig del av Norges samlede bidrag til FN. Allikevel er trolig bindingsgraden mindre for Norges del enn for mange andres. P.g.a. datamangel er det ikke mulig å tallfeste det totale omfanget av slike bindinger. Det synes allikevel lite trolig at dette kan representere noen hovedblokkering mot norske leveranser til det multilaterale bistandsmarkedet. Dette skyldes at hovedvekten (ca. 70 prosent) av den samlede innkjøpsmassen er finansiert ved regulære lån, en finansieringsform som vanskelig lar seg forene med spesielle bindinger m.h.t. innkjøpsland o.l.

En annen "markedsbegrensende" mulighet er at mottakeren gir preferanser til eget næringsliv. Riktignok opererer bankene stort sett med regler om at innkjøp over en viss størrelse skal legges ut på internasjonalt anbud, men det er allikevel mye som ikke faller inn under slike regler. I visse tilfeller kan også innkjøpene forutsettes betalt med lokal ikke-konvertibel valuta. Som en illustrasjon av disse forholdene ser vi i vedleggstabell 4 at nesten 40 prosent av Verdensbankens totale kumulative innkjøp frem til 1991 var foretatt lokalt (d.v.s. i mottakerlandet), og at andelen var tilsvarende for den inter-amerikanske banken. Dette er såpass høye andeler at de trolig inkluderer en god del anbudsbelagte innkjøp, hvilket isåfall forteller oss at mottakerlandene selv i en rekke tilfeller er både leverings- og konkurransedyktige på hjemmemarkedet.

En viktig faktor i så måte er rimeligvis nærhet til markedet. Denne nærheten trenger ikke nødvendigvis bare bestå i *produksjonens* fysiske lokalisering, men kan også bestå i tilstedeværelsen av lokale salgs-

representanter. Trolig er norske produsenter mindre internasjonalt orientert både m.h.t. etablering av produksjon og lokale salgsrepresentanter enn mange av sine konkurrenter, kanskje spesielt i land i Afrika, Asia og Latin-Amerika.

I en mer utvidet betydning kan nærhet til markedet også bestå i at den potensielle leverandøren kjenner beslutningsprosessen og beslutningstakerne bak innkjøpsordrene, samt at disse for sin del kjenner leverandøren og hva han er god for. Norske leverandører er neppe særlig synlige i dette landskapet, idet Norge tradisjonelt ikke har deltatt særlig aktivt på det multilaterale bistandsmarkedet. Man står derfor overfor en historisk betinget årsakskjede: fordi en tidligere ikke har etablert seg skikkelig på dette markedet, vil en heller ikke i fremtiden være noe særlige aktuell kandidat når anbudsinnbydelser skal utsendes og kontrakter inngås.

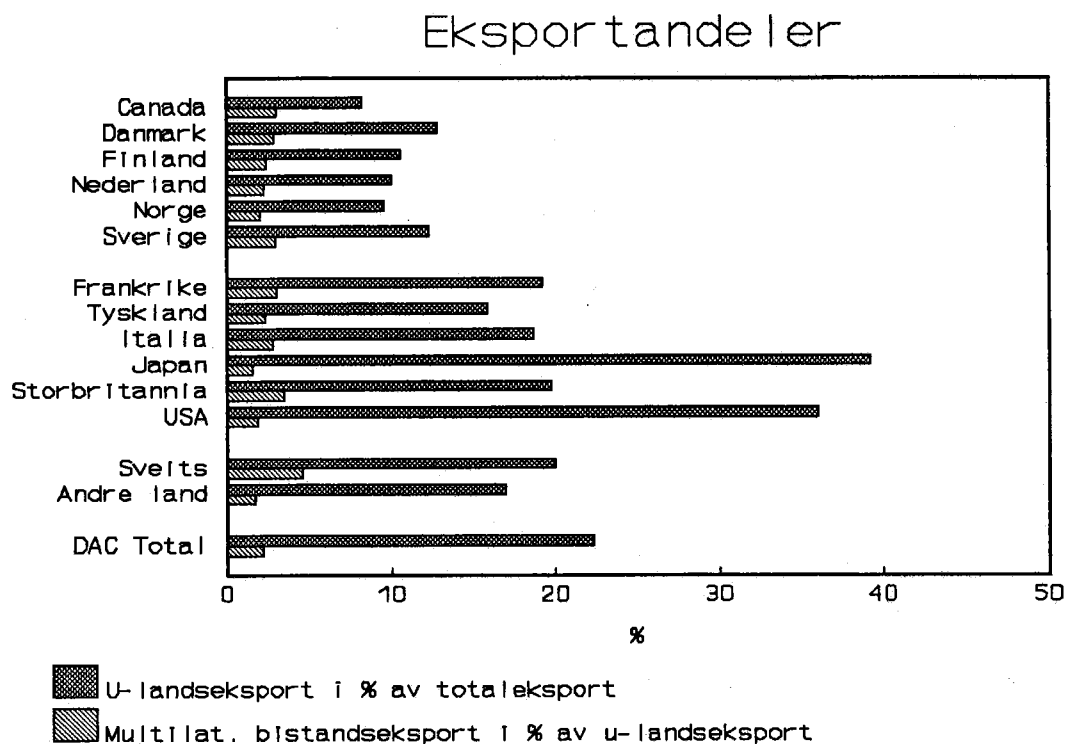
Å bryte ut av denne årsakskjeden kreve rimeligvis en viss innsats fra den potensielle eksportørens side. For mange kan imidlertid bistandsmarkedet utvilsomt synes arbeidskrevende, fragmentert, uoversiktlig og usikkert, preget av en byråkratisk og fremmedartet bedriftskultur. Et eventuelt forsøk på å trenge inn på dette markedet kan følgelig medføre tildels betydelige "etablerings-omkostninger" i form av tid, arbeid og penger. Det forhold at bedrifter avstår fra etableringsforsøk på det internasjonale bistandsmarkedet kan derfor skyldes en frykt for å "kaste seg ut i det ukjente" eller en overdreven forestilling om omkostningenes størrelse, *men* det kan *også* være et uttrykk for et velbegrunnet valg om å satse sine begrensede ressurser på andre og mer lovende områder.

Et annen mulig årsak for de relativt beskjedene bistandsleveransene er at det varespekteret Norge tilbyr ikke svarer særlig godt til det som etterspørres av de internasjonale bistandsorganisasjonene. Denne muligheten henger sammen med at norsk eksport på mange måter er råvarebasert; de førende eksportørene kan derfor bare i begrenset grad tilby de ferdigvarene som typisk etterspørres på dette markedet. Et illustrerende eksempel i så måte er biler o.l., som typisk inngår i innkjøpslisten til de fleste u-hjelpsprosjekter. Mot denne bakgrunn ville det være av interesse å få fastlagt hvordan de internasjonale innkjøpene fordeler seg på ulike typer varer og tjenester, for så å sammenligne denne med Norges eksportstruktur. Som tidligere forklart er dette imidlertid ikke reelt mulig ut fra de tilgjengelige innkjøpsdata.

En indikasjon på eksportsituasjonen vis-a-vis u-landsmarkedet kan vi allikevel få ved å studere eksportmønsteret på aggregert nivå. Som det fremgår av figuren under utgjorde u-landseksporten en mindre andel av totaleksporten for Norges vedkommende enn for de øvrige landene bortsett fra Canada. En u-landsandel nær 10 prosent er forøvrig et påfallende felles-

trekk for samtlige UMDC-lands eksportstruktur. For de øvrige landene varierer u-landsandelen ganske mye landene imellom. Samtlige har imidlertid større andeler enn UMDC-landene, og gjennomsnittlig er andelene deres på over 20 prosent. Vi kan følgelig allerede i utgangspunktet konstatere at UMDC-landene ikke bare har relativt lave bistandsleveranser, de har også relativt lave total-leveranser til u-landene generelt.

Ser vi derimot på hvilke andeler bistandsleveransene utgjør av de enkelte lands totale u-landsleveranser finner vi at disse varierer forholdsvis lite landene imellom. Samtlige UMDC-land har andeler i området 2-3 prosent, med Norge lavest og Canada høyest. Igjen varierer andelene til de øvrige landene endel ut over dette, men gjennomsnittet ligger marginalt lavere enn for UMDC-landene. (2,55 for UMDC mot 2,31 for de øvrige).

Kilde: tabell 24 i vedlegget

Organisasjonenes innkjøpsstruktur overfor UMDC-landene synes følgelig å avspeile disse landenes egen eksportstruktur overfor u-landsmarkedet ganske bra.³³ Ut fra dette kan det virke som om organisasjonenes innkjøpsmønster ikke innebærer noen vesentlig negativ forfordeling av UMDC-gruppen, snarere kan det være snakk om en viss positiv forfordeling. Problemet for Norge og de øvrige UMDC-landene synes tvertimot å være at de generelt er dårlig representert på u-landsmarkedet. Antageligvis skyldes dette samme forhold som vi antydte tidligere, f. eks. at de har en varestruktur på sin eksport som ikke stemmer helt overens med u-landenes importbehov, at de har begrenset markedsføring overfor u-landene e.l.

I jakten på årsakene til UMDC-landenes lave bistandsleveranser skal en imidlertid ikke glemme at FNs definisjonsmessige utgangspunkt for denne klassifiseringen *ikke* er forholdet mellom leveranser og eksport, men derimot forholdet mellom leveranser og *bistands-bevilgninger*. Avslutningsvis kan det derfor være på sin plass å minne om en "hypotese" som tidligere er fremkastet: Når endel mindre land med store bidrag blir underbenyttet som leverandører så skyldes dette muligens ikke så meget at de er "unormalt" *svakt* representert på innkjøpsiden som at de er "unormalt" *sterkt* representert på bidragssiden. I utgangspunktet bør jo organisasjonenes innkjøpsmønster, i mangel av spesielle bindinger, avspeile det tilbuds- og behovsmønsteret en konkret står overfor snarere enn den bakenforliggende finansieringsstrukturen. Foreliggende data synes å bekrefte denne antagelsen. Ovenfor har vi således allerede konstatert at innkjøpene synes å reflektere varetilbudet og -behovet, slik disse avspeiler seg i den samlede u-landseksporten. For UMDC-landene generelt, og Norge spesielt, er imidlertid bidragsandelen vesentlig høyere enn denne eksportandelen, mens det omvendte er tilfellet for de øvrige DAC-landene. Som det fremgår av tabellen under er således Norges andel av bidragene hele 5,6 ganger større enn andelen av u-landseksporten, mens det tilsvarende tallet er 2,8 for den øvrige UMDC-gruppen, og 0,8 for landene utenom denne gruppen.

³³ I prinsippet kan det naturligvis også være omvendt; isåfall er det den totale eksporten til u-landsmarkedet som avspeiler organisasjonenes innkjøp. Dette kan muligens synes den mest logiske årsakssammenhengen ut fra det faktum at innkjøpene inngår som del av u-landseksporten. I realiteten utgjør imidlertid innkjøpene bare en forholdsvis ubetydelig del av den samlede u-landseksporten. Vedleggstabell 24 impliserer eksempelvis en gjennomsnittlig andel på 2,2 prosent.

DAC-landenes bidrags- og eksportstruktur

	Prosentvis fordeling av DAC-landenes:			
	Totale bidrag	Totale global- eksport	Total u-lands eksport	Salg til multilat. organisasj.
Norge	3,12	1,31	0,56	0,52
UMDC-gruppen for øvrig	20,31	16,17	7,26	8,89
Øvrige DAC-land	76,57	82,52	92,18	90,59
<i>Total</i>	<i>100,00</i>	<i>100,00</i>	<i>100,00</i>	<i>100,00</i>

Kilde: Tabell 24 i vedlegget.

Det synes følgelig å være forholdsvis klare indikasjoner på at Norges eksportstruktur ikke uten videre tilsier noen vesentlig økt leveranseandel ovenfor det multilaterale bistandsmarkedet ut over dagens nivå.³⁴ En økning av den norske leveranseandelen opp mot Norges andel av bidragsmassen vil i så fall måtte "gå på tvers" av den underliggende eksportstrukturen. Gitt at de eksportmengdene det er snakk om i alle fall vil være marginal, både i forhold til det totale bistandsmarkedet og i forhold til Norges totaleksport, er dette i utgangspunktet neppe en umulighet, *selv om* det skulle vise seg at Norge i praksis ikke er leveringsdyktig for en rekke av de produktene som etterspørres på dette markedet. Men det vil trolig kreve målrettet innsats fra norsk side å få dette til. Kostnadene ved en eventuell innsats må imidlertid veies mot de mulige fortjenestene, både i dette og i alternative markeder. I et slikt perspektiv er det ikke uten videre selvsagt at det multilaterale bistandsmarkedet er det mest regningssvarende satsingsområdet for norske eksportfremstøt.

³⁴ Vi skal imidlertid ha i mente at dette bygger på en meget grov analyse, som ikke gir grunnlag for bastante konklusjoner.

Tabell-vedlegg

På de følgende sidene vil man finne tabellene 1-24, som det henvises til på forskjellige steder i teksten over. Disse er i sin helhet tekstet på engelsk, selv om rapporten forøvrig er forfattet på norsk. Dette skyldes hovedsaklig tekniske forhold vedrørende det EDB-programmet som er benyttet for å produsere tabellene, men også at disse skal kunne være anvendelige også utenfor rammen av det her foreliggende notat.

Ved lesing av tabellene bør en være klar over følgende ulikhet i engelsk og norsk notasjon: Mens vi på norsk bruker komma som desimaltegn og punktum som skilletegn for tusen, er forholdet akkurat omvendt på engelsk. Eksempelvis blir tallet 1.000,00 skrevet 1,000.00 på engelsk.

Table 1:
Summary table of annual global procurements by major
multilateral agencies, and Norway's share hereof

1.1 : Global Procurements 1)

Unit of Account: USD'mill.

	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	Annual Average 1986-91
<u>A : Total global procurements</u>								
World Bank 2)	11,014	11,458	14,777	15,353	15,067	15,629	15,481	14,628
Inter-Am.Dev.Bank	1,883	2,002	1,791	1,946	2,410	2,048	2,890	2,181
Asian Dev. Bank	955	1,140	1,442	1,937	2,158	2,796	3,011	2,081
African Dev. Bank	525	671	687	1,414	1,502	1,864	2,092	1,372
Misc. UN-Agencies	826	956	1,036	1,150	1,413	1,474	1,785	1,302
of which: Section A 3)	626	716	776	914	1,005	1,088	1,245	957
: Section B 4)	200	240	260	236	408	386	540	345
Total	15,203	16,227	19,733	21,800	22,550	23,811	25,259	21,563
<u>B : Procurements from Norway</u>								
World Bank 2)	?	27.0	12.0	17.0	31.0	40.0	41.0	28.0
Inter-Am.Dev.Bank	0.0	0.0	3.3	6.8	0.6	1.0	6.9	3.1
Asian Dev. Bank	1.0	0.1	32.5	2.5	0.2	0.5	0.2	6.0
African Dev. Bank	2.4	5.8	8.7	4.1	2.0	2.1	0.9	3.9
Misc. UN-Agencies 3)	26.5	20.8	23.3	25.1	24.7	25.6	33.4	25.5
of which: Section A	13.5	6.8	7.3	8.1	6.7	8.6	16.4	9.0
: Section B 5)	13.0	14.0	16.0	17.0	18.0	17.0	17.0	16.5
Total	?	53.7	79.8	55.5	58.5	69.2	82.4	66.5
<u>C : B in % of A</u>								
World Bank 2)	?	0.24	0.08	0.11	0.21	0.26	0.26	0.19
Inter-Am.Dev.Bank	0.00	0.00	0.18	0.35	0.02	0.05	0.24	0.14
Asian Dev. Bank	0.10	0.01	2.25	0.13	0.01	0.02	0.01	0.29
African Dev. Bank	0.46	0.86	1.27	0.29	0.13	0.11	0.04	0.29
Misc. UN-Agencies 3)	3.21	2.18	2.25	2.18	1.75	1.74	1.87	1.96
of which: Section A	?	0.95	0.94	0.89	0.67	0.79	1.32	0.94
: Section B 5)	6.50	5.83	6.15	7.20	4.41	4.40	3.15	4.78
Total	?	0.33	0.40	0.25	0.26	0.29	0.33	0.31

Source : Extracted from misc. subsequent tables of this paper.

Note : 1) Total procurements made under all "windows" (grants, concessionary credits and regular loans).

2) World Bank data refer to Fiscal Year (1.7-30.6)

3) Including UN-Agencies WITH country-specific data only (Ref. section A of table 9)

4) Including UN-Agencies WITHOUT country-specific data only (Ref. section B of table 9)

5) Minimum estimate, representing a tied contribution to WFP

Table 1: cont.
Summary table of annual global procurements by major multilateral agencies, and Norway's share hereof

1.2 : Procurements under Ordinary Capital Resources (OCR)

Unit of Account: USD'mill.

		1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	Annual Average 1986-91
<u>A : Total Procurements under OCR</u>									
World Bank	1)	8,550	8,293	11,624	11,884	11,431	11,763	10,991	10,998
Inter-Am.Dev.Bank	2)	1,432	1,540	1,469	1,626	2,073	1,739	2,571	1,836
Asian Dev. Bank		489	580	829	1,118	1,388	1,778	1,867	1,260
African Dev. Bank		302	381	392	924	997	1,250	1,472	903
Misc. UN-Agencies		0	0	0	0	0	0	0	0
Total		10,772	10,793	14,314	15,552	15,888	16,530	16,902	14,996
<u>B : Procurements from Norway under OCR</u>									
World Bank	1)	?	14.0	7.0	14.0	16.0	31.0	24.0	17.7
Inter-Am.Dev.Bank	2)	0.0	0.0	3.3	6.8	0.6	1.0	6.9	3.1
Asian Dev. Bank		0.7	0.0	0.0	0.0	0.1	0.4	0.0	0.1
African Dev. Bank		2.0	2.4	7.2	0.1	1.1	0.9	0.0	1.9
Misc. UN-Agencies		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Total		?	16.4	17.5	20.9	17.8	33.3	30.9	22.8
<u>C : B in % of A</u>									
World Bank	1)	?	0.17	0.06	0.12	0.14	0.26	0.22	0.16
Inter-Am.Dev.Bank	2)	0.00	0.00	0.22	0.42	0.03	0.06	0.27	0.17
Asian Dev. Bank		0.14	0.00	0.00	0.00	0.01	0.02	0.00	0.01
African Dev. Bank		0.65	0.62	1.84	0.01	0.11	0.07	0.00	0.22
Misc. UN-Agencies		NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
Total		?	0.15	0.12	0.13	0.11	0.20	0.18	0.15

Source : Extracted from misc. subsequent tables of this paper.

Note : 1) Reflecting estimate breakdown of overall WB-totals, by Fiscal Year (1.7-30.6)
 2) Reflecting estimate breakdown of overall IDB-totals

Table 1: cont.
Summary table of annual global procurements by major multilateral agencies, and Norway's share hereof

1.3 : Procurements under misc."soft windows" (incl.grants)

Unit of Account: USD'mill.

	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	Annual Average 1986-91
<u>A : Total Procurements under misc."soft windows"</u>								
World Bank 1)	2,464	3,165	3,153	3,469	3,636	3,866	4,490	3,630
Inter-Am.Dev.Bank 2)	452	462	322	320	337	309	318	345
Asian Dev. Bank	466	560	613	820	770	1,018	1,144	821
African Dev. Bank	223	290	295	489	505	614	619	469
Misc. UN-Agencies	826	956	1,036	1,150	1,413	1,474	1,785	1,302
of which: Section A 3)	626	716	776	914	1,005	1,088	1,245	957
: Section B 4)	200	240	260	236	408	386	540	345
Total	4,430	5,434	5,419	6,248	6,660	7,281	8,356	6,566
<u>B : Procurements from Norway under misc."soft windows"</u>								
World Bank	?	13.0	5.0	3.0	15.0	9.0	17.0	10.3
Inter-Am.Dev.Bank 2)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Asian Dev. Bank	1.3	0.1	32.5	2.5	0.1	0.1	0.2	5.9
African Dev. Bank	0.4	3.4	1.5	4.0	1.0	1.2	0.9	2.0
Misc. UN-Agencies	26.5	20.8	23.3	25.1	24.7	25.6	33.4	25.5
of which: Section A 3)	13.5	6.8	7.3	8.1	6.7	8.6	16.4	9.0
: Section B 5)	13.0	14.0	16.0	17.0	18.0	17.0	17.0	16.5
Total	?	37.3	62.3	34.6	40.8	35.9	51.5	43.7
<u>C : B in % of A</u>								
World Bank	?	0.41	0.16	0.09	0.41	0.23	0.38	0.28
Inter-Am.Dev.Bank 2)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Asian Dev. Bank	0.28	0.02	5.30	0.31	0.01	0.01	0.02	0.72
African Dev. Bank	0.19	1.17	0.49	0.82	0.20	0.20	0.15	0.43
Misc. UN-Agencies	3.21	2.17	2.25	2.18	1.75	1.74	1.87	1.96
of which: Section A 3)	2.16	0.95	0.94	0.89	0.67	0.79	1.32	0.94
: Section B 5)	6.50	5.83	6.15	7.20	4.41	4.40	3.15	4.78
Total	?	0.69	1.15	0.55	0.61	0.49	0.62	0.67

Source : Extracted from misc. subsequent tables of this paper.

- Note : 1) Reflecting estimated breakdown of overall WB-totals, by Fiscal Year (1.7-30.6)
2) Reflecting estimated breakdown of overall IDB-totals
3) Including UN-Agencies WITH country-specific data only (Ref. section A of table 9)
4) Including UN-Agencies WITHOUT country-specific data only (Ref. section B of table 9)
5) Minimum estimate, representing a tied contribution to WFP

Table : 2
Procurements versus Norwegian exports

	Ref.	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	Annual Average		Growth rates (%pa)	
									1985-91	1986-91	1985-91	1986-91
A : Global Procurements												
Total Procurements (USD'mill.)		15,203	16,227	19,733	21,800	22,550	23,811	25,259	20,655	21,563	8.8%	9.3%
Exchange Rate (NOK/USD) 1)		8.5972	7.3947	6.7375	6.5170	6.9045	6.2597	6.4829	6.9848	6.7161	-4.6%	-2.6%
Total Procurements (NOK'mill.)	A1	130,703	119,994	132,951	142,071	155,696	149,050	163,752	142,031	143,919	3.8%	6.4%
B : Procurements from Norway												
Total Procurements (USD'mill.)		?	54	80	56	59	69	82	67	67	8.9%	8.9%
of which : untied		?	40	64	39	41	52	65	50	50	10.5%	10.5%
: tied		13	14	16	17	18	17	17	17	17	4.0%	4.0%
Exchange Rate (NOK/USD) 1)		8.5972	7.3947	6.7375	6.5170	6.9045	6.2597	6.4829	6.7161	6.7161	-2.6%	-2.6%
Total Procurements (NOK'mill.)	B1	?	397	538	362	404	433	534	445	445	6.1%	6.1%
of which : untied	B2	?	294	430	251	280	327	424	334	334	7.6%	7.6%
: tied	B3	112	104	108	111	124	106	110	111	111	1.3%	1.3%
C : Norwegian Export												
Total Exports (NOK'mill.) 2)	C1	170,733	133,847	144,543	146,166	187,146	211,579	220,316	173,476	173,933	4.3%	10.5%
"Mainland" Exports (NOK'mill.) 3)	C2	74,019	69,371	80,834	91,949	107,182	112,551	109,563	92,210	95,242	6.8%	9.6%
Exports to LDCs (NOK'mill.) 4)	C3	16,251	16,406	14,862	9,486	10,932	14,662	17,536	14,305	13,981	1.3%	1.3%
D : Ratios												
A1 in % of C1		76.55	89.65	91.98	97.20	83.20	70.45	74.33	81.87	82.74		
A1 in % of C2		176.58	172.97	164.47	154.51	145.26	132.43	149.46	154.03	151.11		
B1 in % of C1		?	0.30	0.37	0.25	0.22	0.20	0.24	0.26	0.26		
B2 in % of C1		?	0.22	0.30	0.17	0.15	0.15	0.19	0.19	0.19		
B3 in % of C1		0.07	0.08	0.07	0.08	0.07	0.05	0.05	0.06	0.06		
B1 in % of C2		?	0.57	0.67	0.39	0.38	0.38	0.49	0.47	0.47		
B2 in % of C2		?	0.42	0.53	0.27	0.26	0.29	0.39	0.35	0.35		
B3 in % of C2		0.15	0.15	0.13	0.12	0.12	0.09	0.10	0.12	0.12		
C3 in % of C1		9.52	12.26	10.28	6.49	5.84	6.93	7.96	8.25	8.04		
B1 in % of C3		?	2.42	3.62	3.81	3.69	2.95	3.05	3.18	3.18		
B2 in % of C3		?	1.79	2.89	2.64	2.56	2.23	2.42	2.39	2.39		
B3 in % of C3		0.69	0.63	0.73	1.17	1.14	0.73	0.63	0.79	0.79		

Source: The 1992 Statistical Yearbook of the Norwegian Central Bureau of Statistics, unless otherwise stated

Notes : 1) Annual average rates, (according to IMF's International Finance Statistics)

2) All commodities

3) Exports, net of off-shore export; ie. all commodities net of ships, oil platforms, crude oil and natural gas

4) Total exports (all commodities), to developing countries

Table: 3
Some exportdata, by DAC-country
Average annual values, 1986-91

Country 1)	A	B	C	D	E	F
	Total National Exports 2)	of which:		"Market-shares"		
	USD'mill.	Exports to LDCs 3)	Exports to Multi.Org. 4)	B in % of A 5)	C in % of A 6)	C in % of B 7)
	USD'mill.	USD'mill.	USD'mill.	%	%	%
Canada	112,918	9,245	278	8.19	0.25	3.01
Denmark	28,508	3,655	102	12.82	0.36	2.79
Finland	21,846	2,301	54	10.53	0.25	2.34
Netherlands	107,893	10,812	239	10.02	0.22	2.21
Norway	26,033	2,476	50	9.51	0.19	2.02
Sweden	49,050	6,023	177	12.28	0.36	2.94
France	175,707	33,724	1,016	19.19	0.58	3.01
Germany (FRG)	335,786	53,262	1,204	15.86	0.36	2.26
Italy	137,251	25,604	701	18.65	0.51	2.74
Japan	264,030	103,475	1,547	39.19	0.59	1.50
United Kingdom (UK)	151,500	29,899	1,034	19.74	0.68	3.46
United States (USA)	328,043	118,133	2,147	36.01	0.65	1.82
Switzerland	51,716	10,326	472	19.97	0.91	4.58
Belgium	96,461	11,094	242	11.50	0.25	2.18
Austria	32,505	5,055	121	15.55	0.37	2.40
Ireland	19,354	1,374	18	7.10	0.09	1.29
Australia	33,312	12,266	133	36.82	0.40	1.08
New Zealand	8,305	2,337	26	28.15	0.31	1.11
Total DAC	1,980,216	441,061	9,562	22.27	0.48	2.17
Global total	2,786,933	717,561	21,218	25.75	0.76	2.96

Note : 1) DAC-countries arranged into three groups, as explained in the main text.

2) Total national merchandise exports, (based on: IMF, Direction of Trade Statistics, 1992 Yearbook)

3) Total merchandise exports to developing countries, (based on above IMF-source)

4) Total procurements by our selected organisations broken down by delivering country, (based on tables 6 and 1.1. Note that UN-institutions specified in section B of table 9 are excluded)

5) Exports to developing countries in % of total national exports

6) Sales to multilateral organisations in % of total national exports

7) Sales to multilateral organisations in % of exports to developing countries

Table: 4
Banks' subscriptions and procurements
1991 cumulative totals

Unit of Account: USD'mill.

	Subscriptions			Procurements		
	Total	of which: Paid-in		Total	of which:	
		Value	% of total		Foreign	Local
<u>A : Ordinary Capital Resources</u>						
WB 1)	139,120	9,393	6.8	?	84,310	?
AfDB	15,111	1,836	12.2	5,232	?	?
AsDB	23,100	2,789	12.1	13,525	?	?
IDB	41,063	2,838	6.9	?	?	?
Total	218,394	16,856	7.7	?	?	?
<u>B : "Soft Window" operations</u>						
WB		69,510		?	28,427	?
AfDB		7,798		3,069	?	?
AsDB		14,308		6,982	?	?
IDB		8,704		?	?	?
Total		100,320		?	?	?
<u>C : Totals</u>						
WB 1)		78,903		178,291	112,737	65,554
AfDB		9,634		8,301	?	?
AsDB		17,097		20,507	?	?
IDB		11,542		24,686	15,378	9,309
Total		117,176		231,785	?	?

Sources: Annual Reports and Procurement Statistics of the banks concerned

Notes : 1) World Bank procurements are net of debt repayments and unspecified, as explained in table 15

Table : 5
Procurements by type of product
Annual averages, 1987-91

	Absolute Values (USD'mill.)			Relative Distribution (%)			
	Goods	Services	Total	Goods	Services	Total	
<u>A : Total procurements</u>							
WB	1)	8,646	657	9,303	92.9	7.1	100.0
AsDB		2,127	142	2,269	93.8	6.2	100.0
UN	2)	856	149	1,005	85.2	14.8	100.0
Sub-total	3)	11,629	947	12,576	92.5	7.5	100.0
<u>B : Procurements from Norway</u>							
WB		27.0	1.1	28.1	96.1	3.9	100.0
AsDB		6.5	0.6	7.2	91.4	8.6	100.0
UN	2)	8.8	0.7	9.5	92.6	7.4	100.0
Sub-total	3)	42.3	2.4	44.7	94.6	5.4	100.0
<u>C : B in % of A</u>							
WB	1)	0.31	0.17	0.30			
AsDB		0.31	0.44	0.32			
UN	2)	1.03	0.47	0.95			
Sub-total	3)	0.36	0.26	0.36			

Source: Annual Reports etc., as specified in the other tables

- Note: 1) Foreign procurements only
2) Include agencies specified in section A of table 9 only
3) Only a Sub-total is given, indicating that AfDB, IDB and WB (local procurements) are missing

Table : 6
Summary table of procurements and contributions, by DAC-country

Unit of Account : USD'mill.

Country	Annual Procurements 1)							Annual Average 1986-90	
	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	USD'mill.	Dist. (%)
Canada		219	309	289	299	291	262	282	3.03
Denmark		86	84	78	88	109	168	89	0.95
Finland		42	51	59	66	49	57	53	0.57
Netherlands		188	215	235	242	241	311	224	2.41
Norway		40	64	39	41	52	85	47	0.50
Sweden		124	169	194	171	208	195	173	1.86
France		831	920	912	1085	1106	1265	967	10.39
Germany (FRG)		973	1183	1260	1195	1144	1471	1151	12.37
Italy		562	600	707	816	710	814	679	7.29
Japan		1457	1691	1693	1656	1355	1430	1570	16.88
United Kingdom (UK)		769	1062	952	1168	1172	1080	1024	11.01
United States (USA)		1658	2351	2011	1912	2426	2525	2071	22.26
Switzerland		349	473	478	549	526	459	475	5.11
Belgium		168	210	244	252	265	313	228	2.45
Austria		84	113	106	108	116	202	105	1.13
Ireland		7	13	15	23	30	19	17	0.19
Australia		42	96	129	200	149	181	123	1.33
New Zealand		11	19	23	38	33	31	25	0.27
Total DAC		7609	9624	9424	9886	9980	10848	9305	100.00

Country	Annual Contributions 2) 3)							Annual Average 1986-90	
	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	USD'mill.	Dist. (%)
Canada	602	600	572	715	655	662		641	6.47
Denmark	152	279	326	328	305	368		321	3.24
Finland	82	117	147	191	199	284		188	1.89
Netherlands	285	436	526	516	422	522		484	4.89
Norway	209	274	316	356	309	423		336	3.39
Sweden	236	283	461	475	469	555		449	4.53
France	425	564	768	622	612	602		634	6.40
Germany (FRG)	577	743	784	823	1020	1049		884	8.92
Italy	109	679	474	386	1014	782		667	6.73
Japan	1219	1753	2130	2644	2117	2114		2152	21.72
United Kingdom (UK)	279	376	482	708	590	574		546	5.51
United States (USA)	1006	1757	1775	3179	675	2541		1985	20.05
Switzerland	70	97	137	153	126	179		138	1.40
Belgium	91	100	149	43	227	204		144	1.46
Austria	74	53	36	111	73	85		72	0.72
Ireland	8	21	8	17	11	12		14	0.14
Australia	199	224	77	451	289	158		240	2.42
New Zealand	9	12	17	9	8	10		11	0.11
Total DAC	5631	8368	9185	11728	9120	11123		9905	100.00

Country	P/C - Ratios (absolute)							Annual Average 1986-90	
	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	Abs. Ratio	Rel. Ratio
Canada		0.36	0.54	0.40	0.46	0.44		0.44	0.47
Denmark		0.31	0.26	0.24	0.29	0.30		0.28	0.29
Finland		0.36	0.35	0.31	0.33	0.17		0.28	0.30
Netherlands		0.43	0.41	0.46	0.57	0.46		0.46	0.49
Norway		0.14	0.20	0.11	0.13	0.12		0.14	0.15
Sweden		0.44	0.37	0.41	0.36	0.37		0.39	0.41
France		1.47	1.20	1.47	1.74	1.84		1.53	1.62
Germany (FRG)		1.31	1.51	1.53	1.17	1.09		1.30	1.39
Italy		0.83	1.27	1.83	0.80	0.91		1.02	1.08
Japan		0.83	0.79	0.64	0.78	0.64		0.73	0.78
United Kingdom (UK)		2.04	2.20	1.34	1.98	2.04		1.88	2.00
United States (USA)		0.94	1.32	0.63	2.83	0.95		1.04	1.11
Switzerland		3.60	3.46	3.13	4.36	2.94		3.43	3.65
Belgium		1.67	1.41	5.67	1.11	1.30		1.58	1.68
Austria		1.59	3.13	0.96	1.47	1.36		1.47	1.57
Ireland		0.33	1.66	0.86	2.14	2.55		1.28	1.36
Australia		0.19	1.25	0.29	0.69	0.94		0.51	0.55
New Zealand		0.94	1.14	2.50	4.77	3.27		2.22	2.36
Total DAC		0.91	1.05	0.80	1.08	0.90		0.94	1.00

Source: Procurements: Misc. other tables of this paper. Contributions: OECD, Misc. Annual Development Co-operation Reports

Notes : 1: Excluding procurements made by UN-Agencies not specified under section A of table 9, and World Bank local procurements, (due to data un-availability)

2: Direct bilateral contributions, plus imputed share of EECs multilateral UN-contributions, as described in the main text.

3: 1985- and 1986-contributions may be slightly overrated in some cases.

Table 7
Summary table of average annual procurements and contributions (1986-91)
By DAC-country, organisation and finance-"window"

7.1 : Total Transactions (all finance facilities)

Unit of Account : USD'mill.

Country	WB 1)	AfDB 2)	AsDB	IDB	UN 3)	Total	of which:	
							OCR	"soft" "window"
A : Procurements								
Canada	213	9	15	23	16	276	201	75
Denmark	52	8	7	8	24	98	47	51
Finland	36	1	5	4	8	53	35	17
Netherlands	173	9	14	13	27	236	134	101
Norway	28	2	6	3	8	46	21	25
Sweden	100	3	18	28	25	174	124	50
France	676	104	54	118	51	1,003	605	398
Germany (FRG)	876	100	72	83	64	1,194	849	345
Italy	394	74	38	108	89	702	484	218
Japan	1,127	33	222	77	84	1,543	1,104	438
United Kingdom (UK)	802	71	60	30	67	1,030	526	504
United States (USA)	1,440	58	173	376	96	2,143	1,682	461
Switzerland	327	26	46	26	46	471	341	131
Other DAC-members	368	46	68	11	41	533	327	207
Total DAC	6,610	543	797	910	645	9,504	6,482	3,022
B : Contributions								
Canada	281	82	77	9	261	710	35	675
Denmark	88	28	11	0	225	353	8	345
Finland	63	13	8	0	127	211	6	205
Netherlands	238	26	37	1	243	544	27	518
Norway	88	33	7	3	223	355	11	343
Sweden	164	43	13	1	270	490	11	479
France	505	80	62	5	133	785	51	734
Germany (FRG)	681	88	98	6	255	1,128	55	1,073
Italy	286	74	47	5	227	639	36	602
Japan	1,468	135	635	6	414	2,659	87	2,571
United Kingdom (UK)	400	34	40	4	194	672	42	630
United States (USA)	1,143	132	126	71	656	2,128	173	1,956
Switzerland	0	37	18	1	90	146	4	142
Other DAC-members	283	28	84	1	152	548	46	502
Total DAC	5,688	832	1,263	114	3,470	11,367	593	10,775
C : P/C - Ratios (relative)								
Canada	0.65	0.16	0.32	0.33	0.34	0.47	0.52	0.40
Denmark	0.50	0.43	1.06	2.29	0.56	0.33	0.51	0.53
Finland	0.48	0.10	0.89	1.68	0.34	0.30	0.51	0.30
Netherlands	0.63	0.52	0.60	1.88	0.60	0.52	0.46	0.70
Norway	0.27	0.09	1.31	0.12	0.18	0.16	0.17	0.26
Sweden	0.53	0.11	2.14	4.64	0.50	0.43	0.99	0.38
France	1.15	1.99	1.37	2.92	2.08	1.53	1.09	1.93
Germany (FRG)	1.11	1.73	1.16	1.81	1.35	1.27	1.42	1.15
Italy	1.18	1.54	1.28	2.98	2.10	1.32	1.23	1.29
Japan	0.66	0.37	0.55	1.54	1.09	0.69	1.16	0.61
United Kingdom (UK)	1.73	3.22	2.35	0.95	1.86	1.83	1.15	2.85
United States (USA)	1.08	0.67	2.19	0.66	0.79	1.20	0.89	0.84
Switzerland	N.A.	1.08	4.06	2.98	2.76	3.85	8.05	3.27
Other DAC-members	1.12	2.54	1.29	1.07	1.43	1.16	0.65	1.47
Total DAC	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00

Source : Misc. subsequent tables of this paper

Notes : 1) World Bank procurement data reflects foreign "disbursements" only, and WB fiscal year (July-June).

2) The data for the African Development Bank cover the period 1987-91 only, and are in general somewhat less reliable than most other data.

3) The UN-data cover the period 1986-90 only. Procurements cover agencies etc specified in section A of table 9 only, while contributions are for the whole UN-family (excl.banks). Contributions by EEC-members are inclusive of their imputed share of the EEC multilateral UN-contributions.

Table : 7 cont.

7.2 : Transactions under Ordinary Capital Resources

Unit of Account : USD'mill.

Country	WB 1)	AfDB 2)	AsDB	IDB 3)	UN	Total
A : Procurements						
Canada	166	4	9	21	0	201
Denmark	34	3	4	6	0	47
Finland	28	1	3	4	0	35
Netherlands	110	6	6	13	0	134
Norway	18	0	0	3	0	21
Sweden	83	1	13	27	0	124
France	419	51	37	97	0	605
Germany (FRG)	657	67	50	75	0	849
Italy	304	54	27	99	0	484
Japan	873	17	148	67	0	1,104
United Kingdom (UK)	447	32	21	26	0	526
United States (USA)	1,267	45	80	291	0	1,682
Switzerland	268	19	28	26	0	341
Other DAC-members	253	26	38	10	0	327
Total DAC	4,926	327	464	764	0	6,482
B : Contributions						
Canada	19	7	6	4	0	35
Denmark	5	3	0	0	0	8
Finland	4	1	1	0	0	6
Netherlands	22	2	2	0	0	27
Norway	8	2	0	0	0	11
Sweden	8	3	0	0	0	11
France	37	7	5	1	0	51
Germany (FRG)	41	8	5	1	0	55
Italy	27	4	4	1	0	36
Japan	58	13	16	1	0	87
United Kingdom (UK)	35	3	2	1	0	42
United States (USA)	112	16	16	29	0	173
Switzerland	0	3	1	0	0	4
Other DAC-members	34	2	9	0	0	46
Total DAC	411	74	69	38	0	593
C : P/C - Ratios (relative)						
Canada	0.73	0.15	0.22	0.29	N.A.	0.52
Denmark	0.53	0.25	1.43	4.87	N.A.	0.51
Finland	0.57	0.12	0.44	2.14	N.A.	0.51
Netherlands	0.41	0.76	0.41	4.20	N.A.	0.46
Norway	0.18	0.04	0.03	0.39	N.A.	0.17
Sweden	0.87	0.10	9.48	9.17	N.A.	0.99
France	0.95	1.56	1.08	4.95	N.A.	1.09
Germany (FRG)	1.35	1.88	1.48	3.70	N.A.	1.42
Italy	0.93	2.89	1.06	6.20	N.A.	1.23
Japan	1.26	0.30	1.38	3.77	N.A.	1.16
United Kingdom (UK)	1.06	2.21	1.30	1.60	N.A.	1.15
United States (USA)	0.94	0.64	0.75	0.50	N.A.	0.89
Switzerland	N.A.	1.69	3.69	7.77	N.A.	8.05
Other DAC-members	0.62	2.56	0.61	1.99	N.A.	0.65
Total DAC	1.00	1.00	1.00	1.00	N.A.	1.00

Source: Misc. subsequent tables of this paper

Notes : 1) World Bank procurement data reflects foreign "disbursements" only, and WB fiscal years (July-June).

2) The data for the African Development Bank cover the period 1987-91 only, and are in general somewhat less reliable than most other data.

3) The procurement data for the Inter-American Development Bank are tentative estimates only.

Table : 7 cont.

7.3 : Transactions under "Soft Windows" (ie.: dev. funds etc.)

Unit of Account : USD'mill.						
Country	WB 1)	AfDB 2)	AsDB	IDB 3)	UN 4)	Total
A : Procurements						
Canada	46	5	6	2	16	75
Denmark	18	5	3	1	24	51
Finland	7	0	2	0	8	17
Netherlands	63	3	8	1	27	101
Norway	10	1	6	0	8	25
Sweden	18	2	5	1	25	50
France	256	53	16	21	51	398
Germany (FRG)	219	32	22	8	64	345
Italy	90	20	11	9	89	218
Japan	254	16	74	11	84	438
United Kingdom (UK)	354	39	39	5	67	504
United States (USA)	173	13	94	85	96	461
Switzerland	59	7	18	0	46	131
Other DAC-members	115	20	30	2	41	207
Total DAC	1,684	215	333	145	645	3,022
B : Contributions						
Canada	262	76	71	5	261	675
Denmark	83	26	11	0	225	345
Finland	59	12	7	0	127	205
Netherlands	215	24	35	1	243	518
Norway	80	31	7	3	223	343
Sweden	156	39	13	1	270	479
France	468	73	57	4	133	734
Germany (FRG)	640	80	93	5	255	1,073
Italy	259	69	43	4	227	602
Japan	1,410	122	619	5	414	2,571
United Kingdom (UK)	364	31	38	3	194	630
United States (USA)	1,031	116	110	43	656	1,956
Switzerland	0	35	17	1	90	142
Other DAC-members	249	25	74	1	152	502
Total DAC	5,277	758	1,194	76	3,470	10,775
C : P/C - Ratios (relative)						
Canada	0.55	0.21	0.31	0.19	0.34	0.40
Denmark	0.67	0.69	1.18	2.01	0.56	0.53
Finland	0.39	0.08	0.81	0.00	0.34	0.30
Netherlands	0.92	0.41	0.80	0.46	0.60	0.70
Norway	0.40	0.16	3.11	0.00	0.18	0.26
Sweden	0.35	0.15	1.39	0.81	0.50	0.38
France	1.72	2.55	1.03	2.70	2.08	1.93
Germany (FRG)	1.07	1.41	0.83	0.87	1.35	1.15
Italy	1.09	1.02	0.91	1.19	2.10	1.29
Japan	0.56	0.47	0.43	1.05	1.09	0.61
United Kingdom (UK)	3.05	4.45	3.70	0.78	1.86	2.85
United States (USA)	0.53	0.39	3.06	1.04	0.79	0.84
Switzerland	N.A.	0.73	3.80	0.20	2.76	3.27
Other DAC-members	1.45	2.75	1.45	0.75	1.43	1.47
Total DAC	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00

Source: Misc. subsequent tables of this paper

Notes : 1) World Bank procurement data reflects foreign "disbursements" only, and WB fiscal years (July-June).

2) The data for the African Development Bank cover the period 1987-91 only, and are in general somewhat less reliable than most other data.

3) The procurement data for the Inter-American Development Bank are tentative estimates only.

4) The UN-data cover the period 1986-90 only. Procurements cover agencies etc specified in section A of table 9 only, while contributions are for the whole UN-family (excl. the banks). Contributions by EEC-members are inclusive of their imputed share of the EEC multilateral UN-contributions.

Table: 8
The EEC's bilateral and multilateral contributions
to multilateral development organisations

Unit of Account : USD'mill.

		1985	1986	1987	1988	1989	1990	Total	Multilateral in % of bilateral	
		<u>Total contributions</u>								
Bilateral contributions	1)	1,835	3,072	3,363	3,276	4,037	3,911	19,494		
Multilateral contributions	2)	103	240	204	328	217	199	1,291	6.6%	
		<u>of which : a) contributions to the UN</u>								
Bilateral contributions	3)	643	898	1,102	1,198	1,161	1,434	6,436		
Multilateral contributions		103	149	126	214	191	179	962	14.9%	
		<u>: b) contributions to the banks</u>								
Bilateral contributions		1,192	2,174	2,261	2,078	2,876	2,477	13,058		
Multilateral contributions	4)	0	91	78	114	26	20	329	2.5%	

Source : OECD, Misc. Development Cooperation Reports

- Notes : 1) Total bilateral contributions to the WB, AfDB, AsDB, IDB and UN, from EEC-countries with DAC-membership
2) Total multilateral EEC-contributions to ALL multilateral development organisations
3) Total bilateral UN-contributions from EEC-countries with DAC-membership
4) Total multilateral EEC-contributions to ALL multilateral development organisations other than UN

Table: 9
Total annual procurements by misc. UN-agencies,
1985-91 1)

Unit of Account: USD'mill.

Agency	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
A : UN-Agencies, as specified in source A:							
UN/DTCD	42	50	36	38	42	53	45
UN/ECA	0	<u>1</u>	1	1	2	2	1
UN/ECLAC	1	0	1	1	1	1	1
UN/ESCWA	0	1	0	0	0	0	0
UN/ESCAP	2	1	2	<u>3</u>	5	3	2
UNRWA	23	28	45	55	62	65	86
UNCHS	5	7	6	10	10	12	11
UNIDO	34	29	38	49	58	54	51
ILO	21	37	24	48	45	55	27
FAO	104	84	85	121	86	74	67
UNESCO	17	9	20	19	16	20	20
ICAO	16	16	8	18	15	10	<u>13</u>
WHO	53	53	73	64	97	75	146
PAHO	27	33	27	33	58	54	<u>43</u>
UNHCR	<u>16</u>	27	35	64	59	48	191
UPU	0	1	1	0	1	1	1
ITU	8	6	9	5	12	<u>8</u>	9
WMO	6	6	4	9	9	10	8
IMO	1	1	1	2	2	1	1
WIPO	1	0	0	1	1	<u>1</u>	3
IAEA	15	19	23	17	19	24	20
UNDP/OPS	60	90	102	87	108	181	162
UNFPA	11	15	22	21	24	29	31
UNICEF	163	204	213	248	273	305	303
WTO	0	0	0	0	1	1	1
SUBTOTAL 2)	626	716	776	914	1,005	1,088	1,245
B : Other UN-Agencies, as covered in source B:							
ITC				3	3	3	3
UNEP				2	1	1	3
UNCTAD				1	1	2	1
GATT				0	0	0	0
UN/CPTS				89	191	140	241
UNOG				11	18	29	28
UNDP/DAMS				10	11	12	14
WFP				117	179	195	242
UNU				0	0	0	1
IFAD				4	3	4	9
SUBTOTAL	<u>200</u>	<u>240</u>	<u>260</u>	236	408	386	540
GRAND TOTAL	826	956	1,036	1,150	1,412	1,474	1,785

Source : IAPSO, Annual Statistical Reports and General Business Guides for various years.

Notes : 1) Inclusive of imputed (intra- and extrapolated) estimates when IAPSO-data are unavailable.
The data in question are underlined.

2) These subtotals tend to be somewhat higher than the IAPSO ones, due to the inclusion of imputed data.

Table: 10
Total annual average procurements by misc. UN-organisations (1987-91),
and Norway's share hereof 1)

Unit of Account : USD'mill.

Agency	A Global Procurements			B Procured from Norway			B in % of A		
	Equip- ment	Sub- contract	Total	Equip- ment	Sub- contract	Total	Equip- ment	Sub- contract	Total
UN DTCD	34	9	43	0.0	0.3	0.3	0.08	2.91	0.65
UN ECA	1	0	1	0.0	0.0	0.0	0.22	5.00	0.51
UN ECLAC	0	0	1	0.0	0.0	0.0	0.00	0.00	0.00
UN ESCWA	0	0	0	0.0	0.0	0.0	0.00	0.00	0.00
UN ESCAP	2	1	3	0.0	0.0	0.0	0.00	2.27	0.68
UNRWA	63	0	63	0.4	0.0	0.4	0.61	N.A.	0.61
UNCHS	5	5	10	0.0	0.0	0.0	0.15	0.00	0.07
UNIDO	35	15	50	0.1	0.0	0.1	0.20	0.07	0.16
ILO	35	5	40	0.1	0.0	0.1	0.22	0.07	0.20
FAO	59	27	86	0.1	0.0	0.1	0.24	0.02	0.17
UNESCO	16	3	19	0.1	0.0	0.1	0.76	0.07	0.65
ICAO	11	2	13	0.4	0.0	0.4	3.73	0.20	3.12
WHO	91	0	91	0.1	0.0	0.1	0.11	0.00	0.11
PAHO	33	10	43	0.1	0.0	0.1	0.21	0.00	0.16
UNHCR	76	3	79	2.3	0.0	2.3	3.05	0.34	2.94
UPU	1	0	1	0.0	0.0	0.0	0.00	N.A.	0.00
ITU	8	1	8	0.0	0.0	0.0	0.26	0.00	0.23
WMO	8	1	8	0.0	0.0	0.0	0.65	0.00	0.61
IMO	1	0	1	0.3	0.0	0.3	22.62	N.A.	22.62
WIPO	0	1	1	0.0	0.0	0.0	0.00	0.00	0.00
IAEA	20	1	21	0.1	0.0	0.1	0.40	0.00	0.38
UNDP-OPS	64	64	128	0.7	0.4	1.1	1.11	0.66	0.88
UNFPA	25	0	25	0.0	0.0	0.0	0.00	N.A.	0.00
UNICEF	269	0	269	3.9	0.0	3.9	1.46	N.A.	1.46
WTO	0	1	1	0.0	0.0	0.0	0.00	0.00	0.00
TOTAL	856	149	1,005	8.8	0.7	9.5	1.03	0.49	0.95

Source: IAPSO, Annual Statistical Reports

Note: 1) Only UN-Agencies specified in section A of table 9 are included.

Table 11
Total UN-procurements from selected countries and regions, 1985-91 1)

Unit of Account : USD'mill.

Country/Region	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	Annual Average
A : Procurements (goods + services) in USD'mill.								
Canada	25.1	17.5	12.3	17.3	14.5	19.8	17.5	17.7
Denmark	15.7	17.6	22.2	23.4	29.7	24.9	48.4	26.0
Finland	4.6	3.9	5.2	6.8	8.8	14.8	14.3	8.3
Netherlands	18.1	29.0	19.4	27.1	31.5	27.7	39.9	27.5
Norway	13.5	6.8	7.3	8.1	6.7	8.6	16.4	9.6
Sweden	17.8	21.1	17.2	23.1	25.8	39.2	34.9	25.6
France	35.8	37.9	41.1	48.9	56.7	72.0	65.0	51.1
Germany (FRG)	48.4	51.5	55.1	63.6	79.8	69.3	86.5	64.9
Italy	58.6	99.1	99.6	90.0	73.9	80.9	68.3	81.5
Japan	51.0	63.0	73.1	99.6	86.6	95.5	97.3	80.9
United Kingdom (UK)	47.6	51.1	54.2	77.2	75.3	77.0	80.0	66.1
United States (USA)	75.1	70.2	79.5	102.9	106.5	120.9	126.6	97.4
Switzerland	38.6	42.6	44.1	45.9	54.5	44.0	39.8	44.2
Other DAC-members	30.1	29.6	40.3	43.6	47.8	41.6	67.2	42.9
Totals:								
DAC-countries	480.0	540.9	570.6	677.5	698.1	736.2	802.1	643.6
Non-DAC-countries	133.7	152.3	189.8	220.3	294.6	301.4	376.6	238.4
Unspecified	11.8	23.3	15.7	16.3	12.1	50.1	65.8	27.9
Global total	625.5	716.5	776.1	914.1	1,004.8	1,087.7	1,244.5	909.9
of which:								
Developed countries	492.3	560.4	586.6	695.4	715.0	755.7	816.7	660.3
Developing countries	121.4	132.8	173.8	202.4	277.7	281.9	362.0	221.7
Unspecified	11.8	23.3	15.7	16.3	12.1	50.1	65.8	27.9
B : Distribution (%) of above								
Canada	4.0	2.4	1.6	1.9	2.0	1.6	1.4	1.9
Denmark	2.5	2.5	2.9	2.6	3.0	2.3	3.9	2.9
Finland	0.7	0.5	0.7	0.7	0.9	1.4	1.1	0.9
Netherlands	2.9	4.0	2.5	3.0	3.1	2.5	3.2	3.0
Norway	2.2	0.9	0.9	0.9	0.7	0.8	1.3	1.1
Sweden	2.8	2.9	2.2	2.5	2.6	3.6	2.8	2.8
France	5.7	5.3	5.3	5.3	5.6	6.6	5.2	5.6
Germany (FRG)	7.7	7.2	7.1	7.0	7.9	6.4	7.0	7.1
Italy	9.4	13.8	12.8	9.8	7.4	7.4	5.5	9.0
Japan	8.2	8.8	9.4	10.9	8.6	8.8	7.8	8.9
United Kingdom (UK)	7.6	7.1	7.0	8.4	7.5	7.1	6.4	7.3
United States (USA)	12.0	9.8	10.2	11.3	10.6	11.1	10.2	10.7
Switzerland	6.2	5.9	5.7	5.0	5.4	4.0	3.2	4.9
Other DAC-members	4.8	4.1	5.2	4.8	4.8	3.8	5.4	4.7
Totals:								
DAC-countries	76.7	75.5	73.5	74.1	69.5	67.7	64.4	70.7
Non-DAC-countries	21.4	21.3	24.5	24.1	29.3	27.7	30.3	26.2
Unspecified	1.9	3.3	2.0	1.8	1.2	4.6	5.3	3.1
Global total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
of which:								
Developed countries	78.7	78.2	75.6	76.1	71.2	69.5	65.6	72.6
Developing countries	19.4	18.5	22.4	22.1	27.6	25.9	29.1	24.4
Unspecified	1.9	3.3	2.0	1.8	1.2	4.6	5.3	3.1

Source : IAPSO, Annual Statistical Reports

Notes : 1) Only UN-Agencies specified in section A of table 9 are included

**Table: 12
United Nations, Contributions versus procurements, by DAC-Countries**

Unit of Account: USD/mill.

Country	A: Contributions (ODA) 1)										Annual Average			
	Annual Contributions													
	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994		Distribution (%)		
Canada	203	211	233	315	274	270	251	7.4	7.5	8.4	8.7	7.7	6.5	7.6
Denmark	115	202	239	214	212	259	207	7.6	7.2	4.7	5.9	5.9	6.2	6.3
Finland	47	69	98	123	142	201	113	3.1	2.4	1.9	3.4	4.0	4.8	3.4
Netherlands	136	207	241	261	225	283	225	7.6	7.4	5.6	7.2	6.3	6.8	6.8
Norway	138	179	218	220	227	271	209	6.9	6.3	5.7	6.0	6.4	6.5	6.3
Sweden	151	181	231	281	289	367	250	7.3	6.4	6.2	7.7	8.1	8.8	7.6
France	89	124	117	129	129	165	126	3.7	4.4	3.7	3.5	3.6	4.0	3.8
Germany (FRG)	149	201	238	263	247	324	237	7.6	7.1	6.2	7.2	6.9	7.8	7.2
Italy	103	143	179	243	275	298	207	5.7	5.1	4.2	6.7	7.7	7.1	6.3
Japan	266	349	359	378	501	484	390	11.4	12.4	11.0	10.4	14.0	11.6	11.8
United Kingdom (UK)	115	130	180	219	217	223	181	5.7	4.6	4.7	6.0	6.1	5.4	5.5
United States (USA)	758	631	590	726	610	724	673	18.7	22.4	31.3	20.0	17.1	17.3	20.4
Switzerland	43	61	87	95	91	117	82	2.8	2.2	1.8	2.6	2.6	2.8	2.5
Other DAC-members	112	132	143	169	130	188	146	4.5	4.7	4.6	4.7	3.7	4.5	4.4
Total DAC	2,425	2,820	3,153	3,637	3,569	4,174	3,296	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Country	B: Procurements 2)										Annual Average			
	Distribution (%) of Annual Procurements													
	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994		C: P/C-Ratios Relative ratios		
Canada	5.2	3.2	2.2	2.6	2.1	2.7	2.9	0.29	0.43	0.62	0.29	0.27	0.42	0.38
Denmark	3.3	3.3	3.9	3.5	4.3	3.4	3.6	0.51	0.45	0.69	0.59	0.72	0.55	0.57
Finland	1.0	0.7	0.9	1.0	1.3	2.0	1.2	0.29	0.29	0.49	0.30	0.32	0.42	0.35
Netherlands	3.8	5.4	3.4	4.0	4.5	3.8	4.1	0.45	0.73	0.67	0.56	0.72	0.56	0.60
Norway	2.8	1.3	1.3	1.2	1.0	1.2	1.4	0.19	0.20	0.49	0.20	0.15	0.18	0.22
Sweden	3.7	3.9	3.0	3.4	3.7	5.3	3.9	0.41	0.61	0.60	0.44	0.46	0.61	0.51
France	7.5	7.0	7.2	7.2	8.1	9.8	7.9	1.93	1.59	2.03	2.04	2.25	2.47	2.07
Germany (FRG)	10.1	9.5	9.7	9.4	11.4	9.4	9.9	1.28	1.34	1.64	1.30	1.65	1.21	1.38
Italy	12.2	18.3	17.5	13.3	10.6	11.0	13.6	3.08	3.63	2.89	1.99	1.37	1.54	2.16
Japan	10.6	11.6	12.8	14.7	12.4	13.0	12.7	1.13	0.94	2.07	1.41	0.88	1.12	1.07
United Kingdom (UK)	9.9	9.4	9.5	11.4	10.8	10.5	10.3	1.66	2.05	2.09	1.89	1.78	1.95	1.88
United States (USA)	15.6	13.0	13.9	15.2	15.3	16.4	15.0	0.74	0.58	0.50	0.76	0.89	0.95	0.73
Switzerland	8.0	7.9	7.7	6.8	7.8	6.0	7.3	2.80	3.64	4.54	2.59	3.06	2.13	2.92
Other DAC-members	6.3	5.5	7.1	6.4	6.8	5.7	6.3	1.56	1.17	1.36	1.38	1.87	1.25	1.42
Total DAC	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00

Source: a) Contributions: OECD, Development Cooperation Reports; b) Procurements: IAPSO, Annual Statistical Reports
Notes: 1) Total contributions, inclusive of contributions to institutions without procurement-data. For EEC-members, also inclusive of imputed share of multilateral EEC-contributions.
2) Total procurements by UN-agencies specified in section A of table 9.

Table: 13
World Bank - IBRD
Procurements versus contributions under the International Bank for Reconstruction and Development (IBRD) ¹⁾
 Unit of Account: USD mill.

Country	A.: Procurements ²⁾										Cumulative totals		Distribution (%)			
	Annual Procurements										Average 3)	1991	Average 3)	1995	1991	Cumulative totals
	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1991	1985	1991						
Canada	107	115	200	182	197	164	139	166	952	1,920	2.6	2.1	2.3			
Denmark	20	33	31	24	26	34	54	34	243	440	0.5	0.5	0.5			
Finland	16	13	38	41	37	21	20	28	119	290	0.4	0.3	0.3			
Netherlands	109	65	114	104	105	119	151	110	850	1,491	1.7	1.9	1.8			
Norway	7	14	7	14	16	31	24	18	127	230	0.3	0.3	0.3			
Sweden	72	66	70	90	92	99	78	83	912	1,355	1.3	2.0	1.6			
France	319	370	416	369	361	492	508	419	3,290	5,655	6.5	7.2	6.7			
Germany (FRG)	524	588	709	651	621	605	765	657	5,728	9,433	10.2	12.5	11.2			
Italy	331	263	285	332	312	274	356	304	3,092	4,771	4.7	6.8	5.7			
Japan	805	792	1,035	997	1,049	730	637	873	7,249	12,329	13.6	15.9	14.6			
United Kingdom (UK)	332	297	563	352	546	514	412	447	3,910	6,343	7.0	8.6	7.5			
United States (USA)	795	853	1,624	1,207	1,196	1,561	1,159	1,267	10,310	17,272	19.7	22.6	20.5			
Switzerland	279	182	286	289	317	323	209	268	1,853	3,405	4.2	4.1	4.0			
Other DAC-members	176	124	231	214	294	223	377	244	1,666	3,603	3.8	3.6	4.3			
Total DAC	3,894	3,775	5,609	4,866	5,169	5,190	4,889	4,916	40,301	68,537	76.4	88.2	81.3			
Total Non-DAC	816	760	1,520	1,932	1,604	1,987	1,299	1,517	5,409	15,773	23.6	11.8	18.7			
Global total	4,710	4,535	7,129	6,798	6,773	7,177	6,188	6,433	45,710	84,310	100.0	100.0	100.0			

Country	B.: Contributions ⁴⁾										C.: P/C-Ratios			
	Contributions					Distribution (%)					Absolute ratios		Relative ratios	
	1985	1991	Average 3)	1985	1991	Average 3)	1985	1991	Average 3)	1985	1991	Average 3)	1985	1991
Canada	189	303	19.0	3.7	3.2	2.7	5.04	6.34	8.77	0.57	0.71	0.97	0.71	0.97
Denmark	43	75	5.3	0.8	0.8	0.7	5.66	5.90	6.37	0.64	0.66	0.70	0.66	0.70
Finland	31	56	4.2	0.6	0.6	0.6	3.79	5.14	6.80	0.43	0.57	0.75	0.43	0.57
Netherlands	131	265	22.4	2.5	2.8	3.2	6.51	5.63	4.90	0.73	0.63	0.54	0.73	0.54
Norway	24	73	8.1	0.5	0.8	1.1	5.27	3.17	2.19	0.59	0.35	0.24	0.59	0.24
Sweden	63	110	8.0	1.2	1.2	1.1	14.59	12.30	10.38	1.64	1.37	1.14	1.64	1.14
France	299	520	37.0	5.8	5.5	5.2	11.02	10.87	11.34	1.24	1.21	1.25	1.24	1.25
Germany (FRG)	299	543	40.6	5.8	5.8	5.7	19.14	17.38	16.16	2.15	1.94	1.78	2.15	1.78
Italy	172	335	27.2	3.3	3.6	3.8	17.99	14.25	11.18	2.02	1.59	1.23	2.02	1.23
Japan	356	704	57.9	6.9	7.5	8.2	20.37	17.53	15.07	2.29	1.95	1.66	2.29	1.66
United Kingdom (UK)	328	540	35.3	6.4	5.7	5.0	11.92	11.76	12.68	1.34	1.31	1.40	1.34	1.40
United States (USA)	1,114	1,786	111.9	21.7	19.0	15.8	9.25	9.67	11.32	1.04	1.08	1.25	1.04	1.25
Switzerland	0	0	0.0	0.0	0.0	0.0	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA	NA
Other DAC-members	329	533	34.0	6.4	5.7	4.8	5.06	6.76	7.17	0.57	0.75	0.79	0.57	0.79
Total DAC	3,377	5,841	410.7	65.7	62.2	58.0	11.93	11.73	11.97	1.34	1.31	1.32	1.34	1.32
Total Non-DAC	1,766	3,551	297.6	34.3	37.8	42.0	3.06	4.44	5.10	0.34	0.49	0.56	0.34	0.56
Global total	5,143	9,393	708.3	100.0	100.0	100.0	8.89	8.98	9.08	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00

Source: World Bank Annual Reports and misc. procurement statistics
 Note: 1) By WB Fiscal Year: July-June
 2) Foreign procurements only
 3) Annual average for the period 1986-91
 4) Subscriptions paid in

Table 14
World Bank - IDA
Procurements versus contributions under the International Development Association (IDA)

1) 2)
 Unit of Account : USD'mill.

Country	A. Procurements ³⁾										Cumulative totals		Distribution (%)	
	Annual Procurements										Average ⁴⁾	Average ⁴⁾	Cumulative totals	
	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1991	1985	1991			1985	1991
Canada	38	54	57	47	45	41	34	46	258	527	1.9	1.9		
Denmark	14	14	18	10	15	31	19	18	105	208	0.7	0.8		
Finland	2	5	5	4	9	8	13	7	38	80	0.3	0.3		
Netherlands	38	61	57	55	66	65	75	63	305	668	2.6	2.2		
Norway	4	13	5	3	15	9	17	10	23	83	0.4	0.3		
Sweden	15	19	22	17	18	10	19	18	240	339	0.7	1.2		
France	163	227	286	268	275	224	258	256	1,257	2,733	10.6	9.1		
Germany (FRG)	80	175	245	233	237	171	254	219	1,572	2,845	9.0	11.3		
Italy	59	85	96	82	71	100	106	90	739	1,260	3.7	5.3		
Japan	187	356	287	273	272	147	189	254	2,064	3,498	10.5	14.9		
United Kingdom (UK)	154	308	332	358	389	361	378	354	1,944	3,997	14.6	14.0		
United States (USA)	172	170	186	181	212	135	156	173	1,949	2,935	7.1	14.0		
Switzerland	49	68	70	68	69	36	45	59	386	721	2.4	2.8		
Other DAC-members	50	69	99	127	136	93	136	110	642	1,326	4.5	4.6		
Total DAC	1,024	1,624	1,765	1,726	1,829	1,431	1,699	1,679	11,522	21,220	69.2	83.1		
Total Non-DAC	312	482	512	757	668	1,111	951	747	2,351	7,207	30.8	16.9		
Global total	1,336	2,106	2,277	2,483	2,497	2,542	2,650	2,426	13,873	28,427	100.0	100.0		

Country	B. Contributions ⁵⁾										C. P/C-Ratios			
	Contributions										Absolute ratios		Relative ratios	
	1985	1991	Average ⁴⁾	Distribution (%)		Average ⁴⁾		Cumulative totals		Average ⁴⁾		Cumulative totals		Average ⁴⁾
			1985	1991	1985	1991	1985	1991	1985	1991	1985	1991	1985	1991
Canada	1,965	3,540	262.4	5.4	5.1	4.8	0.13	0.15	0.18	0.15	0.35	0.36	0.40	
Denmark	388	884	82.8	1.1	1.3	1.5	0.27	0.24	0.22	0.24	0.72	0.58	0.49	
Finland	197	552	59.3	0.5	0.8	1.1	0.19	0.14	0.12	0.14	0.51	0.35	0.28	
Netherlands	804	2,056	215.4	2.2	3.0	3.9	0.38	0.32	0.29	0.32	1.00	0.78	0.66	
Norway	391	872	80.2	1.1	1.3	1.5	0.06	0.10	0.13	0.10	0.16	0.23	0.23	
Sweden	1,052	1,987	155.9	2.9	2.9	2.8	0.23	0.17	0.11	0.17	0.60	0.42	0.25	
France	1,900	4,705	467.6	5.2	6.8	8.5	0.66	0.58	0.55	0.58	1.75	1.42	1.24	
Germany (FRG)	4,275	8,117	640.4	11.7	11.7	11.7	0.37	0.35	0.34	0.35	0.97	0.86	0.77	
Italy	820	2,373	258.8	2.2	3.4	4.7	0.90	0.53	0.35	0.53	2.38	1.30	0.79	
Japan	5,590	14,049	1,409.9	15.3	20.2	25.7	0.37	0.25	0.18	0.25	0.97	0.61	0.41	
United Kingdom (UK)	3,421	5,607	364.4	9.3	8.1	6.6	0.57	0.71	0.97	0.71	1.50	1.74	2.20	
United States (USA)	11,894	18,082	1,031.3	32.5	26.0	18.8	0.16	0.16	0.16	0.16	0.43	0.40	0.38	
Switzerland	51	51	0.0	0.1	0.1	0.0	7.54	14.08	N.A.	14.08	19.90	34.43	N.A.	
Other DAC-members	1,391	2,931	256.7	3.8	4.2	4.7	0.46	0.45	0.43	0.45	1.22	1.11	0.97	
Total DAC	34,137	65,846	5,284.9	93.2	94.7	96.4	0.34	0.32	0.32	0.32	0.89	0.79	0.72	
Total Non-DAC	2,483	3,664	196.8	6.8	5.3	3.6	0.95	1.97	3.79	1.97	2.50	4.81	8.58	
Global total	36,620	69,510	5,481.7	100.0	100.0	100.0	0.38	0.41	0.44	0.41	1.00	1.00	1.00	

Source: World Bank Annual Reports and misc. procurement statistics

Note: 1) By WB Fiscal Year: July-June
 2) Inclusive of the Special Fund
 3) Foreign procurements only
 4) Annual average for the period 1986-91
 5) Incl. a voluntary contribution from the non-member: Switzerland

Table: 15
World Bank
Foreign and local procurements 1)

Unit of Account: USD'mill.

	<u>Annual Values</u>							<u>Cumulative totals</u>	
	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1985	1991
	<u>A : Procurement, as published</u>			2) 3)					
IBRD, Foreign	4,710	4,535	7,129	6,798	6,773	7,177	6,188	45,710	84,310
IDA, Foreign	1,336	2,106	2,277	2,483	2,497	2,542	2,650	13,873	28,427
Total Foreign	6,046	6,641	9,406	9,281	9,270	9,719	8,838	59,584	112,737
Total Local	4,969	4,817	5,372	6,072	5,797	5,910	6,643	30,942	65,554
Total identified proc.	11,014	11,458	14,777	15,353	15,067	15,629	15,481	90,526	178,291
Debt Reduction 4)	0	0	0	0	0	2,160	321	0	2,481
Net Adv. Disb. 5)	0	0	0	0	0	0	186	0	186
Total disbursements	11,014	11,458	14,777	15,353	15,067	17,789	15,988	90,526	180,958
	<u>B : Gross Disbursements</u>			6)					
Total IBRD	8,645	8,263	11,383	11,636	11,310	13,859	11,431		
Total IDA	2,491	3,154	3,088	3,397	3,597	3,845	4,549		
Global Total	11,136	11,417	14,471	15,033	14,907	17,704	15,980		
	<u>C : Estimated breakdown of Procurements</u>			7)					
IBRD, Foreign	4,710	4,535	7,129	6,798	6,773	7,177	6,188		
IBRD, Local	3,840	3,758	4,495	5,086	4,658	4,586	4,803		
IBRD, Total	8,550	8,293	11,624	11,884	11,431	11,763	10,991		
IDA, Foreign	1,336	2,106	2,277	2,483	2,497	2,542	2,650		
IDA, Local	1,128	1,059	876	986	1,139	1,324	1,840		
IDA, Total	2,464	3,165	3,153	3,469	3,636	3,866	4,490		
Total IBRD	8,550	8,293	11,624	11,884	11,431	11,763	10,991		
Total IDA	2,464	3,165	3,153	3,469	3,636	3,866	4,490		
Global Total	11,014	11,458	14,777	15,353	15,067	15,629	15,481		
Of which: Foreign	6,046	6,641	9,406	9,281	9,270	9,719	8,838		
Local	4,968	4,817	5,371	6,072	5,797	5,910	6,643		

Source: World Bank Annual Reports

Notes: 1) All data refer to the World Bank's Fiscal Year (July-June)

2) Based on misc. "Disbursements by source of supply"-tables

3) The annual values prior to 1991, as well as the cumulative total for 1991, are somewhat different from those given in the 1991 Annual Report. This is due to the fact that we have:

-classified all Debt Reduction Disbursements under Unspecified

-followed the World Bank's own practice prior to 1991 of including all Net Advance Disbursements under Foreign and Local. The annual 1991-estimates are exceptions to this practice, due to data unavailability

4) All by IBRD, except 8 mill. in 1991

5) Combined IBRD and IDA Net Advance Disbursements

6) Based on "Operational and Financial Overview"-tables

7) Estimates, net of debt reduction and advance disbursements are calculated as follows:

The net advance payments, the "origins" of which are unknown, are first split between IBRD and IDA, assuming the same distribution as for the gross disbursements (section B). Next, the totals for IBRD and IDA are estimated from the same gross disbursement-data, each reduced by all relevant debt reduction and advanced disbursements payments, and pro-rata adjusted so that their total fit the corresponding total of section A. Finally, these totals are split into foreign and local components; the former being copied from section A and the latter being residually determined.

Table 16

African Development Bank - OCR
Procurements versus contributions under Ordinary Capital Resources (OCR)

Unit of Account: BUA (mill. 1)

Country	A. Procurements												
	Annual Procurements 2)					Cumulative totals							
	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	Average 3)	1986	1991	Average 3)	1986	1991
Canada		9.8	2.6	6.6	7.3	1.3	0.9	3.7	31.0	49.7	0.5	1.9	0.9
Denmark	0.5	1.5	0.6	2.6	0.6	0.9	6.2	2.2	6.3	17.2	0.3	0.4	0.3
Finland	0.0	0.0	0.2	0.0	0.5	0.0	1.6	0.5	1.8	4.1	0.1	0.1	0.1
Netherlands		6.3	2.4	6.0	6.6	4.4	4.8	4.8	29.8	54.0	0.7	1.9	1.0
Norway	1.8	1.9	5.1	0.1	0.8	0.6	0.0	1.3	4.8	11.4	0.2	0.3	0.2
Sweden	3.8	2.0	2.5	0.7	1.7	2.2	0.3	1.5	16.1	23.5	0.2	1.0	0.4
France		44.1	19.7	49.0	54.1	39.2	43.7	41.1	299.1	504.8	5.7	18.7	9.6
Germany (FRG)		37.1	28.6	71.1	78.5	55.3	41.7	55.1	181.7	457.0	7.6	11.3	8.7
Italy		28.2	16.8	41.8	46.1	51.3	56.0	42.4	145.8	357.8	5.8	9.1	6.8
Japan		10.5	7.2	18.0	19.8	8.9	14.4	13.7	49.2	117.5	1.9	3.1	2.2
United Kingdom (UK)		19.4	11.3	28.0	31.0	31.1	27.7	25.8	162.5	291.6	3.6	10.1	5.6
United States (USA)		17.9	9.4	23.5	25.9	38.2	73.6	34.1	98.4	269.0	4.7	6.1	5.1
Switzerland	4.7	13.7	7.3	10.3	9.6	18.7	30.0	15.2	41.8	117.7	2.1	2.6	2.2
Other DAC-members		17.7	6.5	16.4	18.0	35.2	23.7	20.0	64.1	163.6	2.7	4.0	3.1
Total DAC		210.1	120.4	274.0	300.5	287.3	324.6	261.4	1,132.4	2,438.9	36.0	70.7	46.6
Total Non-DAC	274.9	101.2	156.1	413.0	457.9	591.2	704.8	464.6	469.9	2,793.2	64.0	29.3	53.4
Global total		311.3	276.5	687.0	758.4	878.5	1,029.4	726.0	1,602.3	5,232.1	100.0	100.0	100.0

Country	B. Contributions					C. P/C-Ratios				
	Contributions		Distribution (%)			Absolute ratios		Relative ratios		
	1986	1991	Average 3)	1986	1991	Average 3)	1986	1991	Average 3)	
Canada	42.0	58.8	3.4	3.8	3.4	0.74	0.85	0.50	0.28	0.20
Denmark	10.4	18.1	1.5	1.0	1.0	0.61	0.95	0.41	0.32	0.25
Finland	4.4	7.7	0.7	0.4	0.4	0.41	0.53	0.28	0.18	0.13
Netherlands	6.8	12.0	1.0	0.6	0.7	4.38	4.50	2.98	1.50	0.84
Norway	13.0	19.4	1.3	1.2	1.1	0.37	0.59	0.25	0.20	0.19
Sweden	17.3	25.9	1.7	1.6	1.5	0.93	0.91	0.63	0.30	0.15
France	33.6	54.6	4.2	3.1	3.1	8.90	9.25	6.06	3.08	1.76
Germany (FRG)	36.9	59.9	4.6	3.4	3.4	4.92	7.63	3.35	2.54	2.15
Italy	27.1	37.9	2.2	2.5	2.2	5.38	9.44	3.66	3.15	3.53
Japan	49.1	86.0	7.4	4.5	4.9	1.37	1.00	1.85	0.46	0.33
United Kingdom (UK)	15.1	24.5	1.9	1.4	1.4	10.76	11.90	7.33	3.97	2.47
United States (USA)	57.6	104.4	9.4	5.3	6.0	1.71	2.58	1.16	0.86	0.65
Switzerland	16.4	23.0	1.3	1.5	1.3	2.55	5.12	1.74	1.70	2.07
Other DAC-members	9.7	16.3	1.3	0.9	0.9	6.61	10.04	4.50	3.34	2.72
Total DAC	339.4	548.5	41.8	31.1	31.5	3.34	4.45	2.27	1.48	1.12
Total Non-DAC	751.6	1,194.7	88.6	68.9	68.5	0.63	2.34	0.43	0.78	0.94
Global total	1,091.0	1,743.2	130.4	100.0	100.0	1.47	3.00	1.00	1.00	1.00

Source: Annual Reports and misc. procurement statistics, by the AfDB

Notes:

1: BUA is a special unit of account used by the AfDB. It relates to the USD as follows (USD/BUA):
1985: 1.09842
1986: 1.22319
1987: 1.41866
1988: 1.34570
1989: 1.31416
1990: 1.42266
1991: 1.43043

2: The table is based on incomplete primary data. Unsure estimates (based on interpolation) are underlined.

3: Annual average for the period 1987-91

Table 17

**African Development Bank - AfDF
Procurements versus contributions under African Development Fund (AfDF)**

Unit of Account: FUA (mill. 1)

Country	A : Procurements										Distribution (%)		
	Annual Procurements 2)										Average 3)	Cumulative totals	
	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	Average 3)	1986	1991			
Canada		0.9	1.7	3.0	3.2	4.6	6.7	3.9	6.4	25.7	1.0	0.5	0.8
Denmark	1.7	1.4	1.0	2.8	1.6	1.7	11.8	3.8	13.6	32.5	1.0	1.2	1.1
Finland	0.4	1.6	0.1	0.1	0.2	0.8	0.0	0.2	3.6	4.8	0.1	0.3	0.2
Netherlands		1.1	1.2	2.0	2.1	3.1	3.5	2.4	10.5	22.4	0.6	0.9	0.7
Norway	0.4	3.0	1.1	3.2	0.8	0.9	0.7	1.3	3.4	10.1	0.4	0.3	0.3
Sweden	1.6	1.1	1.1	1.7	1.2	1.0	2.8	1.6	4.9	12.7	0.4	0.4	0.4
France		46.9	26.2	45.9	48.5	44.9	59.8	45.1	201.3	426.6	11.8	17.3	13.9
Germany (FRG)		24.8	16.8	29.4	31.0	21.7	39.7	27.7	117.6	256.2	7.3	10.1	8.3
Italy		13.0	9.3	16.3	17.2	17.0	21.1	16.2	92.9	173.9	4.3	8.0	5.7
Japan		11.6	6.2	10.9	11.5	17.8	22.8	13.8	43.8	113.0	3.6	3.8	3.7
United Kingdom (UK)		14.7	18.0	31.5	33.3	50.7	31.2	32.9	92.8	257.4	8.6	8.0	8.4
United States (USA)		8.2	4.2	7.4	7.8	25.3	9.1	10.8	20.1	73.9	2.8	1.7	2.4
Switzerland	3.3	2.7	7.3	9.8	5.4	7.9	5.1	7.1	20.0	55.5	1.9	1.7	1.8
Other DAC-members		11.4	10.2	17.9	19.0	22.8	17.8	17.5	52.6	140.1	4.6	4.5	4.6
Total DAC		142.3	104.5	181.9	182.9	220.2	232.0	184.3	683.5	1,604.8	48.4	58.7	52.3
Total Non-DAC		107.9	114.5	201.2	222.0	216.7	228.8	196.6	480.8	1,464.2	51.6	41.3	47.7
Global total	213.7	250.2	219.0	383.1	404.9	437.0	460.8	380.9	1,164.3	3,069.0	100.0	100.0	100.0

Country	B : Contributions 4)										Relative ratios	
	Contributions										Average 3)	Cumulative totals
	1986	1991	Average 3)	Distribution (%)		Absolute ratios		1986	1991			
Canada	358	593	47.1	11.0	9.8	8.5	0.02	0.04	0.08	0.05	0.09	0.12
Denmark	105	187	16.3	3.2	3.1	2.9	0.13	0.17	0.23	0.36	0.34	0.34
Finland	40	79	7.8	1.2	1.3	1.4	0.09	0.06	0.03	0.25	0.12	0.05
Netherlands	70	150	16.0	2.2	2.5	2.9	0.15	0.15	0.15	0.42	0.29	0.22
Norway	123	221	19.6	3.8	3.7	3.5	0.03	0.05	0.07	0.08	0.09	0.10
Sweden	172	297	25.0	5.3	4.9	4.5	0.03	0.04	0.06	0.08	0.08	0.09
France	215	460	49.0	6.6	7.6	8.8	0.94	0.93	0.92	2.62	1.83	1.34
Germany (FRG)	284	546	52.5	8.7	9.0	9.4	0.41	0.47	0.53	1.16	0.92	0.77
Italy	233	462	46.0	7.1	7.7	8.3	0.40	0.38	0.35	1.12	0.74	0.52
Japan	451	851	79.9	13.9	14.1	14.3	0.10	0.13	0.17	0.27	0.26	0.25
United Kingdom (UK)	123	221	19.7	3.8	3.7	3.5	0.76	1.16	1.67	2.11	2.29	2.45
United States (USA)	417	797	76.1	12.8	13.2	13.7	0.05	0.09	0.14	0.13	0.18	0.21
Switzerland	130	243	22.6	4.0	4.0	4.1	0.15	0.23	0.31	0.43	0.45	0.46
Other DAC-members	94	176	16.5	2.9	2.9	3.0	0.56	0.80	1.06	1.57	1.56	1.55
Total DAC	2,812	5,282	494.1	86.4	87.5	88.7	0.24	0.30	0.37	0.68	0.60	0.55
Total Non-DAC	443	757	62.7	13.6	12.5	11.3	1.09	1.94	3.13	3.03	3.81	4.58
Global total	3,255	6,039	556.8	100.0	100.0	100.0	0.36	0.51	0.68	1.00	1.00	1.00

Source: Annual Reports and misc. procurement statistics, by the AfDF

Notes:

1 : FUA is a special unit of account used by the AfDF. It relates to the USD as follows (USD/FUA):

1985 : 1.01170
1986 : 1.12662
1987 : 1.30666
1988 : 1.23946
1989 : 1.21041
1990 : 1.31034
1991 : 1.31750

2 : The table is based on incomplete primary data. Unsure estimates (based on interpolation) are underlined.

3 : Annual average for the period 1987-91

4 : Incl. the following contributions from AfDF itself:
1986: 69.2 1991: 121.3

Table: 18
African Development Bank - NTF
Procurements under Nigerian Trust Fund (NTF)

Unit of Account : BUA'mill. 1)

Country	Annual Average Procurements 1986-91	Cumulative totals		Distribution (%)		
		1985	1991	Annual Average	Cumulative totals	
					1985	1991
Canada	0.0	0.1	0.1	0.0	0.2	0.1
Denmark	0.4	0.5	2.6	3.3	0.9	2.0
Finland	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Netherlands	0.0	0.4	0.4	0.0	0.7	0.3
Norway	0.0	0.9	1.0	0.0	1.6	0.8
Sweden	0.0	1.3	1.3	0.0	2.4	1.0
France	1.7	17.6	28.0	14.0	32.0	22.0
Germany (FRG)	1.0	3.7	9.8	8.3	6.7	7.7
Italy	1.6	0.3	9.7	13.2	0.5	7.6
Japan	0.1	1.3	1.8	0.8	2.4	1.4
United Kingdom (UK)	0.9	2.6	8.0	7.4	4.7	6.3
United States (USA)	0.0	1.7	1.9	0.0	3.1	1.5
Switzerland	0.0	0.1	0.1	0.0	0.2	0.1
Other DAC-members	0.1	6.2	6.6	0.6	11.3	5.2
Total DAC	5.8	36.7	71.3	47.7	66.7	56.0
Total Non-DAC	6.3	18.3	56.1	52.3	33.3	44.0
Global total	12.1	55.0	127.4	100.0	100.0	100.0

Source: Annual Reports and misc. procurement statistics, by the AfDB.

Note: 1) BUA is a special unit of account used by the AfDB. See table 16 for further details.

Table: 19
Asian Development Bank - OCR
Procurements versus contributions under Ordinary Capital Resources (OCR)

Unit of Account: USD/mill.

Country	A. Procurements										Cumulative totals		Distribution (%)	
	Annual Procurements										Average	1991	Average	1991
	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1991	1985	1991				
Canada	3.3	4.4	10.0	5.9	8.6	25.0	1.4	9.2	89.6	144.7	0.7	1.5	1.1	
Denmark	2.1	10.3	1.2	0.8	5.3	2.1	3.2	3.8	16.3	38.8	0.3	0.3	0.3	
Finland	0.0	1.3	0.8	0.6	9.3	1.8	4.1	3.0	2.0	20.2	0.2	0.0	0.1	
Netherlands	1.9	1.9	1.7	4.8	13.8	6.9	8.4	6.3	77.7	121.2	0.5	1.3	0.9	
Norway	0.7	0.0	0.0	0.0	0.1	0.4	0.0	0.1	3.8	4.0	0.0	0.1	0.0	
Sweden	5.1	4.0	2.9	4.4	8.8	30.1	25.8	12.7	29.7	101.3	1.0	0.5	0.7	
France	3.5	6.8	23.9	7.2	13.0	20.3	152.3	37.3	148.8	373.9	3.0	2.5	2.8	
Germany (FRG)	13.5	22.2	30.2	66.7	28.4	91.9	62.6	50.3	322.0	646.6	4.0	5.4	4.8	
Italy	2.1	6.6	9.2	28.5	58.4	32.5	28.3	27.3	120.4	286.9	2.2	2.0	2.1	
Japan	105.6	55.2	110.2	146.9	123.4	187.3	264.7	148.0	1,607.3	2,517.5	11.7	27.1	18.6	
United Kingdom (UK)	16.9	12.1	12.8	10.4	23.6	28.8	36.9	20.8	214.8	350.9	1.6	3.6	2.6	
United States (USA)	23.8	31.4	26.6	94.9	69.4	77.2	178.4	79.7	493.5	998.5	6.3	8.3	7.4	
Switzerland	7.1	6.0	5.4	9.6	39.0	42.3	65.2	27.9	109.5	289.4	2.2	1.8	2.1	
Other DAC-members	16.3	16.4	15.8	44.5	40.3	69.5	42.4	38.2	195.2	436.3	3.0	3.3	3.2	
Total DAC	201.9	178.6	250.7	425.2	441.4	616.1	873.7	464.3	3,430.6	6,330.2	36.9	57.9	46.8	
Total Non-DAC	286.6	401.0	577.8	692.3	946.1	1,161.4	992.9	795.3	2,491.9	7,194.8	63.1	42.1	53.2	
Global total	488.5	579.6	828.5	1,117.5	1,387.5	1,777.5	1,866.6	1,259.5	5,922.5	13,525.0	100.0	100.0	100.0	

Country	B. Contributions				C. P/C-Ratios				Relative ratios	
	Contributions				Absolute ratios				Average	
	Cumulative totals	1991	Average	1991	Cumulative totals	1991	Average	1991	Cumulative totals	1991
Canada	122.0	158.9	6.1	6.3	0.73	0.91	1.50	0.24	0.19	0.17
Denmark	7.9	10.3	0.4	0.4	2.06	3.77	9.54	0.67	0.78	1.08
Finland	4.2	10.3	1.0	0.2	0.48	1.96	2.93	0.16	0.40	0.33
Netherlands	17.5	31.2	2.3	0.9	4.44	3.88	2.74	1.45	0.80	0.31
Norway	7.9	10.3	0.4	0.4	0.48	0.39	0.21	0.16	0.08	0.02
Sweden	4.2	5.4	0.2	0.2	7.07	18.76	63.33	2.31	3.87	7.16
France	39.7	70.7	5.2	2.1	3.75	5.29	7.21	1.22	1.09	0.82
Germany (FRG)	100.9	131.4	5.1	5.2	3.19	4.92	9.90	1.04	1.01	1.12
Italy	31.8	54.9	3.9	1.6	3.79	5.23	7.08	1.24	1.08	0.80
Japan	317.7	413.7	16.0	16.4	5.06	6.09	9.25	1.65	1.25	1.05
United Kingdom (UK)	47.6	62.0	2.4	2.5	4.51	5.66	8.65	1.47	1.17	0.98
United States (USA)	317.7	413.7	16.0	16.4	1.55	2.41	4.98	0.51	0.50	0.56
Switzerland	10.9	17.7	1.1	0.6	10.05	16.35	24.63	3.28	3.37	2.79
Other DAC-members	186.7	243.2	9.4	9.7	1.05	1.79	4.05	0.34	0.37	0.46
Total DAC	1,216.7	1,633.7	69.5	62.9	2.82	3.87	6.68	0.92	0.80	0.76
Total Non-DAC	717.3	1,155.1	73.0	37.1	3.47	6.23	10.90	1.13	1.28	1.23
Global total	1,934.0	2,788.8	142.5	100.0	3.06	4.85	8.84	1.00	1.00	1.00

Sources: AsDB's Annual Reports and Quarterly Procurement Statistics
 Note: 1) Annual average for the period 1986-91

Table: 20
Asian Development Bank - AsDF
Procurements versus contributions under Asian Development Fund (AsDF)

Unit of Account: USD mill.

Country	A : Procurements										Cumulative totals		Distribution (%)			
	Annual Procurements										1985	1991	Average 1)	Average 1)	1985	1991
	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	Average 1)								
Canada	1.0	0.4	5.4	0.2	0.4	3.9	8.9	3.2	29.3	47.2	0.4	1.2	0.7			
Denmark	8.2	4.5	0.7	1.3	2.0	3.4	2.2	2.4	14.7	29.7	0.3	0.6	0.4			
Finland	0.4	0.1	0.0	4.7	0.0	0.0	0.0	0.8	3.6	8.6	0.1	0.2	0.1			
Netherlands	9.5	3.1	3.8	18.9	4.6	4.2	4.6	6.5	35.7	76.3	0.8	1.5	1.1			
Norway	1.3	0.0	32.2	9.8	0.0	0.1	0.0	5.5	1.5	35.2	0.7	0.1	0.5			
Sweden	13.7	5.2	6.1	9.6	0.3	6.5	0.2	4.7	34.4	60.4	0.6	1.5	0.9			
France	17.4	10.1	10.5	5.7	10.3	36.4	15.1	14.7	28.8	120.3	1.9	1.2	1.7			
Germany (FRG)	16.0	30.2	21.1	22.9	8.0	22.5	18.3	20.5	139.6	266.4	2.7	5.9	3.8			
Italy	11.1	7.2	9.2	19.0	5.7	8.0	15.5	10.8	77.7	142.4	1.4	3.3	2.0			
Japan	88.3	95.7	82.7	73.5	21.9	83.6	75.6	72.2	642.5	1,101.0	9.4	27.3	15.8			
United Kingdom (UK)	20.1	35.5	33.9	44.7	14.3	24.5	31.5	30.7	172.8	380.2	4.0	7.3	5.4			
United States (USA)	50.8	93.4	20.1	148.6	62.1	67.1	115.1	84.4	161.7	661.4	10.9	6.9	9.5			
Switzerland	13.7	19.1	20.7	9.6	8.7	16.6	25.7	16.7	55.5	159.1	2.2	2.4	2.3			
Other DAC-members	7.8	5.9	14.4	19.1	14.1	43.1	31.5	21.4	82.3	210.8	2.8	3.5	3.0			
Total DAC	259.3	310.4	260.8	378.6	152.4	319.9	344.2	294.4	1,480.1	3,299.0	38.2	62.8	47.2			
Total Non-DAC	229.2	218.0	317.3	412.1	561.3	639.6	711.1	476.6	876.5	3,683.1	61.8	37.2	52.8			
Global total	488.5	528.4	578.1	790.7	713.7	959.5	1,055.3	771.0	2,356.6	6,982.1	100.0	100.0	100.0			

Country	B : Contributions					C : P/C-Ratios				
	Contributions					Relative ratios				
	Cumulative totals		Average		Distribution (%)		Absolute ratios		Relative ratios	
1985	1991	1985	1991	1985	1991	1985	1991	1985	1991	
Canada	404.9	828.8	70.7	123.1	7.0	6.3	0.07	0.06	0.18	0.11
Denmark	37.4	100.5	10.5	14.4	0.6	0.8	0.39	0.30	0.97	0.56
Finland	29.0	72.6	7.3	14.4	0.5	0.6	0.12	0.12	0.31	0.22
Netherlands	121.5	328.8	34.6	57.8	2.1	2.5	0.29	0.23	0.19	0.44
Norway	32.1	72.1	6.7	14.4	0.6	0.5	0.05	0.49	0.12	0.92
Sweden	46.5	123.1	12.8	14.4	0.8	0.9	0.74	0.49	1.82	0.92
France	167.2	508.9	57.0	14.4	2.9	3.9	0.37	0.24	0.42	0.44
Germany (FRG)	380.4	939.2	93.1	14.4	6.5	7.2	0.37	0.28	0.91	0.53
Italy	134.1	393.9	43.3	14.4	2.3	3.0	0.58	0.36	1.43	0.68
Japan	2,822.9	6,532.9	618.3	14.4	48.6	49.8	0.23	0.17	0.12	0.56
United Kingdom (UK)	216.1	443.3	37.9	14.4	3.7	3.4	0.80	0.86	1.97	1.61
United States (USA)	1,035.0	1,692.6	109.6	14.4	17.8	12.9	0.16	0.39	0.39	0.73
Switzerland	71.6	171.6	16.7	14.4	1.2	1.3	0.78	0.93	1.91	1.74
Other DAC-members	306.1	751.3	74.2	14.4	5.3	5.7	0.27	0.28	0.66	0.53
Total DAC	5,804.8	12,959.6	1,192.5	14.4	99.9	96.7	0.25	0.25	0.63	0.48
Total Non-DAC	6.9	168.8	27.0	14.4	0.1	1.3	127.03	21.82	313.27	41.03
Global total	5,811.7	13,128.4	1,219.5	14.4	100.0	100.0	0.41	0.53	1.00	1.00

Sources: AsDB's Annual Reports and
Quarterly Procurement Statistics
Note: 1) Annual average for the period
1986-91

Table: 21

Asian Development Bank - TASF
Procurements versus contributions under Technical Assistance Support Fund (TASF)

Unit of Account: USD/mill.

Country	A: Procurements										Distribution (%)		
	Annual Procurements (1)										Average	Cumulative totals	
	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1991	1991	1991			
Canada	1.5	2.3	0.4	2.5	3.2	4.4	5.1	3.0	9.7	27.5	6.0	6.3	6.1
Denmark	0.2	0.9	0.7	0.1	1.1	1.4	2.4	1.1	2.9	9.4	2.2	1.9	2.1
Finland	0.3	1.0	0.5	1.3	0.7	0.4	1.2	0.9	1.3	6.3	1.7	0.8	1.4
Netherlands	1.2	0.8	1.0	1.0	0.8	1.5	1.8	1.2	4.3	11.3	2.3	2.8	2.5
Norway	0.0	0.1	0.3	1.7	0.1	0.0	0.2	0.4	1.4	3.7	0.8	0.9	0.8
Sweden	0.0	0.0	0.5	0.1	0.6	0.4	0.3	0.3	1.3	3.2	0.6	0.8	0.7
France	0.9	0.5	2.2	-0.1	4.4	3.5	-0.3	1.7	5.5	15.9	3.4	3.6	3.5
Germany (FRG)	0.6	0.4	0.7	0.5	2.9	1.0	1.6	1.2	5.6	12.8	2.4	3.6	2.8
Italy	0.2	0.4	0.0	0.3	0.1	0.0	0.2	0.2	2.3	3.3	0.3	1.5	0.7
Japan	1.2	0.5	0.4	1.6	1.6	0.2	4.1	1.4	11.0	19.4	2.8	7.1	4.3
United Kingdom (UK)	5.0	6.1	5.0	3.9	8.9	12.3	14.2	8.4	26.1	76.5	16.8	16.9	16.9
United States (USA)	4.8	6.0	6.0	4.3	12.4	12.2	13.9	9.1	31.3	86.1	18.3	20.3	19.0
Switzerland	0.5	0.6	1.4	0.1	0.1	2.3	1.1	0.9	3.3	9.0	1.9	2.1	2.0
Other DAC-members	3.2	2.7	6.5	5.4	11.2	8.8	16.2	8.5	17.5	68.3	17.0	11.4	15.1
Total DAC	19.6	22.3	25.6	22.7	48.1	48.4	62.0	38.2	123.5	352.7	76.4	80.2	77.7
Total Non-DAC	4.1	9.4	9.7	6.2	8.3	10.3	26.7	11.8	30.5	101.0	23.6	19.8	22.3
Global total	23.7	31.7	35.3	28.9	56.4	58.7	88.7	50.0	154.0	453.7	100.0	100.0	100.0

Country	B: Contributions										C: P/C-Ratios			
	Contributions					Distribution (%)					Absolute ratios		Relative ratios	
	Cumulative totals	1991	Average	2)	1991	Cumulative totals	1985	1991	Average	2)	Cumulative totals	1985	1991	Average
Canada	3.3	3.3	0.0	0.0	4.4	4.4	3.9	0.0	0.0	2.94	8.33	1.43	1.56	N.A.
Denmark	2.0	2.0	0.0	0.0	2.7	2.7	2.3	0.0	0.0	1.45	4.70	0.71	0.88	N.A.
Finland	0.2	0.2	0.0	0.0	0.3	0.3	0.2	0.0	0.0	6.50	31.50	3.17	5.92	N.A.
Netherlands	1.1	1.3	0.0	0.0	1.5	1.5	1.5	2.0	2.0	3.91	8.69	1.90	1.63	1.17
Norway	2.3	3.3	0.2	0.2	3.1	3.1	3.9	9.8	9.8	0.61	1.12	0.30	0.21	0.08
Sweden	0.4	0.9	0.1	0.1	0.5	0.5	1.1	4.9	4.9	3.25	3.56	1.58	0.67	0.13
France	1.6	1.7	0.0	0.0	2.1	2.1	2.0	1.0	1.0	3.44	9.35	1.67	1.76	3.47
Germany (FRG)	3.1	3.3	0.0	0.0	4.1	4.1	3.9	2.0	2.0	1.81	3.88	0.88	0.73	1.21
Italy	0.8	0.7	-0.0	0.0	1.1	1.1	0.8	-10.00	-10.00	2.88	4.71	1.40	0.89	-0.34
Japan	43.1	47.7	0.8	0.8	57.5	56.0	45.1	45.1	45.1	0.26	0.41	0.12	0.08	0.06
United Kingdom (UK)	5.0	5.6	0.1	0.1	6.7	6.6	5.9	5.9	5.9	5.22	13.66	2.54	2.57	2.86
United States (USA)	1.5	1.5	0.0	0.0	2.0	2.0	1.8	0.0	0.0	20.87	57.40	10.16	10.78	N.A.
Switzerland	1.0	1.0	0.0	0.0	1.3	1.3	1.2	0.0	0.0	3.30	9.00	1.61	1.69	N.A.
Other DAC-members	4.8	5.1	0.0	0.0	6.4	6.4	6.0	2.9	2.9	3.65	13.39	1.78	2.51	5.76
Total DAC	70.2	77.6	1.2	1.2	93.6	91.1	72.5	72.5	72.5	1.76	4.55	0.86	0.85	1.05
Total Non-DAC	4.8	7.6	0.5	0.5	6.4	8.9	8.9	25.21	25.21	6.35	13.29	3.09	2.50	0.86
Global total	75.0	85.2	1.7	1.7	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	2.05	5.33	1.00	1.00	1.00

Sources: AsDB's Annual Reports and Quarterly Procurement Statistics

Note: 1) Negative figures indicate a decrease in the total value of contracts due to:
-changes in currency translation rates
-cancellation of contracts
-reduction of contract amount

2) Annual average for the period 1986-91

Table 22
Inter-American Development Bank, tentative breakdown of procurement versus contributions by finance "window", 1985-91

Country	A : Annual Procurements 1)											B : Contributions			C : P/C-Ratios 2)	
	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	Average	%-distr.	Cumulative totals		Average	%-distr.	Absolute	Relative	
								2)	2)	1985	1991	2)	2)	Ratio	Ratio	
Canada	9.2	10.6	16.1	19.4	16.2	23.3	42.8	21.4	1.16	105.8	127.7	3.6	4.25	5.86	0.27	
Denmark	1.6	0.9	5.8	8.2	4.7	6.7	12.5	6.5	0.35	2.0	2.4	0.1	0.08	97.22	4.55	
Finland	4.0	16.0	1.1	0.2	0.5	1.5	2.1	3.6	0.19	1.7	2.2	0.1	0.10	42.80	2.00	
Netherlands	24.6	17.1	12.8	13.0	8.5	6.1	18.1	12.6	0.69	3.2	4.1	0.1	0.17	83.92	3.92	
Norway	0.0	0.0	3.3	6.8	0.6	1.0	6.9	3.1	0.17	0.0	2.4	0.4	0.47	7.75	0.36	
Sweden	6.3	5.1	43.5	45.3	21.4	17.4	32.1	27.5	1.50	3.8	4.7	0.1	0.17	183.15	8.57	
France	57.2	51.2	59.9	69.7	179.6	116.2	106.0	97.1	5.29	21.3	27.2	1.0	1.14	98.73	4.62	
Germany (FRG)	62.6	27.0	51.4	78.4	68.7	68.5	156.8	75.1	4.09	21.8	27.9	1.0	1.18	73.90	3.46	
Italy	64.5	42.6	56.3	67.5	201.5	105.3	121.0	99.0	5.39	22.4	27.2	0.8	0.93	123.79	5.79	
Japan	41.5	54.2	70.8	53.7	55.2	64.7	100.5	66.5	3.62	25.0	30.3	0.9	1.03	75.30	3.52	
United Kingdom (UK)	18.1	14.1	17.4	23.1	24.3	36.2	38.3	25.6	1.39	22.4	27.2	0.8	0.93	31.94	1.49	
United States (USA)	281.1	270.7	286.7	173.4	171.6	285.6	554.8	290.8	15.84	804.1	977.4	28.9	33.63	10.07	0.47	
Switzerland	9.9	11.1	25.5	29.5	41.0	24.5	23.6	25.9	1.41	5.0	6.0	0.2	0.19	155.10	7.25	
Other DAC-members	5.1	13.9	7.3	7.1	8.9	5.6	14.2	9.5	0.52	6.2	7.6	0.2	0.27	40.74	1.91	
Total DAC	585.7	534.4	659.8	595.4	802.7	762.5	1,229.8	764.1	41.61	1,044.7	1,274.3	38.3	44.56	19.97	0.93	
Total Non-DAC	845.9	1,005.3	809.0	1,030.8	1,270.4	976.9	1,341.7	1,072.3	58.39	1,278.1	1,563.8	47.6	55.44	22.52	1.05	
Global total	1,431.6	1,539.7	1,468.8	1,626.2	2,073.1	1,739.4	2,571.5	1,836.4	100.00	2,322.8	2,838.1	85.9	100.00	21.38	1.00	

A : Ordinary Capital

Unit of Account: USDmill.

B : Fund for Special Operations etc.

Country	A : Annual Procurements 1)											B : Contributions			C : P/C-Ratios 2)	
	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	Average	%-distr.	Cumulative totals		Average	%-distr.	Absolute	Relative	
								2)	2)	1985	1991	2)	2)	Ratio	Ratio	
Canada	1.4	1.6	1.8	2.1	1.0	2.2	2.8	1.9	0.56	233.2	264.4	5.2	8.70	0.37	0.06	
Denmark	0.7	0.4	1.8	2.4	0.3	1.6	2.1	1.4	0.41	13.7	15.5	0.3	0.50	4.73	0.82	
Finland	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.00	12.9	13.5	0.1	0.17	0.00	0.00	
Netherlands	2.0	1.3	0.8	0.7	0.1	0.3	0.6	0.6	0.19	23.8	27.3	0.6	0.98	1.11	0.19	
Norway	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.00	0.0	14.5	2.4	4.04	0.00	0.00	
Sweden	0.3	0.3	1.8	1.8	0.5	0.6	0.8	1.0	0.28	27.8	30.6	0.5	0.78	2.06	0.36	
France	22.2	19.0	16.3	18.2	31.9	25.6	15.9	21.2	6.14	155.4	174.0	3.1	5.19	6.83	1.18	
Germany (FRG)	11.4	4.7	6.8	10.1	6.3	7.5	12.1	7.9	2.30	161.1	183.4	3.7	6.22	2.13	0.37	
Italy	11.1	7.1	7.1	8.2	8.7	11.0	8.9	8.5	2.47	153.6	171.1	2.9	4.88	2.92	0.51	
Japan	11.2	14.1	13.8	10.1	6.2	10.3	11.1	10.9	3.17	180.6	207.8	4.5	7.59	2.41	0.42	
United Kingdom (UK)	5.6	4.1	3.8	4.9	4.6	6.4	4.7	4.8	1.38	156.5	170.8	2.4	3.99	2.00	0.35	
United States (USA)	143.6	131.7	100.9	57.9	38.7	79.5	103.5	85.4	24.76	4,633.5	4,715.9	13.7	22.98	6.22	1.08	
Switzerland	0.2	0.2	0.4	0.5	0.5	0.3	0.2	0.4	0.11	35.1	39.7	0.8	1.28	0.48	0.08	
Other DAC-members	1.2	3.1	1.2	1.2	1.5	0.8	1.4	1.5	0.44	44.5	50.9	1.1	1.79	1.43	0.25	
Total DAC	210.9	187.7	156.6	118.0	100.3	146.2	164.0	145.5	42.21	5,831.7	6,079.4	41.3	69.09	3.52	0.61	
Total Non-DAC	240.8	274.6	165.3	202.2	236.2	162.6	154.2	199.2	57.79	2,508.4	2,619.2	18.5	30.91	10.79	1.87	
Global total	451.7	462.3	321.9	320.2	336.5	308.8	318.2	344.7	100.00	8,340.1	8,698.6	59.8	100.00	5.77	1.00	

Source: IDB Annual Reports etc.

Note: 1) Tentative breakdown of procurements by finance window, reflecting both the parallel breakdown of annual loan disbursements and the actual distribution of procurements around 1989/90
2) The annual averages refer to the period 1.1.1986-31.12.1991, and the percentage distributions and the P/C-Ratios all refer to these averages.

Table: 23
Inter-American Development Bank, total procurements versus total contributions

Unit of Account: USD'mill.

Country	A: Procurements										Cumulative totals		Distribution (%)		
	Annual Procurements										1985	1991	Average 1)	1985	1991
	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	Average 1)							
Canada	10.6	12.2	17.9	21.5	17.1	25.5	45.6	23.3	139.3	279.2	1.1	1.2	1.1		
Denmark	2.3	1.3	7.6	10.6	5.1	8.3	14.6	7.9	21.5	68.4	0.4	0.2	0.3		
Finland	4.0	16.0	1.1	0.2	1.1	1.5	2.1	3.6	2.7	24.1	0.2	0.0	0.1		
Netherlands	26.6	18.4	13.6	13.7	8.6	6.4	18.7	13.2	85.6	164.9	0.6	0.7	0.7		
Norway	0.0	0.0	3.3	6.8	0.6	1.0	6.9	3.1	0.0	18.5	0.1	0.0	0.1		
Sweden	6.6	5.4	45.3	47.1	21.8	18.0	32.9	28.4	102.6	272.9	1.3	0.9	1.1		
France	79.4	70.2	76.2	87.9	211.5	141.8	121.9	118.3	472.3	1,185.2	5.4	4.1	4.8		
Germany (FRG)	74.0	31.7	58.2	88.5	75.0	76.0	168.9	83.1	625.7	1,124.0	3.8	5.4	4.6		
Italy	75.6	49.7	63.4	75.7	210.3	116.3	129.9	107.6	712.4	1,361.7	4.9	6.2	5.5		
Japan	52.7	68.3	84.6	63.8	61.4	75.0	111.6	77.5	641.7	1,103.7	3.6	5.6	4.5		
United Kingdom (UK)	23.7	18.2	21.2	28.0	28.9	42.6	43.0	30.3	202.6	384.8	1.4	1.8	1.6		
United States (USA)	424.7	402.4	389.6	231.3	210.3	365.1	658.3	376.2	3,476.2	5,727.1	17.2	30.2	23.2		
Switzerland	10.1	11.3	25.9	30.0	41.4	24.8	23.8	26.2	246.1	403.5	1.2	2.1	1.6		
Other DAC-members	6.3	17.0	8.5	8.3	10.4	6.4	15.6	11.0	63.5	129.7	0.5	0.6	0.5		
Total DAC	796.6	722.1	816.4	713.4	902.9	908.7	1,393.8	909.6	6,792.2	12,247.7	41.7	59.1	49.6		
Total Non-DAC	1,086.7	1,279.9	974.3	1,233.0	1,506.7	1,139.5	1,495.9	1,271.6	4,700.0	12,438.7	58.3	40.9	50.4		
Global total	1,883.3	2,002.0	1,790.7	1,946.4	2,409.6	2,048.2	2,889.7	2,181.1	11,492.2	24,686.4	100.0	100.0	100.0		

Country	B: Contributions					C: P/C-Ratios				
	Contributions					P/C-Ratios				
	Cumulative totals		Distribution (%)		Average		Absolute ratios		Relative ratios	
1985	1991	1985	1991	1985	1991	1985	1991	1985	1991	
Canada	339.0	392.1	3.2	3.4	6.1	0.41	0.71	2.63	0.38	0.33
Denmark	15.7	17.9	0.1	0.2	0.3	1.37	3.82	21.59	1.27	1.79
Finland	14.6	15.7	0.1	0.1	0.1	0.18	1.54	19.45	0.17	0.72
Netherlands	27.0	31.4	0.3	0.3	0.5	3.17	5.25	18.05	2.94	2.45
Norway	0.0	16.9	0.0	0.1	1.9	N.A.	1.09	1.10	N.A.	0.51
Sweden	31.6	35.3	0.3	0.3	0.4	3.25	7.73	46.08	3.01	3.61
France	176.7	201.2	1.7	1.7	2.8	2.67	5.89	28.96	2.48	2.75
Germany (FRG)	182.9	211.3	1.7	1.8	3.3	3.42	5.32	17.55	3.17	2.49
Italy	176.0	198.3	1.7	1.7	2.6	4.05	6.87	28.94	3.76	3.21
Japan	205.6	238.1	1.9	2.1	3.7	3.12	4.64	14.30	2.90	2.17
United Kingdom (UK)	178.9	198.0	1.7	1.7	2.2	1.13	1.94	9.52	1.05	0.91
United States (USA)	5,437.6	5,693.3	51.0	49.3	29.3	0.64	1.01	8.83	0.59	0.47
Switzerland	40.1	45.7	0.4	0.4	0.6	6.14	8.83	28.07	5.69	4.13
Other DAC-members	50.7	58.5	0.5	0.5	0.9	1.25	2.22	8.49	1.16	1.04
Total DAC	6,876.4	7,353.7	64.5	63.7	54.6	0.99	1.67	11.43	0.92	0.78
Total Non-DAC	3,786.5	4,183.0	35.5	36.3	45.4	1.24	2.97	19.24	1.15	1.39
Global total	10,662.9	11,536.7	100.0	100.0	100.0	1.08	2.14	14.98	1.00	1.00

Source: IDB Annual Reports etc
Note: 1) Annual average for the period 1986-91

Table: 24
Contributions versus exports
Average annual values, 1986-91

Country	Absolute Values (USD/mill.)				Percentage distribution (%)				Percentage shares	
	Total Contributions 1)	Total National Exports 2)	of which:		Total Contributions	Total National Exports	of which:		LDC-exp. in % of tot.exp. 3)	M.O.exp. in % of LDC-exp. 4)
			Exports to LDCs 2)	Exports to Multi.Org. 2)			Exports to LDCs	Exports to Multi.Org.		
A	B	C	D					C/B	D/C	
Canada	710	112,918	9,245	278	6.24	5.70	2.10	2.91	8.19	3.01
Denmark	353	28,508	3,655	102	3.10	1.44	0.83	1.07	12.82	2.79
Finland	211	21,846	2,301	54	1.86	1.10	0.52	0.56	10.53	2.34
Netherlands	544	107,893	10,812	239	4.79	5.45	2.45	2.50	10.02	2.21
Norway	355	26,033	2,476	50	3.12	1.31	0.56	0.52	9.51	2.02
Sweden	490	49,050	6,023	177	4.31	2.48	1.37	1.85	12.28	2.94
France	785	175,707	33,724	1,016	6.91	8.87	7.65	10.63	19.19	3.01
Germany (FRG)	1,128	335,786	53,262	1,204	9.92	16.96	12.08	12.60	15.86	2.26
Italy	639	137,251	25,604	701	5.62	6.93	5.81	7.33	18.65	2.74
Japan	2,659	264,030	103,475	1,547	23.39	13.33	23.46	16.18	39.19	1.50
United Kingdom (UK)	672	151,500	29,899	1,034	5.91	7.65	6.78	10.81	19.74	3.46
United States (USA)	2,128	328,043	118,133	2,147	18.73	16.57	26.78	22.45	36.01	1.82
Switzerland	146	51,716	10,326	472	1.29	2.61	2.34	4.94	19.97	4.58
Other DAC-members	548	189,937	32,125	540	4.82	9.59	7.28	5.65	16.91	1.68
Total DAC	11,367	1,980,216	441,061	9,562	100.00	100.00	100.00	100.00	22.27	2.17

Note : 1) Copied from table 7.1

2) Copied from table 3

3) Exports to LDCs in % of total exports

4) Exports to multilateral organisations in % of total exports to LDCs

Annex I

Om vektstrukturen i tabell 7.1

I prinsippet har tabell 7.1 følgende struktur:¹

	Lånerelatert virksomhet (OCR)	Bistandsrelatert virksomhet (soft window)	Total virksomhet
A : Innkjøp (Procurements)			
Norge	a	e	a+e
Total	b	f	b+f
B : Bidrag (Contributions)			
Norge	c	g	c+g
Total	d	h	d+h
C : Relative Returkvotienter (P/C-Ratios)			
Norge	RL	RB	RT
Total	1.00	1.00	1.00

Returkvotientene RL, RB og RT er definert på følgende måte:

Norges relative returkvotient for lånetransaksjoner:

$$(1) \quad RL = \frac{(a/b)}{(c/d)}$$

¹ For vårt formål er det tilstrekkelig å spesifisere en enkelt bistandsgiver. Vi lar Norge representere denne, og utelater de øvrige.

Norges relative returkvotient for bistandstransaksjoner:

$$(2) \quad RB = \frac{(e/f)}{(g/h)}$$

Norges relative returkvotient for alle transaksjoner under ett:

$$(3) \quad RT = \frac{(a+e)/(b+f)}{(c+g)/(d+h)}$$

Av dette kan vi utlede:

$$(1') \quad a = RL * \frac{b*c}{d}$$

$$(2') \quad e = RB * \frac{f*g}{h}$$

$$(3') \quad RT = \frac{(RL * \frac{b*c}{d} + RB * \frac{f*g}{h}) / (b+f)}{(c+g)/(d+h)}$$

$$= RL * \frac{c}{(c+g)} * \frac{b/(b+f)}{d/(d+h)} + RB * \frac{g}{(c+g)} * \frac{f/(b+f)}{h/(d+h)}$$

$$= RL * (XL * YL/ZL) + RB * (XB * YB/ZB)$$

Her er:

: $XL = c/(c+g)$: aksjekapitalbidragenes samlede andel av Norges totale bidrag, mens $XB = g/(c+g)$ er bistandsbidragenes andel.

: $YL = b/(b+f)$: de lånefinansierte innkjøpenes andel av de samlede innkjøp (fra samtlige land), mens $YB = f/(b+f)$ er de bistandsfinansierte innkjøpenes andel.

: $ZL = d/(d+h)$: aksjekapitalbidragenes samlede andel av de totale bidrag (fra samtlige land), mens $ZB = h/(d+h)$ er bistandsbidragenes samlede andel.

M.a.o.: Den totale nasjonale returkvotient (RT) er et veiet "gjennomsnitt" av vedkommende lands returkvotienter med hensyn på hver av de to transaksjonstypene (RL og RB), med vektorer som tilsvarer vedkommende transaksjonstypes nasjonale bidragsandel, multiplisert med forholdet mellom transaksjonstypens samlede innkjøps- og bidragsandel.

En vanlig betingelse å pålegge vektene i et veiet gjennomsnitt er at de skal summere seg opp til 1,00. Betingelsen for at de skal gjøre det i dette tilfellet er at de nasjonale aksjebidrags-andelene er lik den totale (d.v.s. den gjennomsnittlige). Dette vil imidlertid vanligvis ikke være tilfellet; i praksis vil vektene sum kunne bli større og mindre enn 1,00. Og heri ligger den matematiske forklaringen på hvorfor verdien av total-kvotienten ikke trenger å ligge mellom verdien av de to del-kvotientene, men kan ligge over for noen lands vedkommende og under for andre.

Om vi i tillegg til denne rent tekniske forklaringen også skal forsøke å nærme oss en dypere forståelse av hvilke forhold som ligger under, merker vi oss at vekt-elementene XL og XB er land-avhengige, mens YL/ZL og YB/ZB ikke er det. Forskjellen de enkelte landene imellom hva angår gjennomsnitts-kvotientens størrelse vis-a-vis del-kvotientene må derfor skyldes nasjonale variasjoner i fordelingen av de totale bidragene (som uttrykt ved XL og XB).

Disse nasjonale variasjonene forsterkes eller forsvakes imidlertid av totalnivå-forholdene YL/ZL og YB/ZB. Det er med andre ord disse som avgjør følsomheten overfor de nasjonale variasjonene. Ut fra tallene fra tabell 7.1 finner vi at YL/ZL har verdien 13,07 mens YB/ZB bare har verdien 0,34. Disse verdiene reflekterer den voldsomme ubalansen mellom våre to transaksjonsformer, med de totale innkjøpene hovedsaklig lånefinansiert, mens bidragene nesten utelukkende går til bistands-"vinduet". Dette medfører at de nasjonale gjennomsnittene er uhyre følsomme overfor

variasjoner i de enkelte lands aksjebidragsandel, men lite overfor de tilsvarende variasjonene² i bistandsandelen.

Tallene i tabell 7.1 impliserer videre at XL-verdiene ligger mellom 0,023 (for Danmark og Sverige) til 0,082 (for USA). Sammenfatter vi dette med det som allerede er sagt ovenfor, har vi her forklaringen på at Danmarks gjennomsnittskvotient ligger klart under delkvotientene, og USAs klart over. Forklaringen er ganske enkelt den at Danmark yter en relativt liten andel av sine totalbidrag i form av aksjekapital, og USA en relativt stor andel.³

Dette forklarer imidlertid ikke hvordan det kan ha seg at Sverige, med en aksjekapitalandel like lav som Danmarks, allikevel kommer ut med en totalkvotient som ligger mellom delkvotientene. Dette har å gjøre med det forholdet at variasjonsbredden er uvanlig stor hva delkvotientene (RL og RB) angår for Sveriges vedkommende. Således er RL 2,6 ganger større enn RB. Dette medfører at Sverige har usedvanlig mye "å gå på" før totalkvotienten faller utenfor det området som er begrenset av de to delkvotientene.⁴

² Siden de to summerer seg til 1,00 for hver enkelt land er økningen i den ene lik minskingen i den andre, poeng for poeng.

³ Eller, kanskje retter sagt: at Danmark yter relativt mer ut over sine aksjekapitalforpliktelser enn USA gjør.

⁴ Men dette til tross, ser vi også at det er såvidt "båten bærer" for Sverige. Selv om RL (som er av størst betydning for totalresultatet) er flere ganger større enn RB, så ligger allikevel verdien av totalkvotienten helt ned mot verdien av sistnevnte.